HRVATSKI SABOR
Odbor za europske poslove

KLASA: 022-03/26-01/65
URBROJ: 6521-31-26-1
Zagreb, 11. lipnja 2026.

D.E.U. br. 25/014

ODBOR ZA GOSPODARSTVO
g. Ivica Mesić, predsjednik

ODBOR ZA ZAŠTITU OKOLIŠA I PRIRODE
gđa Dušica Radojčić, predsjednica

Poštovani predsjednici odbora,

Odbor za europske poslove na temelju članka 154. stavka 1. Poslovnika Hrvatskoga sabora prosljeđuje na razmatranje Odboru za gospodarstvo i Odboru za zaštitu okoliša i prirode dokument Europske unije iz Radnog programa za razmatranje stajališta Republike Hrvatske za 2025. godinu:

Stajalište Republike Hrvatske
o Prijedlogu direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni direktiva (EU) 2018/2001, (EU) 2019/944 i (EU) 2024/1788 u pogledu ubrzanja postupaka izdavanja dozvola
COM (2025) 1007

koje je Koordinacija za vanjsku i europsku politiku Vlade Republike Hrvatske usvojila Zaključkom KLASA: 022-03/26-07/234, URBROJ: 50301-21/23-26-2 na sjednici održanoj 1. lipnja 2026.

Navedeni Prijedlog direktive je Europska komisija objavila 10. prosinca 2025., u sklopu inicijative „Akcijski plan za cjenovno pristupačnu energiju" iz Programa rada Europske komisije za 2025. godinu.

U skladu s člankom 154. stavkom 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora, molim vas da Odboru za europske poslove dostavite mišljenje o Stajalištu Republike Hrvatske do 15. srpnja 2026.

S poštovanjem,

PREDSJEDNICA ODBORA
Jelena Miloš

U prilogu:
- Stajalište Republike Hrvatske o COM (2025) 1007
- COM (2025) 1007

Na znanje: Informacijsko-dokumentacijska služba (INFODOK)

PRIJEDLOG OKVIRNOG STAJALIŠTA RH

Naziv dokumenta (na hrvatskom i engleskom):

Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni direktiva (EU) 2018/2001, (EU) 2019/944 i (EU) 2024/1788 u pogledu ubrzanja postupaka izdavanja dozvola

Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council amending Directives (EU) 2018/2001, (EU) 2019/944, (EU) 2024/1788 as regards acceleration of permit-granting procedures

Brojčana oznaka dokumenta: COM(2025) 1007 final, 2025/0400(COD)

Nadležno TDU za izradu prijedloga stajališta (nositelj izrade stajališta) i ustrojstvena jedinica:

Nadležno tijelo državne uprave:
Ministarstvo gospodarstva

Ustrojstvena jedinica:
Uprava za energetiku

Nadležna služba u MVEP (Sektor za COREPER I):

Služba za promet, energetiku i okoliš

Nadležna radna skupina Vijeća EU:

Radna skupina za energetiku

Osnovne sadržajne odredbe prijedloga EU:
Prijedlog ove Direktive ima za cilj ubrzati izdavanje dozvola za energetske infrastrukturne projekte, uključujući prijenosne i distribucijske mreže, skladišne i punioničke stanice te projekte obnovljive energije, kako bi se olakšala njihova brza implementacija. Njihova brza primjena ključna je za napredak Unije u energetskoj tranziciji prema održivijem i dekarboniziranom energetskom sustavu. Prijedlog je dio Europskog paketa mreža, koji je najavljen u okviru Kompasa konkurentnosti za Uniju te Sporazuma o čistoj industriji, utvrđenog u Komunikaciji Komisije „Čisti industrijski sporazum: Zajednički plan za konkurentnost i dekarbonizaciju" (COM(2025) 85 finale od 26.02.2025). Akcijski plan za pristupačnu energiju iz veljače 2025. također je naveo da će Europski paket mreže uključivati zakonodavne prijedloge za ubrzanje izdavanja dozvola za mreže, skladištenje i obnovljive izvore energije. Prijedlog također ispunjava zahtjev Europskog vijeća od 23. listopada 2025.

za istraživanje novih prijedloga za pojednostavnjenje i ubrzanje postupaka planiranja i izdavanja dozvola u državama članicama.

Spori postupci izdavanja dozvola kao glavna prepreka razvoju energetskih projekata

Sporo i složeno izdavanje dozvola, uključujući i za priključenje na mrežu, dionici navode kao jedan od glavnih čimbenika koji uzrokuje kašnjenja u razvoju energetskih projekata. Električne mreže za prijenos električne energije trebaju oko 10 godina za dovršetak, od čega dozvole čine više od polovice potrebnog vremena. U javnim konzultacijama 78% ispitanika je dozvole ocijenilo kao glavnu prepreku osiguravanju da se infrastruktura sindikalne mreže razvija prema potrebi za energetsku tranziciju. Slično tome, izdavanje dozvola za projekte obnovljive energije može trajati do devet godina, ovisno o državi članici i uključenoj tehnologiji. Instalacije pohrane mogu trajati od jedne do sedam godina, ovisno o tehnologiji. Postupci izdavanja dozvola za izgradnju ili preuređenje punionica uz autoceste i u skladištima mogu u nekim državama članicama trajati do dvije godine. Sporo izdavanje dozvola uzrokovano je, između ostalog, nekonzistentnim administrativnim sustavima među više tijela, nedostatnim osobljem u tijelima, trajanjem procjena utjecaja na okoliš, nedostatkom javnog prihvaćanja, ograničenom digitalizacijom i dostupnošću podataka, kao i administrativnim i sudskim izazovima. Spori postupci izdavanja dozvola također mogu negativno utjecati na inovacije u sektoru i predstavljati usko grlo prema postizanju indikativnog cilja postavljenog u Direktivi o obnovljivoj energiji da se postigne najmanje 5% novoinstaliranog kapaciteta obnovljive energije za inovativne tehnologije obnovljive energije. Štoviše, 2023. godine revidirana Direktiva o obnovljivoj energiji (*Renewable Energy Directive – RED*) uvela je sveobuhvatan novi okvir za izdavanje dozvola za projekte obnovljive energije, s kraćim rokovima i jednostavnijim pravilima. Nadalje, uključivao je obveze kartiranja i obvezu označavanja područja ubrzanja obnovljivih izvora gdje se očekuje da će utjecaji na okoliš koji proizlaze iz projekata biti mali, što omogućuje pojednostavljen postupak izdavanja dozvola za projekte u tim područjima. Revidirani RED također je uključivao opcionalne mjere za uvođenje područja ubrzanja za infrastrukturne projekte gdje su ti projekti izuzeti od procjene utjecaja na okoliš pod određenim uvjetima.

Što se tiče energetske infrastrukture, trenutno ne postoji opći režim izdavanja dozvola na razini Unije. Uredba TEN-E (transeuropske energetske mreže) uvodi pravila za izdavanje dozvola infrastrukturnim projektima na saveznom popisu projekata od zajedničkog interesa Unije i projekata od obostranog interesa susjednih zemalja, ali ne obuhvaća ostala infrastrukturna dobra. Paket za vodik i dekarbonizirani plin uveo je opće zahtjeve za odobrenje imovine vodika i plinova, uključujući postupke izdavanja dozvola, u Direktivu o tržištu plina. Međutim, za elektroenergetske mreže nije dostupan europski okvir. Potreba za povećanjem stope implementacije energetske infrastrukture radi ubrzanja uvođenja obnovljivih izvora, povećanja sigurnosti otpornosti savezne mreže i smanjenja troškova energije prepoznata je u Akcijskom planu za pristupačnu energiju i Draghijevom izvješću. Nedostatak jedinstvenog europskog okvira predstavlja nedostajući korak prema rješavanju ove potrebe. Kao takav, ovaj prijedlog ažurira režim dozvola Direktive o tržištu električne energije kako bi uspostavio zahtjeve za prijenosnu i distribucijsku infrastrukturu koji trenutno nisu riješeni. Izmjenama Direktive o tržištu električne energije uvedeni su dodatni zahtjevi

koje je potrebno prenijeti i u Direktivu o tržištu plina, i to u pogledu kapaciteta tijela nadležnih za izdavanje dozvola, krajnjih rokova za zahtjeve za dodatnim informacijama, prešutnog odobrenja u upravnim postupcima te zahtjeva za digitalizacijom.

Među uzrocima dugotrajnih postupaka izdavanja dozvola koji još uvijek traju, procjene utjecaja na okoliš su više puta identificirane kao korak u kojem najčešće dolazi do kašnjenja. Općenito, prosječno trajanje procjene utjecaja na okoliš (EIA - *Environmental Impact Assessment)* za projekte (nespecifične za obnovljive izvore energije) procjenjuje se na oko 20,6 mjeseci, što utječe na sposobnost poštivanja rokova za izdavanje dozvola iz revidiranog RED-a. U javnoj raspravi za Europski paket za mreže - *Grids Package*, većina ispitanika podržala je pojednostavnjenje i unapređenje procjena utjecaja na okoliš. Revidirani RED uveo je ciljane mjere za ublažavanje određenih obveza vezanih uz okoliš, no trenutačno stanje implementacije projekata obnovljive energije i prosječno trajanje procjena okoliša zahtijevaju dodatne intervencije u tom pogledu.

Slaba provedba rokova za izdavanje dozvola od strane nacionalnih tijela u državama članicama potkopava cilj revidiranog RED-a da ograniči trajanje postupaka izdavanja dozvola. Neizvjesnost i nedostatak jasnih pravila u slučaju sukoba između projekata obnovljive energije i drugih interesa dovode do dugih rokova za izdavanje dozvola i sudskih izazova. Postupci izdavanja dozvola za vrlo male projekte održavaju nepotrebnu birokraciju koja odgađa njihovu implementaciju, dok njihova veza na mrežu i dalje nailazi na neopravdana kašnjenja. Neučinkoviti procesi sudjelovanja javnosti, koji dovode do protivljenja u obliku upravnih i sudskih izazova, i dalje doprinose dugotrajnoj provedbi. Ograničeni resursi u nacionalnim tijelima za izdavanje dozvola redovito se navode kao jedan od glavnih čimbenika koji doprinose kašnjenjima u postupcima izdavanja dozvola. Nadalje, postupci izdavanja dozvola za projekte obnovljive energije često zahtijevaju više dozvola koje izdaju različite vlasti (bilo paralelno ili naknadno), a nedostatak koordinacijskih mehanizama predstavlja važno usko grlo koje usporava postupke. Digitalni resursi za obradu zahtjeva su nedovoljno razvijeni i nedovoljno iskorišteni od strane vlasti, a nedostatak integracije među različitim digitalnim alatima za izdavanje dozvola, koje koriste različita tijela za izdavanje dozvola, dovodi do zbunjenosti i neučinkovitosti, otežavajući provedbu zakonskih rokova. Nedostatak pristupa relevantnim okolišnim i geološkim podacima može predstavljati prepreku za promotore projekata kod pripreme zahtjeva za okolišne dozvole za projekte obnovljive energije, kao i za projekte mreže i infrastrukture za skladištenje. Štoviše, pravila o dozvolama za skladištenje električne energije prema revidiranom RED-u imaju usko područje primjene, pokrivajući samo skladištenje na istoj lokaciji, a ne skladištenje općenito ili hibridizaciju projekata unatoč njihovoj sve važnijoj ulozi za fleksibilnost sustava. Slično tome, nedostatak jasnoće oko dozvola za punjenje stanica za elektromobilnost stvara nepotrebne komplikacije i kašnjenja.

Cilj Prijedloga je rješavanje identificiranih uskih grla u postupcima izdavanja dozvola s kojima se suočavaju projekti obnovljive energije i energetska infrastruktura poput elektroenergetskih i plinskih mreža, skladišnih postrojenja i punionica, koje su ključne za integraciju obnovljive energije u energetski sustav, kroz:

1. smanjenje rokova i izbjegavanje nepotrebnih kašnjenja u procesu izdavanja dozvola;
2. uključujući odredbe iz Uredbe Vijeća (EU) 2022/2577 s ciljanim izmjenama;
3. uvođenje dodatne ciljane fleksibilnosti u primjeni okolišnih pravila;
4. uvođenje režima izdavanja dozvola za elektroenergetske mreže na razini Unije koji se nadovezuje na pristup izdavanju dozvola za plinske i vodikove resurse iz Direktive o plinskom tržištu i usklađen je s okvirom Direktive o obnovljivim izvorima energije i Uredbe TEN-E;
5. osiguravanje dosljednosti ukupnog režima izdavanja dozvola na razini EU-a izmjenom režima dozvola primjenjivog na vodikove resurse kako bi se uskladio s režimom dozvola primjenjivim na elektroenergetsku infrastrukturu.

Prijedlog uključuje ograničene i ciljane izmjene Direktive (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju korištenja energije iz obnovljivih izvora koje su strogo nužne za ostvarenje ciljeva Prijedloga. Daljnje moguće izmjene Direktive (EU) 2018/2001 potpuno su izvan opsega i ciljeva ovog Prijedloga. Potreba za takvim izmjenama može se, prema potrebi, procijeniti u kontekstu pripreme inicijative za okvir obnovljive energije, dijela paketa energetske unije za nadolazeće desetljeće, kako je navedeno u Prilogu I. Radnom programu Komisije za 2026. Komisija će konstruktivno surađivati sa suzakonodavcima kako bi se osiguralo da zakonodavni proces na ovom Prijedlogu u potpunosti očuva njegov temeljni cilj i ne iskrivljuje ga.

— Direktiva (EU) 2018/2001 o promicanju korištenja energije iz obnovljivih izvora, jačanju odredbi vezanih uz dozvole iz te Direktive (članci 2., 15.c i 15.d te 16.-17.).
— Direktiva 2019/944/EU o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije, jačanje odredbi o postupcima za izdavanje dozvola (članak 8.) s posebnim mjerama ubrzanja izdavanja dozvola te uvođenje mjera za identifikaciju alternativnih rješenja i primjenu kompenzacijskih mjera pri primjeni odstupanja predviđenog u Direktivi 92/43/EEZ, Direktivi 2000/60/EZ i Direktivi 2009/147/EZ (članak 8.a).
— Direktiva 2024/1788/EU o zajedničkim pravilima za unutarnja tržišta obnovljivog plina, prirodnog plina i vodika, osiguravajući dosljednost između svojih odredbi o postupcima odobravanja (članak 8.) i odredbi Direktive 2019/944/EU.

Izmjene Direktive (EU) 2018/2001 (članak 1. Prijedloga)

— Članak 2. Direktive (EU) 2018/2001 izmijenjen je kako bi se uvele određene definicije.
— Članak 15.c Direktive (EU) 2018/2001 izmijenjen je kako bi se uvela obveza državama članicama da ne identificiraju velike teritorije gdje instalacija projekata obnovljive energije unaprijed nije moguća zbog ekoloških razloga, uključujući zaštitu krajolika.
— Članak 15.d Direktive (EU) 2018/2001 izmijenjen je kako bi se uvele mjere za države članice koje osiguravaju da se dio koristi projekata obnovljive energije prenese na lokalne građane i zajednice te obvezu imenovanja neovisnog posrednika za promicanje dijaloga između developera projekta i šire javnosti.
— Članak 16. Direktive (EU) 2018/2001 izmijenjen je kako bi se uvela obveza za države članice da uspostave jedinstveni digitalni portal na nacionalnoj razini za sve korake postupaka izdavanja dozvola za projekte obnovljive energije, skladištenja i mreže. Ovaj

portal također će imati pristup svim podacima o opažanjima vrsta te drugim okolišnim i geološkim podacima koji su dostupni relevantnim ekološkim tijelima, sukladno članku 10(3) Uredbe [xxxxx] Europskog parlamenta i Vijeća.

— Članak 16.b Direktive (EU) 2018/2001 izmijenjen je tako da se izbriše referenca o namjernom ubijanju ili uznemiravanju vrsta, a uvodi se pravilo prema kojem se u postupku izdavanja dozvola, ukoliko izostane odgovor nadležnih tijela u propisanom roku smatra prešutnim odobrenjem, osim za dozvole za provedbu prostornih planova, okolišne odluke i dozvole za priključenje na mrežu, pri čemu sve odluke, uključujući prešutno donesene, moraju biti javno dostupne.
— Članak 16.c Direktive (EU) 2018/2001 izmijenjen je kako bi uključio posebna pravila za olakšavanje obnove električne energije unatoč promjenama u korištenju zemljišta te za pojednostavljenje ekoloških zahtjeva za obnovu energije vjetra i obnovljive energije ako se ne koristi dodatna površina zemljišta, a snaga se povećava.
— Članak 16.d Direktive (EU) 2018/2001 izmijenjen je radi pojednostavljenja pravila izdavanja dozvola u vezi s postupkom izdavanja dozvola za male solarne instalacije i solarne instalacije na umjetnim konstrukcijama.
— Članak 16.f Direktive (EU) 2018/2001 izmijenjen je te se do klimatske neutralnosti uvodi pretpostavka prevladavajućeg javnog interesa za projekte i infrastrukturu obnovljivih izvora, uz moguće izuzeće radi zaštite kulturne baštine.
— Članak 16.g uveden je u Direktivu (EU) 2018/2001 kako bi se precizirao opseg procjene zadovoljavajućih alternativnih rješenja i zahtjev za primjenom kompenzacijskih mjera u svrhu relevantnog saveznog zakona o okolišu.
— Članak 16.h uveden je u Direktivu (EU) 2018/2001 kako bi regulirao postupak izdavanja dozvola za samostalno skladištenje energije osim skladištenja vodika.
— Članak 16.i uveden je u Direktivu (EU) 2018/2001 kako bi regulirao proces izdavanja dozvola za punionice.
— Članak 16.j uveden je u Direktivu (EU) 2018/2001 kako bi regulirao proces izdavanja dozvola za hibridizaciju elektrana obnovljive energije.
— Članak 17. Direktive (EU) 2018/2001 izmijenjen je kako bi se objedinile sve odredbe o priključenju na mrežu, proširio njihov opseg i uvela jasna pravila o postupcima izdavanja dozvola za priključenje na mrežu, uključujući ciljane rokove za povezivanje određenih projekata.

Izmjene Direktive (EU) 2019/944 (članak 2. Prijedloga)

— Članak 8. Direktive (EU) 2019/944 izmijenjen je kako bi se regulirao postupak izdavanja dozvola za infrastrukturu prijenosnih i distribucijskih sustava. Uvedeni su zahtjevi za osiguravanje adekvatnih resursa za nacionalna tijela, vremenska ograničenja za postupke odobravanja, prešutno odobravanje upravnih odluka, vremenska ograničenja za zahtjeve za dostavu podataka koje tijela upućuju prema promotorima projekata te privremena pretpostavka nadređenog javnog interesa za elektroenergetske mreže. Također je uvedeno privremeno izuzeće za obnovu, modernizaciju ili ponovno napajanje postojećih prijenosnih i distribucijskih mreža od procjena utjecaja na okoliš i odgovarajućih procjena, uključujući aspekte povezane s procjenom projekata prema Direktivi

2000/60/EZ i procjenom emisija dušika radi usklađenosti s Direktivom 92/43/EEZ uz ograničavanje procjene utjecaja na okoliš na nove objekte. Na kraju, članak se mijenja tako da se državama članicama stavlja obveza da uspostave digitalne platforme za obradu zahtjeva za dozvole. Te platforme također će imati pristup svim podacima o opažanjima vrsta te drugim okolišnim i geološkim podacima koje će biti dostupne od strane relevantnih ekoloških tijela, u skladu s člankom 10(3) Uredbe [xxxxx] Europskog parlamenta i Vijeća.

— Članak 8.a uveden je u Direktivu (EU) 2019/944 kako bi se precizirao opseg procjene zadovoljavajućih alternativnih rješenja i zahtjev za primjenom kompenzacijskih mjera u svrhu relevantnog saveznog zakona o okolišu
— Članak 40.a uveden je u Direktivu (EU) 2019/944 kako bi regulirao razvoj mreže i ovlasti za donošenje investicijskih odluka na nacionalnoj razini. Članak zamjenjuje postojeći članak 51. radi pojašnjenja pravne primjene relevantnih odredbi i cilj mu je osigurati potpunu usklađenost s nedavnim izmjenama Direktive (EU) 2024/1788 i Uredbe TEN-E.
— Članak 51. Direktive (EU) 2019/944, o razvoju mreže i ovlastima za donošenje investicijskih odluka, briše se jer će to biti regulirano novim člankom 40.a.

Izmjene Direktive (EU) 2024/1788 (članak 3. Prijedloga)

— Članak 8. Direktive (EU) 2024/1788 izmijenjen je kako bi se uveo zahtjev za adekvatnim resursima za nacionalna tijela, prešutno odobrenje upravnih odluka, vremensko ograničenje za zahtjeve za podacima od tijela prema promotorima te zahtjev da digitalna platforma upravlja postupcima odobravanja.

Razlozi za donošenje i pozadina dokumenta:

Energetska mrežna infrastruktura igra ključnu ulogu u oživljavanju europske konkurentnosti, osiguravanju sigurnosti naše Unije te u energetskoj tranziciji i dekarbonizaciji. Istovremeno, razvoj energetskih mreža suočava se s novim i značajnim izazovima.

Elektroenergetske mreže morat će zadovoljiti rastuću potražnju povezanu s čistom mobilnošću, grijanjem i hlađenjem, elektrifikacijom industrije, podatkovnim centrima i povećanjem proizvodnje vodikovog sustava. Elektrifikacija konačne potrošnje energije trebala bi porasti s oko 23% trenutno na oko 32% do 2030. godine. Države članice trebale bi težiti razini međusobne povezanosti električne energije od 15% do 2030. godine. Mreže će morati integrirati kapacitet obnovljivih izvora od 2,2-2,4 TW kako bi ispunile ciljeve EU-a do 2040. godine. Mreže će se morati prilagoditi kako bi EU imala decentraliziraniji, digitaliziraniji i fleksibilniji sustav električne energije s milijunima solarnih panela na krovovima i lokalnim energetskim zajednicama koje dijele resurse. Do 2040. godine mreže za prijenos i distribuciju električne energije zahtijevat će ulaganja od 1,2 bilijuna eura i vodikove mreže od 240 milijardi eura. Samo obnovljivi izvori na moru trebali bi se povećati do 360 GW do 2050., a moraju biti povezani s kopnom, uključujući i nužna ojačanja kopnene mreže. Vodik će biti važan za dekarbonizaciju industrijskih i transportnih procesa tamo gdje elektrifikacija nije

ostvarivo rješenje. Mreže vodika povezat će proizvodne i potrošačke centre diljem Europe, gdje proizvodnja vodika na licu mjesta nije moguća.

Draghijevo izvješće pozvalo je na pojednostavnjenje i unapređenje procesa izdavanja dozvola i administrativnih procesa, kao i na koordinirani strateški pristup razvoju prekogranične infrastrukture između EU-a i država članica. Vijeće je pozvalo Komisiju da predloži ojačani okvir za planiranje i implementaciju mreže kako bi bila usklađena s ciljevima EU-a. U svojim Zaključcima od 16. lipnja 2025., Vijeće je pozvalo Komisiju da predloži paket mreža koji uključuje mjere za, između ostalog, pojednostavljenje pravila EU-a o mrežama, integraciju potreba na razini EU-a, regionalnih i nacionalnih potreba, osiguravanje provedbe projekata, razvoj učinkovitih mehanizama podjele troškova za prekogranične projekte od zajedničkog interesa te procjenu potrebe za daljnjim zakonodavnim prijedlozima za ubrzanje izdavanja dozvola za energetsku infrastrukturu. Europsko vijeće u svojim zaključcima također je pozvalo na dugoročno planiranje ulaganja na razini cijele Unije radi potpune integracije i međusobnog povezivanja tržišta električne energije EU-a, doprinoseći energetskoj sigurnosti Unije te zaštiti i otpornosti infrastrukture. Europski parlament je istaknuo važnost modernizacije i proširenja mreža, kao i ulaganja u digitalizaciju, s naglaskom na integrirano međusektorsko i međurazinsko planiranje. Također naglašava prekograničnu infrastrukturu kao uvjet za uspješno produbljivanje jedinstvenog tržišta i povećanje otpornosti Unije.

Status dokumenta:

Prijedlog Paketa za mreže objavljen je 10. prosinca 2025. tijekom danskog predsjedanja Vijećem (DK PRES). Na sastanku Vijeća za energetiku (TTE) 15. prosinca 2025. države članice dale su prvi politički osvrt na Paket te pružile smjernice za daljnje pregovore. Tehnički pregovori započeli su 13. siječnja 2026. pod ciparskim predsjedanjem (CY PRES).

Na COREPER-u 20. svibnja 2026., ciparsko predsjedništvo je od država članica zatražilo političke smjernice za daljnji rad na dosjeu vezano uz:
1.) veće centraliziranje planiranja (RH smatra kako planiranje razvoja mreže treba ostati u najvećoj mjeri na nacionalnoj razini),
2.) pitanje usmjeravanja nacionalnih prihoda od zagušenja mreže (RH se ne slaže s time da se se ovi prihodi usmjeravaju u financiranje prekograničnih projekta već smatra da moraju ostati nacionalna sredstva),
3.) pitanje sigurnosti i otpornosti energetske infrastrukture (RH smatra da pored elektroenergetskog sustava, područje primjene uredbe treba uključivati i plinski sektor),
4.) pitanje prešutnog odobrenja u postupcima izdavanja dozvola (RH navedeno ne podržava),
5.) pitanje prostornog planiranja za projekte obnovljivih izvora energije (RH smatra da je zemljište jedan od najvažnijih resursa svake države članice i nadležnost nad njegovim korištenjem treba ostati na nacionalnoj razini te se ne slaže s pristupom ograničavanja u tom smislu, koji predlaže EK).

Stajalište RH:

Općenito, RH ističe svoju težnju da ciljevi ubrzanja razvoja energetske infrastrukture i pojednostavnjenja administrativnih postupaka budu u potpunosti usklađeni sa zahtjevima zaštite javnog interesa, uključivo zaštite okoliša.
U tom kontekstu, važno je osigurati da se odredbe koje se odnose na skraćivanje rokova, ubrzavanje postupaka izdavanja dozvola i mogućnost odstupanja od pojedinih procedura ne smiju primjenjivati na način koji bi doveo do smanjenja razine zaštite ili ograničavanja opsega potrebnih stručnih analiza, osobito u slučajevima kada postoji potencijalni utjecaj na pojedine sastavnice okoliša (npr. podzemne i površinske vode).

RH smatra kako je u cilju osiguravanja učinkovite i održive provedbe paketa mjera potrebno poduzeti niz složenih mjera te smatramo da je za njihovu primjenu potrebno propisati minimalni rok za odgođenu primjenu od minimalno godinu dana, odnosno razmotriti mogućnost odgode primjene od dvije godine, s obzirom na potrebu za izmjenom većeg broja podzakonskih propisa.

RH smatra da navedeni prijedlog teksta predstavlja dobru osnovu za daljnje pregovore u Vijeću. S obzirom na složenost i višedimenzionalnost akta koji se osim na energetske, odnosi i na propise iz područja zaštite okoliša i graditeljstva, RH će nastaviti aktivno sudjelovati u radu na tekstu, te svoja stajališta prema potrebi dodatno razrađivati i prilagođavati, u za to propisanim procedurama.

U nastavku se iznose stajališta RH prema određenim elementima Prijedloga:

Članak 1.

Članak 1. u stavku 1. kojim se mijenja članak 2. Direktive 2018/2001 dodaje točku 10.a. Navedeno je potrebno pojasniti s obzirom na to da skladište energije nije definirano u Direktivi nego se koristi definicija koja govori o skladištu obnovljivih izvora ili vodika. Stoga RH smatra da je potrebno posebno definirati i pojam *skladišta energije* odnosno dopuniti definiciju da se skladišti energija iz obnovljivih izvora, budući da skladištenje energije u samostalnom postrojenju može biti i skladištenje energije iz bilo kojeg izvora, ako nije jamstvo porijekla za izvor energije obvezno.

U definicije predlažemo uključiti i definiciju priključka na mrežu (engl. *grid connection*), s obzirom na to da je potrebno definirati što ona sve uključuje.

RH načelno podržava stavak 3. kojim se mijenja članak 15.d stavak 3.

U stavku 6. članka 16.c, kojim se mijenja stavak 4., dodaje se tekst koji govori o tome da se kod projekata kod kojih se povećava snaga, a ostaje ista površina zemljišta koja se koristi, neće provoditi postupak okolišne dozvole i zahtjeva koji su vezani s time. Smatramo da je za provedbu navedenog potrebno jasno definirati da se sprovodi kroz jedinstvenu kontakt točku s time da vrijeme potrebno za analizu treba biti usklađeno s tijelom koje je zaduženo unutar postupaka kontaktne točke za zaštitu okoliša.

Stavak 7. kojim se mijenja članak 16.d, stavak 1. navodi postrojenja solarnih elektrana i hibridna postrojenja (solar + skladištenje energije) veća od 100kW (što predlažemo povećati na 500 kW). Jednako tako se navodi da postupak izdavanja dozvola traje najdulje tri mjeseca, što RH smatra adekvatnim razdobljem za ispunjavanje svih potrebnih aktivnosti, odnosno obaveza.

Za stavak 2. istog članka predlažemo promjenu broja 100 u broj 500 sukladno gornjoj promjeni.

Stavak 8. kojim se mijenja članak 16.f potrebno je detaljno obrazložiti s obzirom na to da tekst u sadašnjem obliku nije jasan odnosno da je tekst u stavku prvom i stavku drugom članka 16.f vrlo sličan.

U pogledu stavka 10. kojim se mijenja članak 17., stavak 1., RH se slaže s produljenjem vremena s jednog mjeseca na šest mjeseci, no za dio podstavka b.) koji je prirodan podstavku a.) gdje je ranije bilo navedeno tri mjeseca, smatramo da je potrebno promijeniti na 12 mjeseci, odnosno predlažemo korigirati termine sukladno kako je gore definirano - što znači priključak na mrežu (*grid connection*) i što ona uključuje.

Stavak 2. istog članka, točka b.) propisuje da se u slučaju nedovoljnog kapaciteta može primijeniti fleksibilni priključak, što znači da fleksibilni priključak nije zamjena za proširenje kapaciteta mreže. Slijedom navedenog, uz rješenje predviđeno u stavku 3., predlažemo da se za takve slučajeve predvidi mogućnost da nadležna nacionalna regulatorna tijela ili operatori sustava propišu detaljnije uvjete primjene fleksibilnih priključaka.

Članak 2.

Članak 2., stavak 1. mijenja članak 8. u Direktivi 2019/944, a kojim se u stavku 4. propisuje da države članice uspostavljaju ili određuju jednu ili više kontaktnih točaka za operatore prijenosnih ili distribucijskih sustava. Te kontaktne točke na zahtjev podnositelja zahtjeva besplatno pružaju smjernice podnositelju zahtjeva i olakšavaju cijeli postupak izdavanja odobrenja za aktivnosti iz stavka 1. do konačne odluke nadležnih tijela. Od podnositelja zahtjeva ne traži se da kontaktira s više od jedne kontaktne točke tijekom cijelog postupka. Kontaktne točke mogu biti ista nacionalna nadležna tijela iz članka 8. Uredbe (EU) 2022/869 ili kontaktne točke iz članka 16. Direktive (EU) 2018/2001.

U tom smislu ističemo kako je u RH nadležno nekoliko ustanova za dobivanje potrebnih dozvola tj. u nadležnosti je ministarstava zaduženih za područje energetike, graditeljstva i zaštite okoliša te regulatorne agencije. Svako od navedenih tijela ima svoje nadležnosti i bilo bi potrebno da jedno tijelo bude kontakt točka koja će objediniti stavove svih navedenih, s time da rok ne može biti previše kratak i treba ga detaljno odrediti. S obzirom na to da su neke od aktivnosti preduvjet za aktivnosti drugog tijela, rok bi morao uključivati vrijeme potrebno za sve aktivnosti te smatramo da se i pri predlaganju rokova moraju konzultirati sva relevantna tijela kako bi se mogao dati zadovoljavajući prijedlog.

Stavci 5., 8., 9. i 10., iako navode promjene propisa u područjima koja su navedena u stavku 1. ovoga članka, transponirat će se u energetske propise kako se ne bi mijenjali propisi koji uređuju gradnju i/ili zaštitu okoliša, jer se navedene promjene odnose samo na energetske objekte te je spomenuto usklađeno s nadležnim ministarstvima.

Dodavanjem članka 40.a u Direktivu (EU) 2019/944, RH naglašava kako se značajno proširuje opseg, učestalost i analitička složenost 10-godišnjih planova razvoja prijenosne mreže, kroz uvođenje obveze razmatranja anticipativnih ulaganja, duljeg planskog horizonta te prioritizacije fleksibilnosti i alternativnih rješenja u odnosu na klasičnu mrežnu izgradnju.

Za operatora prijenosnog sustava to znači:

- potrebu za dodatnim i naprednijim scenarijskim analizama, koje nadilaze klasične pristupe planiranju temeljene isključivo na trenutačnim zahtjevima za priključenje,
- snažnije oslanjanje na europske scenarije i zajedničke planske među-sektorske pretpostavke koje razvijaju ENTSO-E, ENNOH i ENTSO-G (električna energija, plin i vodik), u skladu s centralnim EU scenarijem koji priprema Europska komisija,
- sustavniju integraciju prekograničnih tokova, tržišnih signala i identificiranih infrastrukturnih potreba na razini EU-a u nacionalne 10-godišnje planove razvoja mreže,
- u skladu s obvezujućim principima regulative TEN-E i metodologijom koju utvrđuje ACER.

Cilj ovakvog pristupa je osigurati bolje usklađeno planiranje prijenosne infrastrukture na europskoj razini, smanjenje rizika od neusklađenih ili nepotrebnih ulaganja te učinkovitije korištenje resursa, uz istodobno očuvanje sigurnosti opskrbe na nacionalnoj razini.

Istodobno, ostaje otvoreno pitanje u kojoj mjeri anticipativna gradnja može biti ekonomski i tehnički opravdana u uvjetima izrazito neizvjesne realizacije projekata OIE, osobito kada velik dio zahtjeva za priključenje nema osiguranu tržišnu, financijsku ili prostorno-plansku podlogu.

U cilju osiguravanja učinkovite i održive provedbe paketa mjera potrebno je:

1. Uspostaviti sustav u kojem će se, sukladno navedenome, izmijeniti i uskladiti podzakonski dokumenti koje donose regulatorna agencija i operatori sustava radi kvalitetne provedbe paketa za operatore sustava.
2. Jasno definirati dugoročnu viziju energetske politike, posebno po pitanju proizvodnog miksa, uključujući očekivani opseg i dinamiku razvoja OIE te ulogu ostalih niskougljičnih proizvodnih kapaciteta, kako bi planiranje mreže imalo stabilne i konzistentne ulazne pretpostavke (po potrebi ažurirati Energetsku strategiju i/ili NECP) te kako bi se odobravanje planova razvoja prijenosne mreže uskladilo s budućim potrebama sustava, uključujući mogućnost anticipativne izgradnje infrastrukture.
3. Unaprijediti upravljanje zahtjevima za priključenje kroz jasne kriterije diferencijacije između realnih i spekulativnih projekata, uz integraciju tržišnih i financijskih pokazatelja

u proces pripreme rješenja sukladno novodonesenim metodologijama na nacionalnoj razini, uz osiguranje jasne regulatorne predvidivosti i stabilnog tarifnog okvira prije daljnjeg ubrzavanja procesa priključenja i anticipativne izgradnje infrastrukture.

Sporna/otvorena pitanja za RH:

Kako se navode gore u stajalištu s prijedlozima rješenja.

Stajališta DČ i EK:

Članak 1. *(Amendments to Renewable Energy Directive (RED III))*

EK je istaknula jačanje sudjelovanja javnosti, uz uvođenje pragova (npr. 10 MW) kako bi se spriječilo prekomjerno administrativno opterećenje malih projekata te potaknulo uključivanje lokalnih zajednica i građana kroz mehanizme dijeljenja koristi.
Posebna pažnja posvećena je uvođenju jedinstvenog digitalnog portala za postupke izdavanja dozvola, s ciljem povećanja učinkovitosti, transparentnosti i smanjenja administrativnih opterećenja, osobito na lokalnoj razini.
EK je također predstavila proširenje načela prešutnog odobrenja (*tacit approval*) na konačne odluke (uz izričito izuzeće okolišnih dozvola), kao alat za ubrzanje postupaka i povećanje investicijske sigurnosti. Smatra da je prešutno odobrenje ključni alat za ubrzanje procesa.
EK je naglasila i proširenje pretpostavke prevladavajućeg javnog interesa na mrežne projekte, uz fleksibilnost za DČ da ograniče ili diferenciraju primjenu.
EK smatra da postoji komplementarnost predloženih izmjena i izbjegavanje preklapanja s drugim zakonodavstvom, osobito okolišnim. Smatra i da se jedinstveni digitalni portal može prilagoditi decentraliziranim sustavima te povezati s postojećim nacionalnim ulaznim točkama.

DČ su digitalni portal načelno pozitivno ocijenile, no neke DČ su upozorile na tehničku, administrativnu i pravnu složenost njegove provedbe, osobito u decentraliziranim i višerazinskim upravnim sustavima, uz zahtjeve za duljim rokovima provedbe i konkretnim primjerima dobre prakse.

U pogledu sudjelovanja javnosti i uloge neovisnog facilitatora, DČ su podržale jače uključivanje lokalnih zajednica i mehanizme dijeljenja koristi, ali su izrazile zabrinutost zbog obveznog nametanja takve uloge na razini EU-a. Jedna DČ je podržala jačanje sudjelovanja javnosti, ali je upozorila na rizik zlouporabe sudskih i upravnih postupaka od strane malih interesnih skupina, što može dovesti do blokade projekata. Naglasila je potrebu uvođenja zaštitnih mehanizama protiv takvih zlouporaba. Izrazila je protivljenje obveznom imenovanju „neovisnog" facilitatora, predlažući mogućnost facilitacije i s industrijske strane, te je predložila da se kompenzacijski mehanizmi prošire i na pojedince, a ne isključivo na lokalne zajednice. Jedna DČ smatra da bi uvođenje neovisnog facilitatora moglo dovesti do kašnjenja projekata, osobito u kontekstu *offshore* projekata. Zatražila je veću fleksibilnost za države članice i razmatranje brisanja ove obveze.

Jedna DČ je istaknula važnost javne prihvaćenosti i uključivanja lokalnih zajednica, ali je dovela u pitanje potrebu za reguliranjem tog pitanja na razini EU-a. Smatra da bi odluke o facilitaciji trebale ostati u nacionalnoj nadležnosti..

U raspravi o prešutnom odobrenju, jedna DČ je izrazila zabrinutost da bi prešutno odobrenje moglo stvoriti pravnu nesigurnost i potaknuti administracije na dodatni oprez, čime bi se opteretili investitori. Zatražila je mogućnost dobrovoljne primjene. Jedna DČ je upozorila na rizik pravne fragmentacije i nesukladnosti s EIA Direktivom i nacionalnim urbanističkim pravom. Jedna DČ nije podržala punu primjenu prešutnog odobrenja, osobito za velike projekte, uz zahtjev za nacionalnom fleksibilnošću. Jedna DČ je zatražila potvrdu da prešutno odobrenje nije obvezno ako ne postoji u nacionalnom pravu. Jedna DČ je izrazila zabrinutost da bi prešutno odobrenje moglo dovesti do kašnjenja i pravnih problema.
Četiri DČ su tražile jasno izuzeće okolišnih dozvola.
Dodatno, pojedine DČ su naglasile potrebu da sve izmijene budu usklađene s Omnibusom za okoliš, EIA Direktivom, Uredbom TEN-E, kao i ostalim međunarodnim obvezama (Aarhus, Espoo).

Što se tiče dozvola za priključenje na mrežu, neke DČ su zatražile jasnije definicije, realne rokove i harmonizaciju, pri čemu je više delegacija izrazilo preferenciju da se ova pravila urede kroz Direktivu o tržištu električne energije (EMD), a ne kroz RED.
Jedna DČ se usprotivila širokim izuzećima za *plug-in* solarne instalacije zbog sigurnosnih razloga. Pojedine DČ su podržale pojednostavnjenja za male instalacije, ali uz naglasak da se sigurnosni i tehnički standardi moraju zadržati te da mora biti jasno koje su dozvole obuhvaćene izuzećima.

Također su istaknuti izazovi financiranja i kapaciteta, uz pozive na osiguravanje EU sredstava ili tehničke pomoći za provedbu novih obveza, osobito u pogledu digitalnih portala i facilitatora.
Članci 2. i 3. *(Amendments to Electricity Market Directive (EMD); Amendments to Directive setting out common rules for the internal markets for renewable gas, natural gas and hydrogen)*

U okviru EMD-a, EK je predložila uspostavu sveobuhvatnog okvira za izdavanje dozvola za elektroenergetsku infrastrukturu, uključujući proizvodne objekte, prijenosne i distribucijske mreže. Ključni element Prijedloga je uvođenje maksimalnog roka od dvije godine za izdavanje dozvola, usklađenog s rokovima predviđenima u Direktivi o plinu, uz mogućnost produljenja samo u jasno definiranim slučajevima. EK je također predložila uvođenje sustava „pasivnog" odnosno prešutnog odobrenja, prema kojem se zahtjev može smatrati odobrenim ako nadležno tijelo ne donese odluku u propisanom roku, uz predviđene zaštitne mehanizme i izuzeća, osobito u pogledu okolišnih dozvola. U pogledu okolišnih procjena, EK je predložila izuzeća od pune procjene utjecaja na okoliš (EIA) za projekte modernizacije i *repoweringa* koji ne zauzimaju dodatni prostor i ne povećavaju okolišne rizike. Naglašen je i značaj digitalnih platformi za upravljanje projektima i dozvolama, uključujući digitalno podnošenje zahtjeva, praćenje rokova i komunikaciju između nadležnih tijela i promotora projekata.

Za Direktivu o tržištu plina i vodika, EK je predložila usklađivanje pravila izdavanja dozvola s elektroenergetskim sektorom, uključujući jednake rokove, zahtjeve u pogledu administrativnih kapaciteta nacionalnih tijela, mogućnost pasivnog odobrenja te primjenu digitalnih alata.
Predloženo je da se nacionalni planovi razvoja mreže temelje na zajedničkim scenarijima usklađenima s europskim planiranjem.
EK smatra da je dosljednost u planiranju nužna, ali da ona ne smije dovesti do narušavanja nacionalne fleksibilnosti. Naglašavala je da će se raspodjela nadležnosti između regulatora, vlada i operatora mreža poštovati u skladu s postojećim institucionalnim okvirom.

Tri DČ smatraju da su procedure previše detaljne i rigidne. Jedna DČ smatra da određeni obvezni elementi (*non-wire* rješenja, EU scenariji) mogu ograničiti nacionalne fleksibilnosti.
Dvije DČ dovode u pitanje realnost dvogodišnjeg roka.
Dvije DČ su skeptične prema konceptu jedinstvene kontaktne točke.
Tri DČ su skeptične oko funkcioniranja digitalnih rješenja. Jedna DČ upozorava na sigurnosne rizike centraliziranih platformi Jedna DČ se protivi obveznom davanju prioriteta *non-wire* rješenjima u TYNDP-u. Jedna DČ naglašava da DČ moraju zadržati ključnu ulogu u planiranju i odobravanju mreža, dok jedna ističe da energetsko planiranje mora ostati u nadležnosti javnih tijela. Jedna DČ upozorava na širenje koncepta prevladavajućeg javnog interesa.

Sporna/otvorena pitanja za DČ i EK:
/

Stav RH o spornim/otvorenim pitanjima DČ i EK:
/

Postojeće zakonodavstvo RH i potreba njegove izmjene slijedom usvajanja dokumenta:

Ministarstvo gospodarstva
1. Zakon o tržištu električne energije (Narodne novine, br. 111/21, 83/23, 17/25)
2. Zakon o tržištu plina (Narodne novine, br. 18/18, 23/20)
3. Zakon o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji (Narodne novine, br. 138/21, 83/23, 78/25)

Ministarstvo zaštite okoliše i zelene tranzicije
Utvrdit će se naknadno.

Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine
1. Zakon o prostornom uređenju (Narodne novine, br. 155/25)
2. Zakon o gradnji (Narodne novine, br. 155/25)

Hrvatska energetska agencija
Podzakonski akti:

1. Metodologija za određivanje iznosa tarifnih stavki za distribuciju električne energije (Narodne novine, br. 84/22)
2. Metodologija za određivanje iznosa tarifnih stavki za prijenos električne energije (Narodne novine, br. 104/15, 84/16)
3. Metodologija za određivanje iznosa tarifnih stavki za prijenos električne energije (Narodne novine, br. 84/22)
4. Pravila organiziranja tržišta električne energije (Narodne novine, br. 107/19, 36/20)

Utjecaj provedbe dokumenta na proračun RH:

Moguće je da će obveze provedbe ciljeva zahtijevati dodatna financijska sredstva, u odnosu na investicije, koja se u ovom trenutku ne mogu procijeniti.

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 10.12.2025.
COM(2025) 1007 final

2025/0400 (COD)

Prijedlog

DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o izmjeni direktiva (EU) 2018/2001, (EU) 2019/944 i (EU) 2024/1788 u pogledu ubrzanja postupaka izdavanja dozvola

{SEC(2025) 2000 final} - {SWD(2025) 2000 final} - {SWD(2025) 2001 final}

(Tekst značajan za EGP)

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Cilj je ovog Prijedloga ubrzati izdavanje dozvola za projekte energetske infrastrukture, uključujući prijenosne i distribucijske mreže, postrojenja za skladištenje i postaje za punjenje te projekte u području energije iz obnovljivih izvora, kako bi se olakšalo njihovo brzo pokretanje. Njihovo brzo uvođenje ključno je za napredak energetske tranzicije Unije prema održivijem i dekarboniziranom energetskom sustavu. Prijedlog je dio Paketa mjera za europske mreže, koji je najavljen kao dio Kompasa konkurentnosti za Uniju[1] i Plana za čistu industriju[2] početkom 2025. U Akcijskom planu za priuštivu energiju iz veljače 2025.[3] navodi se i da će Paket mjera za europske mreže uključivati zakonodavne prijedloge za ubrzavanje izdavanja dozvola za mreže, skladištenje i obnovljive izvore energije. Prijedlog je i odgovor na zahtjev Europskog vijeća od 23. listopada 2025. da se razmotre novi prijedlozi za pojednostavnjenje i ubrzavanje postupaka planiranja i izdavanja dozvola u državama članicama[4].

Dionici kao jedan od glavnih čimbenika koji uzrokuju kašnjenja u razvoju energetskih projekata navode sporo i složeno izdavanje dozvola, među ostalim za priključivanje na mrežu. Dovršetak mreža za prijenos električne energije traje oko 10 godina, a više od polovine tog vremena otpada na izdavanje dozvola. U okviru javnog savjetovanja 78 % ispitanika navelo je izdavanje dozvola kao glavnu prepreku za razvoj mrežne infrastrukture Unije u skladu s potrebama energetske tranzicije. Slično tome, izdavanje dozvola za projekte u području energije iz obnovljivih izvora i dalje može trajati do devet godina, ovisno o državi članici i uključenoj tehnologiji. Projekti postrojenja za skladištenje mogu trajati od godinu dana do sedam godina, ovisno o tehnologiji. Postupci izdavanja dozvola za izgradnju ili rekonstrukciju postaja za punjenje duž autocesta i u garažama u nekim državama članicama mogu trajati do dvije godine. Sporo izdavanje dozvola posljedica je, među ostalim, neusklađenosti tijela u administrativnim sustavima, neodgovarajućeg broja osoblja u tijelima, trajanja procjena utjecaja na okoliš, nedostatka prihvaćenosti u javnosti, nedovoljne digitalizacije i dostupnosti podataka te administrativnih i pravosudnih prepreka. Spori postupci izdavanja dozvola mogu negativno utjecati i na inovacije u tom sektoru i predstavljati usko grlo prema postizanju okvirnog cilja utvrđenog u Direktivi o energiji iz obnovljivih izvora da se postigne najmanje 5 % novoinstaliranih kapaciteta za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora za inovativne tehnologije u području energije iz obnovljivih izvora. Ubrzanje postupaka izdavanja dozvola, među ostalim za hibridizaciju projekata u području energije iz obnovljivih izvora te obnovu i modernizaciju energetske infrastrukture, trebalo bi doprinijeti promicanju inovativnih rješenja.

---

[1] Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija „Kompas konkurentnosti za EU” (COM(2025) 30 final od 29. siječnja 2025.).

[2] Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, „Plan za čistu industriju: zajednički plan za dekarbonizaciju i konkurentnost” (COM(2025) 85 final od 26. veljače 2025.).

[3] Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija „Akcijski plan za priuštivu energiju – Iskorištavanje svih prednosti energetske unije radi osiguravanja cjenovno pristupačne, učinkovite i čiste energije za sve Europljane”, COM(2025) 79 final.

[4] Zaključci sa sastanka Europskog vijeća od 23. listopada 2025.

Posljednjih su godina na razini Unije uvedene neke nove mjere kako bi se ubrzalo izdavanje dozvola za projekte u području energije iz obnovljivih izvora, a u određenoj mjeri i za infrastrukturne projekte. Uredba Vijeća donesena je 2022. kao hitna mjera kako bi se ubrzalo izdavanje dozvola za projekte u području energije iz obnovljivih izvora i povezane infrastrukturne projekte[5], a djelomično je produljena u prosincu 2023.[6] do 30. lipnja 2025. Tom se uredbom utvrđuje pretpostavka da je razvoj energije iz obnovljivih izvora od prevladavajućeg javnog interesa, uvode rokovi za postupak izdavanja dozvola za određene tehnologije u području energije iz obnovljivih izvora i omogućuje državama članicama da pod određenim uvjetima izuzmu projekte u području energije iz obnovljivih izvora, kao i projekte za skladištenje energije i projekte elektroenergetske mreže koji su potrebni za integraciju energije iz obnovljivih izvora u elektroenergetski sustav, od nekih zahtjeva u pogledu okoliša. Nadalje, revidiranom Direktivom o energiji iz obnovljivih izvora[7] 2023. uveden je sveobuhvatan novi okvir za izdavanje dozvola za projekte u području energije iz obnovljivih izvora s kraćim rokovima i jednostavnijim pravilima. Nadalje, uvedene su obveze mapiranja i obveza određivanja područja za brži razvoj obnovljivih izvora energije u kojima se očekuje da će utjecaj projekata na okoliš biti nizak, čime se pojednostavnjuje postupak izdavanja dozvola za projekte u takvim područjima. Revidirana Direktiva o energiji iz obnovljivih izvora uključivala je i neobvezne mjere za uvođenje područja za brži razvoj infrastrukturnih projekata ako su ti projekti pod određenim uvjetima izuzeti od procjene utjecaja na okoliš.

Uvođenje tih mjera dovelo je do određenih pozitivnih rezultata na terenu. Na primjer, Njemačka je u velikoj mjeri primijenila mjere iz Uredbe Vijeća, posebno one dobrovoljne, što je dovelo do znatnog ubrzanja izdavanja dozvola. Njemačka je 2024. odobrila oko 14 – 15 GW dodatnoga kapaciteta energije vjetra na kopnu[77], što je povećanje od 85 % u odnosu na prethodnu godinu i gotovo jednako ukupnom novom instaliranom kapacitetu energije vjetra u Europi te godine. Slično tome, mogu se uočiti pozitivni učinci provedbe mjera iz revidirane Direktive o energiji iz obnovljivih izvora. Studija za praćenje provedbe preporuke Komisije i smjernica za ubrzavanje postupaka izdavanja dozvola za projekte u području energije iz obnovljivih izvora i povezane infrastrukturne projekte[8] pokazuje da su države članice donijele ukupno 1198 mjera za provedbu Preporuke, od kojih je 901 mjera (75 %) s umjerenom ili visokom razinom usklađenosti s Preporukom.

Neovisno o mjerama uvedenima Uredbom Vijeća i revidiranom Direktivom o energiji iz obnovljivih izvora, i dalje postoje uska grla u izdavanju dozvola u državama članicama, a napredak u smislu ubrzanog pokretanja projekata nije uvijek vidljiv na terenu, što je potvrđeno i tijekom dijaloga o provedbi izdavanja dozvola koji je 11. lipnja 2025.[9] održao povjerenik za energetiku i stanovanje.

---

5 Uredba Vijeća (EU) 2022/2577 od 22. prosinca 2022. o utvrđivanju okvira za ubrzavanje uvođenja energije iz obnovljivih izvora, SL L 335, 29.12.2022., str. 36.

6 Uredba Vijeća (EU) 2024/223 od 22. prosinca 2023. o izmjeni Uredbe (EU) 2022/2577 o utvrđivanju okvira za ubrzavanje uvođenja energije iz obnovljivih izvora.

7 Direktiva (EU) 2023/2413 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. listopada 2023. o izmjeni Direktive (EU) 2018/2001, Uredbe (EU) 2018/1999 i Direktive 98/70/EZ u pogledu promicanja energije iz obnovljivih izvora te o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća (EU) 2015/652.

8 https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/834f011b-e464-11ef-be2a-01aa75ed71a1.

9 Dijalog o provedbi izdavanja dozvola za projekte u području energije iz obnovljivih izvora i povezanu infrastrukturu s povjerenikom Jørgensenom - Europska komisija,

Tome doprinosi nekoliko čimbenika. Prvo, revidiranom Direktivom o energiji iz obnovljivih izvora nisu u potpunosti riješeni svi problemi koji usporavaju izdavanje dozvola i integraciju energije iz obnovljivih izvora, kao što su sporo izdavanje dozvola za mreže, postrojenja za skladištenje ili postaje za punjenje, ograničena digitalizacija postupaka ili prihvaćanje u javnosti. Drugo, revidirana Direktiva o energiji iz obnovljivih izvora uključivala je samo neke mjere iz Uredbe Vijeća i izostavila nekoliko važnih mjera koje su se prestale primjenjivati, kao što su mjere za proširenje prioriteta projekata u području energije iz obnovljivih izvora izvan aspekata okoliša i mjere za pojednostavnjenje usklađenosti s određenim pravilima o zaštiti okoliša. Treće, iako su rokovi za prenošenje relevantnih odredaba Direktive o energiji iz obnovljivih izvora koje se odnose na izdavanje dozvola istekli u srpnju 2024. i svibnju 2025., dostupne informacije pokazuju različite rezultate među državama članicama kad je riječ o provedbi i nedostacima u primjeni pravila. Potpuna provedba postojećeg okvira još je u tijeku, ali povratne informacije dionika pokazuju da uska grla koja otežavaju brzo izdavanje dozvola i pokretanje projekata u području energije iz obnovljivih izvora postoje čak i u državama članicama koje su prenijele i provode postojeći okvir. Drugim riječima, dugotrajne postupke izdavanja dozvola koji usporavaju provedbu projekta ne uzrokuje samo nedostatak potpune i pravilne provedbe postojećeg okvira u državama članicama, već i problemi koji nisu u potpunosti riješeni u postojećem pravnom okviru Unije: predugo trajanje procjena učinka na okoliš, nedovoljna prihvaćenost u javnosti, ograničena digitalizacija postupaka, nedovoljni resursi u nacionalnim tijelima za izdavanje dozvola, nedostatak mehanizama koordinacije među tijelima uključenima u postupak izdavanja dozvola, nedostatak pravila za sve vrste skladišta i postaja za punjenje.

Kad je riječ o energetskoj infrastrukturi, sveobuhvatan sustav izdavanja dozvola na razini Unije trenutačno ne postoji. Uredbom TEN-E uvedena su pravila za izdavanje dozvola za infrastrukturne projekte na Unijinu popisu projekata od zajedničkog interesa i projekata od uzajamnog interesa, ali nisu obuhvaćeni drugi infrastrukturni objekti. U okviru Paketa o vodiku i dekarboniziranom plinu[10] u Direktivu o tržištu plina[11] uvedeni su opći zahtjevi za odobravanje objekata za vodik i plinove, uključujući postupke izdavanja dozvola. Međutim, ne postoji europski okvir za elektroenergetske mreže. U Akcijskom planu za priuštivu energiju i Draghijevu izvješću napominje se da je za brže uvođenje energije iz obnovljivih izvora, veću sigurnost i otpornost mreže Unije i smanjenje troškova energije potrebno ubrzati uvođenje energetske infrastrukture. Da bi se to omogućilo neophodan je jedinstveni europski okvir. Stoga se ovim Prijedlogom ažurira sustav izdavanja dozvola iz Direktive o tržištu električne energije kako bi se utvrdili zahtjevi za infrastrukturu za prijenos i distribuciju koji trenutačno nisu obuhvaćeni. Izmjenama Direktive o tržištu električne energije uvedeni su dodatni zahtjevi koje treba uzeti u obzir u Direktivi o tržištu plina, posebno s obzirom na kapacitet tijela za izdavanje dozvola, rokove za zahtjeve za dodatne informacije, prešutno odobrenje u administrativnim odlukama i zahtjeve za digitalizaciju.

Među uzrocima za dugotrajne postupke izdavanja dozvola koji i dalje postoje u više je navrata utvrđeno da procjene učinka na okoliš najčešće kasne. Procjena utjecaja na okoliš za projekte općenito (koji nisu specifični za energiju iz obnovljivih izvora) u prosjeku traje oko 20,6

---

https://energy.ec.europa.eu/events/implementation-dialogue-permitting-renewable-energy-projects-and-related-infrastructure-commissioner-2025-06-11_en.

[10] Europska komisija, Energetika, Paket o vodiku i dekarboniziranom plinu, https://energy.ec.europa.eu/topics/markets-and-consumers/hydrogen-and-decarbonised-gas-market_en.

[11] Direktiva (EU) 2024/1788 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2024. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište plina iz obnovljivih izvora, prirodnog plina i vodika, SL L, 2024/1788.

mjeseci[12], što utječe na mogućnost poštovanja rokova za izdavanje dozvola iz revidirane Direktive o energiji iz obnovljivih izvora. U javnom savjetovanju o paketu mjera za europske mreže[13] većina ispitanika podržala je pojednostavnjenje i racionalizaciju tih procjena. Revidiranom Direktivom o energiji iz obnovljivih izvora uvedene su ciljane mjere za ublažavanje određenih obveza u području okoliša, ali trenutačno stanje provedbe projekata u području energije iz obnovljivih izvora i prosječno trajanje procjena utjecaja na okoliš zahtijevaju dodatne mjere.

Nacionalna tijela u državama članicama slabo poštuju rokove za izdavanje dozvola, što ugrožava cilj revidirane Direktive o energiji iz obnovljivih izvora da se ograniči trajanje postupaka izdavanja dozvola. Neizvjesnosti i nedostatak jasnih pravila u slučaju sukoba između projekata u području energije iz obnovljivih izvora i drugih interesa dovode do dugotrajnog izdavanja dozvola i pravosudnih prepreka. Postupci izdavanja dozvola za vrlo male projekte i dalje su nepotrebno birokratizirani, što odgađa njihovo pokretanje, a njihovo priključivanje na mrežu i dalje se suočava s neopravdanim kašnjenjima. Neučinkoviti i nedjelotvorni postupci sudjelovanja javnosti, koji dovode do protivljenja u obliku administrativnih i pravosudnih prepreka, i dalje dovode do dugotrajne provedbe. Ograničeni resursi u nacionalnim tijelima za izdavanje dozvola redovito se navode kao jedan od glavnih čimbenika koji doprinose kašnjenjima u postupcima izdavanja dozvola. Nadalje, za postupke izdavanja dozvola za projekte u području energije iz obnovljivih izvora često je potrebno više dozvola koje dodjeljuju različita tijela (usporedno ili jedno za drugim), a nedostatak mehanizama koordinacije važno je usko grlo koje usporava postupke. Tijela nedovoljno razvijaju i nedovoljno upotrebljavaju digitalne resurse za obradu zahtjeva, a nedovoljna integracija različitih digitalnih alata za izdavanje dozvola koje upotrebljavaju tijela za izdavanje dozvola dovodi do zbunjenosti i neučinkovitosti, što otežava izvršenje zakonskih rokova. Nedovoljan pristup relevantnim okolišnim i geološkim podacima nositeljima projekata može otežati pripremu zahtjeva za izdavanje okolišne dozvole za projekte u području energije iz obnovljivih izvora i infrastrukturne projekte u području mreže i skladištenja. Osim toga, pravila za izdavanje dozvola za skladištenje električne energije na temelju revidirane Direktive o energiji iz obnovljivih izvora imaju usko područje primjene jer obuhvaćaju samo skladištenje na istoj lokaciji, ali ne i skladištenje općenito ili hibridizaciju projekata unatoč njihovoj sve važnijoj ulozi u fleksibilnosti sustava. Slično tome, manjak jasnoće u izdavanju dozvola za postaje za punjenje za elektromobilnost stvara nepotrebne složenosti i kašnjenja. Prijedlogom se nastoje ukloniti utvrđena uska grla u postupcima izdavanja dozvola za projekte u području energije iz obnovljivih izvora i energetske infrastrukture, kao što su elektroenergetske i plinske mreže, skladišni objekti i postaje za punjenje, koji su ključni za integraciju energije iz obnovljivih izvora u energetski sustav, i to:

1. skraćivanjem rokova i izbjegavanjem nepotrebnih kašnjenja u postupku izdavanja dozvola;
2. uključivanjem odredaba iz Uredbe Vijeća (EU) 2022/2577 uz ciljane izmjene;
3. uvođenjem dodatne ciljane fleksibilnosti primjene pravila o okolišu;

[12] Prikupljanje informacija i podataka o provedbi revidirane Direktive o procjeni utjecaja na okoliš (2011/92/EU) kako je izmijenjena Direktivom 2014/52/EU, završno izvješće Milieua, COWI-ja i Eunomije za Europsku komisiju, ožujak 2024., str. 25.

[13] https://energy.ec.europa.eu/news/commission-collects-views-preparation-european-grids-package-2025-05-13_en.

4. uvođenjem sustava izdavanja dozvola za elektroenergetske mreže na razini Unije koji se temelji na pristupu izdavanju dozvola za infrastrukturu za plin i vodik iz Direktive o tržištu plina i usklađen je s okvirom Direktive o energiji iz obnovljivih izvora i Uredbe TEN-E;

5. izmjenom sustava izdavanja dozvola koji se primjenjuje na objekte za vodik kako bi se uskladio sa sustavom izdavanja dozvola koji se primjenjuje na elektroenergetsku infrastrukturu radi dosljednosti općeg sustava izdavanja dozvola na razini EU-a.

Ovaj Prijedlog sadržava ograničene i ciljane izmjene Direktive (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora koje su nužne za postizanje njegovih ciljeva. Daljnje moguće izmjene Direktive (EU) 2018/2001 u potpunosti su izvan područja primjene i ciljeva ovog Prijedloga. Potreba za takvim izmjenama prema potrebi se može procijeniti u kontekstu pripreme inicijative o okviru za energiju iz obnovljivih izvora, koja je dio paketa za energetsku uniju za predstojeće desetljeće, kako je navedeno u Prilogu I. programu rada Komisije za 2026. Komisija će konstruktivno surađivati sa suzakonodavcima kako bi se pobrinula da se u okviru zakonodavnog postupka o ovom Prijedlogu u potpunosti očuva i ne naruši njegov ključni cilj.

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području**

Ovaj je Prijedlog rezultat obveze Komisije iz Akcijskog plana za priuštivu energiju[14] da predloži Paket mjera za europske mreže koji se sastoji od zakonodavnih i nezakonodavnih mjera kako bi se, među ostalim, pojednostavnilo izdavanje dozvola za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora, mreže, infrastrukturu za skladištenje i postaje za punjenje automobila i kamiona.

Prijedlog je u skladu i s provedbom postojećih mjera izdavanja dozvola na temelju revidirane Direktive o energiji iz obnovljivih izvora, uključujući provjeru njihova prenošenja i pomoć državama članicama u njihovoj djelotvornoj provedbi. Radi odgovarajuće provedbe dobre prakse izdavanja dozvola i pravodobnog prenošenja izmijenjene Direktive o energiji iz obnovljivih izvora uspostavljen je sveobuhvatan skup mjera (provedbeni plan Accele-RES), koji je dodatno ojačan u okviru Akcijskog plana za energiju vjetra. To je uključivalo razmjenu primjera dobre prakse na u okviru forumâ, bilateralnu potporu državama članicama, izradu i nadogradnju internetskog alata s pitanjima i odgovorima za provedbu Direktive o energiji iz obnovljivih izvora, tekući rad na prenošenju, donošenje preporuka i smjernica povezanih s planiranjem, izdavanjem dozvola i zakonodavstvom u području okoliša, potporu državama članicama za reforme izdavanja dozvola u okviru Instrumenta za tehničku potporu, potporu za ulaganja u izdavanje dozvola i reforme u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost i u okviru poziva na podnošenje prijedloga za Prelazak na čistu energiju u okviru programa LIFE za 2024. i 2025. Kako je najavljeno u Akcijskom planu za priuštivu energiju, Komisija proširuje provedbeni plan Accele-RES, pri čemu u potpunosti iskorištava potencijal stručne skupine za izdavanje dozvola i usklađenog djelovanja (CA-RES), jača razmjenu najboljih praksi i utvrđivanje prepreka, nadograđuje internetski orijentacijski alat za izdavanje dozvola i pruža potporu u okviru Instrumenta za tehničku potporu.

[14] Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija „Akcijski plan za priuštivu energiju – Iskorištavanje svih prednosti energetske unije radi osiguravanja cjenovno pristupačne, učinkovite i čiste energije za sve Europljane”, COM(2025) 79 final.

Prijedlog je u skladu s Direktivom o tržištu električne energije i temelji se na pristupu postupcima izdavanja odobrenja za nove kapacitete jer odražava pristup postupcima izdavanja dozvola iz paketa o vodiku i dekarboniziranom plinu[15] te iskorištava priliku za daljnje ubrzavanje izdavanja dozvola za projekte obnove, modernizacije ili obnove kapaciteta prijenosnih i distribucijskih mreža.

Prijedlog je dosljedan i s obzirom na izmjene postupaka izdavanja dozvola uvedene u paketu Direktive o tržištu plina, u kojem su predstavljene samo postupne izmjene koje ne bi trebale utjecati na prenošenje mjera koje su izvorno uključene u paket.

Prijedlog je u skladu i sa sustavom izdavanja dozvola za infrastrukturne projekte od zajedničkog i uzajamnog interesa odabrane u skladu s Uredbom TEN-E. U okviru ovog Prijedloga uspostavlja opći sustav za objekte koji nisu odabrani u skladu s Uredbom, što znači da se stvara temeljni okvir za izdavanje dozvola na temelju strožeg okvira koji se primjenjuje na ključne infrastrukturne projekte utvrđene u Uredbi TEN-E.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Ovaj je Prijedlog u skladu s ciljem zelenog plana da se emisije stakleničkih plinova smanje za 55 % do 2030., obvezom iz Europskog zakona o klimi da se do 2050. postigne klimatska neutralnost i ciljevima Plana za čistu industriju da se europskoj industriji omogući pristup cjenovno pristupačnoj energiji, smanje računi za energiju i ubrza uvođenje čiste energije i proizvodnje, uključujući ključni pokazatelj uspješnosti da se postavi kapacitet za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora od 100 GW godišnje do 2030.

U Draghijevu izvješću[16] poziva se na pojednostavnjenje i racionalizaciju postupaka izdavanja dozvola i administrativnih postupaka, kao i na koordinirani strateški pristup razvoju prekogranične infrastrukture Unije i država članica. Vijeće je pozvalo Komisiju da predloži ojačani okvir za planiranje i uvođenje mreže radi usklađivanja s ciljevima Unije. U Zaključcima od 16. lipnja 2025.[17] pozvalo ju je da predloži paket mjera za europske mreže koji se sastoji od mjera za, među ostalim, pojednostavnjenje pravila EU-a o mrežama, integraciju potreba na razini EU-a te regionalnih i nacionalnih potreba, provedbu projekata, razvoj učinkovitih mehanizama podjele troškova za prekogranične projekte od zajedničkog interesa i procjenu potrebe za daljnjim zakonodavnim prijedlozima kako bi se ubrzalo izdavanje dozvola za energetsku infrastrukturu.

Prijedlog uredbe o ubrzanju i pojednostavnjenju procjena utjecaja na okoliš donesen je [*xxxx*][18]. Prijedlogom se objedinjuje niz mjera za pojednostavnjenje zakonodavstva o okolišu koje se odnose na procjene utjecaja planova, programa i projekata na okoliš u pogledu digitalizacije, pristupa podacima, pojednostavnjenja javnih savjetovanja i sudskih sporova. Predložene mjere povezane sa zakonodavstvom o okolišu u okviru paketa mjera za europske mreže usmjerene su na projekte u području energije iz obnovljivih izvora i infrastrukturne projekte te usklađene s općim mjerama pojednostavnjenja iz Prijedloga uredbe o ubrzanju i pojednostavnjenju procjena utjecaja na okoliš.

---

15 Konkretno, u članku 8. Direktive (EU) 2024/1788 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2024. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište plina iz obnovljivih izvora, prirodnog plina i vodika, SL L, 2024/1788.

16 https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/draghi-report_hr#paragraph_47059.

17 Vijeće Europske unije, 10279/25.

18 [*upućivanje na Uredbu o ubrzanju procjena utjecaja na okoliš*].

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

• Pravna osnova

Prijedlog se temelji na dvjema pravnim osnovama:

– članku 194. stavku 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), kojim se pruža pravna osnova za predlaganje mjera za razvoj novih i obnovljivih oblika energije i jamčenje funkcioniranja energetskog tržišta, što su ciljevi energetske politike Unije utvrđeni u članku 194. stavku 1. točkama (a) i (c) UFEU-a.

Ta je pravna osnova potrebna za izmjenu Direktive o energiji iz obnovljivih izvora, Direktive o tržištu električne energije i Direktive o tržištu plina;

– članku 192. stavku 1. UFEU-a, koji je pravna osnova za politiku Unije u području okoliša. Ta je pravna osnova potrebna za uvođenje ciljanih prilagodbi posebnih pravila Unije o okolišu kako bi se ubrzali postupci izdavanja dozvola za projekte u području energije iz obnovljivih izvora i energetske infrastrukture.

Mjere predložene u ovom Prijedlogu odnose se na prethodno navedena područja. Cilj im je pospješiti uvođenje i integraciju energije iz obnovljivih izvora tako što će se ubrzati postupci izdavanja dozvola za projekte povezane s proizvodnjom energije iz obnovljivih izvora, prijenosnim i distribucijskim mrežama te postajama za skladištenje i punjenje. Odnose se i na pravila o procjenama utjecaja na okoliš kao jedan od elemenata čiji je cilj pojednostavnjenje i ubrzanje tih postupaka.

• Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)

Cilj je predloženih izmjena pojednostavniti i skratiti postupke izdavanja dozvola za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora te projekte prijenosnih i distribucijskih mreža te postaja za skladištenje i punjenje kako bi se olakšala integracija energije iz obnovljivih izvora u energetski sustav. Predložene izmjene u skladu su s načelom **supsidijarnosti** jer će se mjerama na razini Unije djelotvornije doprinijeti tom cilju nego mjerama na nacionalnoj razini.

Potreba za djelovanjem EU-a

Postizanje energetskih ciljeva EU-a bez dodatnih mjera u području uvođenja energije iz obnovljivih izvora na razini EU-a ne bi bilo troškovno učinkovito. Potreban je pristup na razini EU-a kako bi se državama članicama pružili pravi poticaji za koordinirano ubrzavanje energetske tranzicije prema energetski učinkovitijem energetskom sustavu koji se uvelike temelji na obnovljivim izvorima energije. Revidirana Direktiva o energiji iz obnovljivih izvora već sadržava odredbe o izdavanju dozvola za obnovljive izvore energije, skladištenje na istoj lokaciji i povezane mreže. Nadalje, Direktiva o tržištu plina već sadržava odredbu o postupcima izdavanja odobrenja kojima se utvrđuju zahtjevi za izdavanje dozvola za objekte za plin i vodik. Naposljetku, Direktiva o tržištu električne energije sadržava odredbu o postupcima izdavanja odobrenja, ali obuhvaća samo postupke za nove kapacitete. EU bi trebao poduzeti mjere kako bi se taj regulatorni okvir dodatno poboljšao na koordiniran način, čime bi se ubrzali postupci izdavanja dozvola za energiju iz obnovljivih izvora, mreže, postrojenja za skladištenje i postaje za punjenje te osigurala usklađenost među državama članicama i dobro funkcioniranje energetske unije. Uzimajući u obzir različite energetske politike među državama članicama, vjerojatnije je da će se djelovanjem na razini EU-a, uz potporu pouzdanog okvira upravljanja, postići klimatski cilj EU-a i raširenija primjena

obnovljivih izvora energije nego što bi to bio slučaj djelovanjem na isključivo nacionalnoj ili lokalnoj razini.

Dodana vrijednost EU-a

Mjere EU-a u području energije iz obnovljivih izvora u skladu s revidiranom Direktivom o energiji iz obnovljivih izvora i mjere u području mreža u skladu s Direktivom o tržištu električne energije i Direktivom o tržištu plina donose dodanu vrijednost jer su učinkovitije i djelotvornije od pojedinačnih mjera država članica, čime se izbjegava fragmentirani pristup koordiniranom podrškom tranziciji energetskog sustava Unije. Njime se osigurava neto smanjenje emisija stakleničkih plinova i onečišćenja, štiti bioraznolikost, iskorištavaju prednosti unutarnjeg tržišta, u potpunosti iskorištavaju prednosti ekonomije razmjera i tehnološke suradnje u Europi te se ulagačima pruža sigurnost u regulatornom okviru na razini EU-a. Kombiniranim djelovanjem na razini EU-a i država članica može se ukloniti nekoliko prepreka javnim i privatnim ulaganjima te dopuniti i ojačati nacionalno i lokalno djelovanje.

Cilj Prijedloga ne bi se mogao u jednakoj mjeri postići nacionalnim mjerama. Međutim, državama članicama daje se široko diskrecijsko pravo da reguliraju pojedinosti svojih okvira za izdavanje dozvola. Prijedlog uključuje pristup „odozgo prema dolje”, ali u skladu s njim zadržavaju se i jačaju nadležnosti na nacionalnoj razini, stoga se smatra da se poštuje načelo supsidijarnosti.

- **Proporcionalnost**

Inicijativa je u skladu s načelom proporcionalnosti. S obzirom na kontinuiranu geopolitičku situaciju uzrokovanu ruskom invazijom na Ukrajinu i potrebu za povećanjem energetske sigurnosti i konkurentnosti EU-a postoji jasna potreba za daljnjim mjerama kako bi se ubrzalo uvođenje obnovljivih izvora energije, a time i elektroenergetskih mreža i objekata za proizvodnju vodika te infrastrukture sustava za vodik. Predložene mjere doprinose učinkovitom poboljšanju bržeg i ciljanog razvoja energetske infrastrukture, energije iz obnovljivih izvora te postrojenja za skladištenje ili postaja za punjenje bez nametanja znatnih troškova operatorima sustava / nositeljima projekata i državama članicama, nacionalnim regulatornim tijelima i Agenciji za suradnju energetskih regulatora. Ravnoteža postignuta u Prijedlogu između obveza i fleksibilnosti koja je prepuštena državama članicama kad je riječ o načinu postizanja ciljeva smatra se primjerenom s obzirom na nužnost postizanja klimatskih i energetskih ciljeva za 2030. te cilja klimatske neutralnosti utvrđenog u Europskom zakonu o klimi, kao i na prijeku potrebu za smanjenjem energetske ovisnosti Unije i cijena energije.

Izmjena Direktive (EU) 2018/2001 ograničena je na ono što se smatra potrebnim za daljnje pojednostavnjenje i racionalizaciju postupaka izdavanja dozvola za projekte povezane s proizvodnjom energije iz obnovljivih izvora, prijenosnim i distribucijskim mrežama i postajama za skladištenje i punjenje te kako bi se ubrzalo uvođenje energije iz obnovljivih izvora i njezina integracija. Kad je riječ o planiranju infrastrukture, izmjene Direktive (EU) 2019/944 ograničene su samo na jedan članak, koji je usko povezan s desetogodišnjim planom razvoja mreže na razini Unije, a time i s povezanim izmjenama Uredbe TEN-E. Izmjenama se nastoji pojasniti poveznice između Direktive i Uredbe TEN-E te uskladiti tekst s izmjenama uvedenima paketom o plinu (Direktiva (EU) 2024/1788).

Poseban odjeljak o proporcionalnosti uključen je i u procjenu učinka (odjeljak 7.4.) za sve opcije koje su razmotrene. Prijedlog se temelji na 2. opciji politike, koja se smatra razmjernom prirodi problema jer je usmjerena na pojednostavnjenje postojećih postupaka i

nudi nove sadržajne instrumente koji se smatraju učinkovitima za postizanje ciljeva ove inicijative.

- **Odabir instrumenta**

Ovaj je Prijedlog direktiva o izmjeni:

– Direktive (EU) 2018/2001 o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora radi jačanja odredaba te direktive povezanih s izdavanjem dozvola (članci 2., 15.c i 15.d, 16. i 17.),

– Direktive (EU) 2019/944 o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije radi jačanja odredbe o postupcima izdavanja odobrenja (članak 8.) posebnim mjerama za brže izdavanje dozvola i uvođenja mjera za utvrđivanje alternativnih rješenja i provedbu kompenzacijskih mjera pri primjeni odstupanja predviđenih u Direktivi 92/43/EEZ, Direktivi 2000/60/EZ i Direktivi 2009/147/EZ (članak 8.a),

– Direktive (EU) 2024/1788 o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište plina iz obnovljivih izvora, prirodnog plina i vodika radi usklađivanja njezine odredbe o postupcima izdavanja odobrenja (članak 8.) i istovjetne odredbe iz Direktive (EU) 2019/944.

3. REZULTATI *EX POST* EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

- ***Ex post* evaluacije/provjere primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

Budući da su predložene izmjene ciljane, a Direktiva (EU) 2018/2001 izmijenjena je nedavno (2023.), nije bilo moguće provesti *ex post* evaluaciju. U procjenu učinka uključeno je izvješće o provedbi usmjereno na glavne odredbe o izdavanju dozvola, koje su također dio ovog Prijedloga. Rok u kojem države članice moraju prenijeti odredbe ove Direktive povezane s planiranjem i izdavanjem dozvola utvrđen je uglavnom za srpanj 2024., ali i za svibanj 2025. (članci 15.b, 15.c i 16.a), dok je rok za provedbu određivanja područja za brži razvoj obnovljivih izvora energije utvrđen do 21. veljače 2026. Izvješće je stoga uključivalo preliminarne rezultate prikupljene u okviru tekućih ugovora o prenošenju i provedbi okvira za izdavanje dozvola. Povratne informacije dionika pokazuju da uska grla koja otežavaju brzo izdavanje dozvola i uvođenje i dalje postoje čak i u državama članicama koje su prenijele i provode postojeći okvir. Zbog toga se predložene mjere uglavnom odnose na pitanja koja nisu ili su samo djelomično obuhvaćena izmjenom iz 2023., čime se dopunjuju postojeće mjere, uz ograničene izmjene postojećeg okvira u većini slučajeva.

- **Savjetovanja s dionicima**

U skladu sa smjernicama za bolju regulativu Komisija je od 13. svibnja do 5. kolovoza 2025. provela sveobuhvatno otvoreno javno internetsko savjetovanje na internetskim stranicama „Iznesite svoje mišljenje”. Savjetovanjem su obuhvaćene sljedeće teme: (i) opće funkcioniranje Uredbe TEN-E, (ii) planiranje infrastrukture EU-a, (iii) planiranje elektroenergetske mreže na nacionalnoj razini, (iv) kapacitet elektroenergetske mreže za prihvat, (v) izdavanje dozvola, (vi) ulaganja u mrežnu infrastrukturu, (vii) lanci opskrbe, (viii) digitalizacija i otpornost te (ix) pojednostavnjenje.

U okviru savjetovanja zaprimljeno je ukupno 197 odgovora. Osim toga, na namjensku e-adresu za savjetovanje primljene su dvije e-poruke. U okviru javnog savjetovanja zaprimljeno je 197 odgovora na svako pitanje s višestrukim izborom, što znači da je svaki ispitanik odgovorio na svako pitanje. U nekim je pitanjima ispitanicima ponuđena ljestvica od pet stupnjeva kako bi naveli u kojoj se mjeri slažu ili ne slažu s izjavama. Ljestvica je sadržavala odgovore (i) uopće se ne slažem, (ii) donekle se ne slažem, (iii) niti se slažem niti se ne slažem, (iv) donekle se slažem, (v) u potpunosti se slažem. Ponuđena je bila i opcija „ne znam”.

Otprilike trećina ispitanika (34 %, od čega 36 % poduzeća, 37 % poslovnih udruženja, 14 % nevladinih organizacija i 10 % javnih tijela) izjavila je da odredbe o izdavanju dozvola iz Uredbe TEN-E nisu jasne ni jednostavne za provedbu, dok je 16 % ispitanika bilo neutralno, a 34 % nije bilo sigurno. Velika većina (83 %, od čega 92 % poduzeća, 83 % poslovnih udruženja, 29 % nevladinih organizacija i 70 % javnih tijela) podržala je pojednostavnjenje i racionalizaciju procjena utjecaja na okoliš (samo 5 % ispitanika bilo je neutralno, a 5 % nije bilo sigurno). Slično tome, 82 % ispitanika (od čega 83 % poduzeća, 81 % poslovnih udruženja, 79 % nevladinih organizacija i 80 % javnih tijela) složilo se da bi postupke izdavanja dozvola trebalo u potpunosti digitalizirati (samo 7 % ispitanika bilo je neutralno, a 9 % nije bilo sigurno). Osim toga, 77 % ispitanika (od čega 78 % poduzeća, 85 % poslovnih udruženja, 50 % nevladinih organizacija i 70 % javnih tijela) složilo se da bi rokove za izdavanje dozvola za mreže trebalo skratiti ili utvrditi ako nedostaju, pri čemu je samo 7 % ispitanika bilo neutralno, a 9 % nije bilo sigurno.

Nadalje, 64 % ispitanika složilo se da bi postupke izdavanja dozvola za objekte za skladištenje trebalo pojednostavniti (od čega 59 % poduzeća, 81 % poslovnih udruženja, 50 % nevladinih organizacija i 70 % javnih dijela), pri čemu je 13 % ostalo neutralno, a 18 % nije bilo sigurno. Nešto veći broj ispitanika (69 %) podržao je pojednostavnjenje postupaka izdavanja dozvola za projekte distribucijske mreže, male projekte u području energije iz obnovljivih izvora i aktivnosti kao što su prenamjena, obnova i obnova kapaciteta (od čega 67 % poduzeća, 80 % poslovnih udruženja, 50 % nevladinih organizacija, 60 % javnih tijela), dok je 8 % ispitanika bilo neutralno, a 19 % nije bilo sigurno. Nadalje, 71 % ispitanika složilo se da bi trebalo pojednostavniti postupke izdavanja dozvola za hibridne projekte (one u kojima se kombiniraju različite tehnologije, uključujući skladištenje) i druga inovativna rješenja (od čega 72 % poduzeća, 85 % poslovnih udruženja, 43 % nevladinih organizacija i 60 % javnih tijela), dok je 11 % bilo neutralno, a 14 % nije bilo sigurno.

Osim toga, održana su dva javna dijaloga o provedbi, jedan o procjenama utjecaja na okoliš i izdavanju dozvola s povjerenicom Jessikom Roswall[19]. a drugi o izdavanju dozvola za projekte u području energije iz obnovljivih izvora i povezanu infrastrukturu s povjerenikom Jørgensenom[20]. U oba dijaloga dionici su istaknuli potrebu za pojednostavnjenjem izdavanja dozvola, a posebno u vezi s procjenama utjecaja na okoliš, kao i potrebu za jačanjem provedbe postojećeg zakonodavstva EU-a i širenjem dobre prakse. U dijalogu o provedbi koji je održao povjerenik Jørgensen istaknuta je i potreba za daljnjim **pojednostavnjenjem postupaka** (posebno za male projekte, skladištenje i obnovu kapaciteta), proširenjem načela **prevladavajućeg javnog interesa**, **ciljanim izuzećima** od posebnog zakonodavstva EU-a, ubrzavanjem **digitalizacije** postupaka izdavanja dozvola i poboljšanjem **dostupnosti podataka**.

19 Dijalog o provedbi procjena utjecaja na okoliš i izdavanja dozvola – Okoliš.

20 Dijalog o provedbi izdavanja dozvola za projekte u području energije iz obnovljivih izvora i povezanu infrastrukturu s povjerenikom Jørgensenom – Europska komisija.

Nadalje, u nedavnom izvješću o stanju regija i gradova[21] jedan od zahtjeva regija i gradova za Europu bilo je ubrzanje izdavanja dozvola za obnovljive izvore energije, a administrativna kašnjenja navedena su kao jedna od glavnih i neriješenih prepreka pravodobnom uvođenju. Osim toga, zatražili su razvoj usklađenog digitalnog sustava za izdavanje dozvola na razini EU-a, za koji smatraju da smanjuje birokraciju i podupire brža lokalna odobrenja, što odgovara našem prijedlogu za daljnju digitalizaciju i centralizaciju postupaka izdavanja dozvola.

U tim je odgovorima potvrđena potreba za poduzimanjem mjera kako bi se pojednostavnili i ubrzali postupci izdavanja dozvola. Primljene povratne informacije uvelike su uzete u obzir u Prijedlogu, u kojem se razmatraju prethodno navedena pitanja u okviru kojih je velik udio ispitanika naveo potrebu za pojednostavnjenjem, ubrzanjem i digitalizacijom postupka izdavanja dozvola.

- **Prikupljanje i primjena stručnog znanja**

Komisija je provela tu analizu koristeći se raznim informacijskim kanalima. U pripremi izvješća o provedbi koje je priloženo procjeni učinka provedena je administrativna pravna analiza i analiza politika. Prvo, Komisija je uzela u obzir znanje i iskustva država članica u provedbi odredaba povezanih s izdavanjem dozvola iz Direktive o energiji iz obnovljivih izvora, prikupljena u okviru namjenske studije „Tehnička potpora razvoju i provedbi politike obnovljivih izvora energije – pojednostavnjenje postupaka izdavanja dozvola i upravnih postupaka za postrojenja obnovljivih izvora energije (RES Simplify)”[22], objavljene u travnju 2023. Uz relevantne zakonodavne dokumente primarni izvor bio je rad Komisije na provedbi dijela revidirane Direktive o energiji iz obnovljivih izvora koji se odnosi na izdavanje dozvola, uključujući provjere prenošenja. Napredak provjera prenošenja u lipnju 2025. sažet je u prvom izvješću o napretku podnesenom Komisiji u okviru posebnog tekućeg ugovora „Pravna pomoć u provjeri prenošenja Direktive (EU) 2023/2413 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. listopada 2023. u nacionalno zakonodavstvo država članica”. Nadalje, u analizi su razmotreni nalazi tekuće studije „Praćenje napretka mjera za pojednostavnjenje postupaka izdavanja dozvola na temelju revidirane Direktive o energiji iz obnovljivih izvora i hitne uredbe te razvoj ključnih pokazatelja uspješnosti povezanih s izdavanjem dozvola” i njezino prvo privremeno izvješće, koje je Komisija primila u srpnju 2025., kao i studija o praćenju provedbe Preporuke Komisije o ubrzanju postupaka izdavanja dozvola[23]. Osim toga, to je izvješće dopunjeno ishodom rasprava održanih od travnja 2023. na šest sastanaka stručne skupine za izdavanje dozvola za energiju iz obnovljivih izvora i jednim događanjem za dionike, ishodom rasprava o provedbi odredaba o izdavanju dozvola u usklađenom djelovanju za Direktivu o energiji iz obnovljivih izvora (CA-RES[24]) te zaključcima dijaloga o provedbi s povjerenikom Jørgensenom o izdavanju dozvola za projekte u području energije iz obnovljivih izvora i povezanu infrastrukturu[25] iz lipnja 2025. Nadalje, postupci izdavanja dozvola koji se primjenjuju na energetsku infrastrukturu ocijenjeni su u okviru „Studije o

---

21 Europski odbor regija, „Stanje regija i gradova – godišnje izvješće EU-a za 2025.” (listopad 2025.): Stanje regija i gradova u Europskoj uniji | Europski odbor regija.

22 Završno izvješće dostupno je na poveznici: Tehnička potpora razvoju i provedbi politike obnovljivih izvora energije – pojednostavnjenje postupaka izdavanja dozvola i upravnih postupaka za postrojenja obnovljivih izvora energije (RES Simplify) - Ured za publikacije Europske unije.

23 Europska komisija: Glavna uprava za energetiku, COWI, Eclareon i Prognos, Praćenje provedbe preporuke Komisije i smjernice za ubrzavanje postupaka izdavanja dozvola za energiju iz obnovljivih izvora i povezane infrastrukturne projekte – završno izvješće, Ured za publikacije Europske unije, 2025., https://data.europa.eu/doi/10.2833/2257747.

24 www.ca-res.eu.

25 Vidjeti bilješku 18.

nacionalnom postupku izdavanja dozvola koji se primjenjuje na infrastrukturne projekte za prijenos energije s naglaskom na projektima od zajedničkog interesa i projektima od uzajamnog interesa na temelju poglavlja III. Uredbe (EU) 2022/869”, koju je naručila Komisija i koja je objavljena početkom 2025.[26] U toj su studiji utvrđeni nedostaci koje treba ukloniti kako bi se olakšao jedinstven i učinkovit okvir za izdavanje dozvola koji podupire pravodobno uvođenje ključnih infrastrukturnih projekata, uključujući nedostatke povezane s procjenama utjecaja na okoliš, jasnoćom postupaka i prihvaćanjem u javnosti.

- **Procjena učinka**

Za ovaj je Prijedlog pripremljena procjena učinka, a Odbor za nadzor regulative dao je pozitivno mišljenje s primjedbama (RSB/RM/cdd – rsb(2025)9584707).

Procijenjene su tri opcije (vidjeti tablicu):

Skratiti i pojednostavniti postupke izdavanja dozvola za energetsku infrastrukturu, projekte u području energije iz obnovljivih izvora i skladištenja te postaje za punjenje	C.1	Potpora provedbi postojećeg zakonodavstva i izdavanje smjernica
	C.2	Ciljane zakonodavne izmjene za ubrzavanje izdavanja dozvola
	C.3	Centralizirani sustav koordinacije izdavanja dozvola na razini EU-a za određene velike energetske infrastrukturne projekte („28. režim”)

Mjera C.2, koja je najpoželjnija opcija i osnova za ovaj Prijedlog, uključuje zakonodavne izmjene kako bi se dodatno ubrzali i pojednostavnili postupci izdavanja dozvola za prekogranične, nacionalne prijenosne i lokalne distribucijske mreže te projekte u području energije iz obnovljivih izvora i skladištenja te postaje za punjenje. Te bi izmjene mogle uključivati (1) uspostavu okvira na razini EU-a za ubrzano izdavanje dozvola za projekte distribucije, prijenosa i skladištenja električne energije te postaje za punjenje, uključujući usklađivanje s odredbama o izdavanju dozvola na razini EU-a koje se primjenjuju na infrastrukturu za vodik i daljnje jačanje tih odredaba; (2) izmjene revidirane Direktive o energiji iz obnovljivih izvora te (3) pojednostavnjenje i racionalizaciju procjena utjecaja na okoliš koje se primjenjuju na energetske objekte; izuzimanje određenih projekata iz određenih procjena ili njihovih elemenata zbog karakteristika projekata.

Scenarij „bez mjera” odbačen je kao opcija politike u ranoj fazi jer bi se utvrđeni problemi nastavili ili povećali pa se utvrđeni ciljevi ne bi mogli postići. U usporedbi s 1. i 3. opcijom smatralo se da je 2. opcija bolja u smislu učinaka, učinkovitosti, usklađenosti, supsidijarnosti i proporcionalnosti. Utvrđeni su sljedeći učinci:

Učinak na gospodarstvo

[26] Europska komisija: Glavna uprava za energetiku, Milieu, Bruggeman, V., Vona, L., Moreira, G. i dr., *Study on national permit granting process applicable to energy transmission infrastructure projects with a focus on projects of common interest and projects of mutual interest under Chapter III of Regulation (EU) 2022/869 – Overview report*, Ured za publikacije Europske unije, 2025., **https://data.europa.eu/doi/10.2833/2566900**-

Prijedlogom bi se stvorio jasan okvir s konkretnim kraćim rokovima i jednostavnijim postupcima za razvoj projekata obnovljivih izvora energije, mreža, postrojenja za skladištenje i postaja za punjenje, što bi dovelo do kraćeg vremenskog okvira za projekte i stoga donijelo pozitivne gospodarske koristi. To potvrđuje iskustvo u provedbi obvezujućih i neobveznih mjera za brže izdavanje dozvola uvedenih Hitnom uredbom. Njemačka je u velikoj mjeri iskoristila mjere iz te uredbe, što je dovelo do znatno bržeg izdavanja dozvola. Očekuje se da će rješavanje problema kašnjenja u provedbi projekta donijeti koristi u smislu općenito smanjenih veleprodajnih cijena električne energije i povećati ukupnu dobrobit.

Konkurentnost

Općenito, ako Europa uspije znatno skratiti postupke planiranja i izdavanja dozvola, osim što bi ostvarila izravne gospodarske koristi, mogla bi poboljšati i svoj konkurentski položaj u odnosu na izravne konkurente, primjerice troškovno učinkovitom elektrifikacijom industrije.

Digitalizacija

U skladu s Prijedlogom države članice morale bi dodatno digitalizirati postupke izdavanja dozvola, uključujući integraciju digitalnih alata, pokretanje i kontinuirano ažuriranje platformi relevantnim podacima te usavršavanje osoblja za rad s novim digitalnim elementima.

Administrativno opterećenje

Mjere u okviru Prijedloga moraju provoditi nacionalna i lokalna tijela, pri čemu tijela za izdavanje dozvola moraju imati cjelokupno potrebno osoblje, vještine i alate za obradu sve većeg broja zahtjeva za izdavanje dozvola, rokovi za izdavanje dozvola moraju se ubrzati, a postupci izdavanja dozvola za određene projekte i obnovu kapaciteta pojednostavniti. Potrebno je pokrenuti digitalne platforme i alate za postupak izdavanja dozvola te osmisliti programe podjele dobiti za javno sudjelovanje u projektima u području energije iz obnovljivih izvora te nove postupke kao jedinstvene kontaktne točke za infrastrukturu za prijenos i distribuciju električne energije općenito i postrojenja za skladištenje i postaje za punjenje, koji nisu obuhvaćeni revidiranom Direktivom o energiji iz obnovljivih izvora. Međutim, taj kratkoročni učinak na troškove doveo bi do ušteda zahvaljujući racionaliziranim, jednostavnijim i bržim postupcima u srednjoročnom i dugoročnom razdoblju.

Društveni učinci

Prijedlog uključuje dodatne mjere za jačanje ranog i djelotvornog javnog angažmana i poticanje javne potpore projektima u području energije iz obnovljivih izvora. Mjere izričito obuhvaćaju odredbe za povećanje sudjelovanja javnosti, a time i društvenog prihvaćanja projekata u području obnovljivih izvora energije. Revizijom postojećih mjera za javno prihvaćanje projekata u području energije iz obnovljivih izvora Komisija će moći procijeniti mogućnost uvođenja mjera koje izravno ili neizravno koriste potrošačima, npr. programi podjele dobiti i otvaranje radnih mjesta.

Učinci na okoliš

Razvoj energetske infrastrukture, posebno elektroenergetskih mreža, ključan je za povećanje udjela proizvodnje energije iz obnovljivih izvora integrirane u kombinaciju izvora energije, čime se sprečavaju gubici u okolišu zbog ograničavanja. Integracijom obnovljivih izvora energije omogućit će se ograničavanje upotrebe fosilnih goriva, čime će se smanjiti emisije stakleničkih plinova i odgovoriti na dva glavna uzroka gubitka bioraznolikosti: klimatske

promjene i onečišćenje zraka. Prijedlog uključuje mjere čiji je cilj brže izdavanje dozvola, a time i brže i raširenо uvođenje, što se odnosi na korištenje više prostora i stoga utječe na okoliš, ali one su osmišljene tako da ne smanjuju razinu zaštite okoliša.

Relevantni učinci na prirodni okoliš i okoliš koji je stvorio čovjek nadilaze emisije stakleničkih plinova i emisije plinova osim CO_2. Ti učinci uvelike ovise o korištenoj tehnologiji, lokaciji objekata i stanju okoliša okolne faune i flore. Međutim, pri osmišljavanju predloženih mjera ti se učinci uzimaju u obzir tako što se uvode zaštitne mjere.

- **Primjerenost i pojednostavnjenje propisa**

Prijedlog nije povezan s programom REFIT, ali uključuje mjere koje imaju pozitivne učinke u smislu pojednostavnjenja i poboljšane učinkovitosti, kao što je skraćivanje rokova za izdavanje dozvola, pojednostavnjenje postupka i pojašnjenje postojećeg okvira te smanjenje administrativnog opterećenja za nositelje. Prijedlog je prilagođen internetu i prikladan za fizičko i digitalno okruženje. Uključuje mjere za promicanje digitalizacije postupaka izdavanja dozvola te prikupljanja i širenja informacija i podataka povezanih s okolišem koji su potrebni za dovršetak relevantnih procjena i odobrenja. Ti će digitalni alati također centralizirati postupke kako bi se olakšao pristup građanima i poduzećima. U svim tim digitalnim rješenjima razmotrit će se pitanja zaštite podataka i kibernetičke sigurnosti u skladu s općim politikama EU-a.

- **Temeljna prava**

Kad je riječ o usklađenosti s Poveljom o temeljnim pravima, glavni je cilj ovog preispitivanja pojednostavniti i racionalizirati postupke izdavanja dozvola za energetsku infrastrukturu kao što su mreže, postrojenja za skladištenje i postaje za punjenje te infrastruktura za energiju iz obnovljivih izvora, kako bi se povećala integracija energije iz obnovljivih izvora i smanjile emisije stakleničkih plinova. To je u potpunosti u skladu s člankom 37. Povelje, u skladu s kojim visoka razina zaštite okoliša i poboljšanje kvalitete okoliša moraju biti uključeni u politike Unije i osigurani u skladu s načelom održivog razvoja.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

U Prijedlog nisu uključeni dodatni troškovi za proračun EU-a. Predviđene su samo neke proračunske potrebe za studije kojima se podupiru provjere prenošenja.

Ovim Prijedlogom izmjenjuje se postojeća Direktiva o promicanju obnovljivih izvora energije, a administrativni utjecaj i troškovi za države članice procjenjuju se kao umjereni jer se većina potrebnih struktura i propisa već provodi. Države članice snosit će troškove provedbe nove obveze stvaranja digitalne centralizirane platforme za sve potrebne dozvole, kao i uspostave posrednika, ali ta će ulaganja s vremenom smanjiti administrativne troškove i radno opterećenje. Nadalje, očekuje se da će države članice zbog ukupnog pojednostavnjenja ostvariti znatne uštede. U tu se svrhu mora uzeti u obzir i da će se eventualni troškovi koji nastanu zbog daljnjeg povećanja uvođenja i integracije obnovljivih izvora energije uravnotežiti drugim gospodarskim, okolišnim i društvenim koristima, kao što je veća sigurnost opskrbe, zamjenom uvezenih fosilnih goriva iz trećih zemalja i većom otpornošću na vanjske učinke te doprinijeti ponoru ugljika i smanjenju onečišćenja zraka.

Ovim se Prijedlogom izmjenjuju i postojeće direktive o procjeni utjecaja na okoliš, o očuvanju divljih ptica te o očuvanju prirodnih staništa te divlje faune i flore. Izmjene direktiva o očuvanju divljih ptica i o očuvanju prirodnih staništa te divlje faune i flore neće podrazumijevati troškove. Od izmjena koje se uvode u procjenu utjecaja na okoliš određeni

troškovi bit će potrebni za mjeru za koju je potrebna baza podataka sa svim relevantnim podacima i informacijama o okolišu, iako neke države članice već imaju takve baze podataka. Stoga se procjenjuje da će administrativni utjecaj i troškovi ostalih promjena biti umjereni jer se većina potrebnih struktura i propisa već provodi.

5. DRUGI ELEMENTI

• Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja

Nakon što suzakonodavci donesu ovu Direktivu o izmjeni, Komisija će tijekom razdoblja njezina prenošenja poduzeti sljedeće mjere kako bi ga olakšala:

- dostupnost za bilateralne sastanke i razgovore s državama članicama u slučaju konkretnih pitanja o prenošenju Direktive,
- pružanje objašnjenja i tehničke potpore državama članicama pomoću internetskog alata za upite dostupnog predstavnicima država članica,
- prema potrebi ažuriranje preporuka i smjernica o izdavanju dozvola.

Nakon roka za prenošenje Komisija će provesti sveobuhvatnu procjenu kako bi utvrdila jesu li države članice u potpunosti i ispravno prenijele ovu Direktivu.

• Dokumenti s objašnjenjima (za direktive)

Od presude Suda Europske unije u predmetu Komisija protiv Belgije (predmet C-543/17) države članice moraju uz svoje obavijesti o mjerama za prenošenje u nacionalno pravo priložiti dovoljno jasne i precizne informacije u kojima se naznačuje kojim se odredbama nacionalnog prava prenose koje odredbe direktive. To se mora predvidjeti za svaku obvezu, a ne samo na „razini članka”. Ako države članice ispune tu obvezu, u načelu ne bi trebale Komisiji slati dodatne dokumente s obrazloženjima o prenošenju.

• Detaljno obrazloženje posebnih odredaba Prijedloga

Izmjene Direktive (EU) 2018/2001 (članak 1. ovog Prijedloga)

- Članak 2. Direktive (EU) 2018/2001 mijenja se kako bi se uvele neke definicije.
- Članak 15.c Direktive (EU) 2018/2001 mijenja se kako bi se uvela obveza država članica da ne utvrđuju velika područja na kojima provedba projekata u području energije iz obnovljivih izvora *a priori* nije moguća zbog okolišnih razloga, uključujući zaštitu krajolika.
- Članak 15.d Direktive (EU) 2018/2001 mijenja se kako bi se uvele mjere za države članice u skladu s kojima se dio koristi od projekata u području energije iz obnovljivih izvora prenosi na lokalne građane i zajednice te obveza imenovanja i financiranja neovisnog posrednika za promicanje dijaloga između nositelja projekta i šire javnosti.
- Članak 16. Direktive (EU) 2018/2001 mijenja se kako bi se uvela obveza za države članice da uspostave jedinstveni digitalni portal na nacionalnoj razini za sve faze postupaka izdavanja dozvola za projekte u području energije iz obnovljivih izvora te projekte za skladištenje i mreže. Taj će portal imati pristup i svim podacima o promatranju vrsta i drugim okolišnim i geološkim podacima koje su na raspolaganje stavila relevantna tijela za zaštitu okoliša u

skladu s člankom 10. stavkom 3. Uredbe [*xxxxx*] Europskog parlamenta i Vijeća.

– Članak 16.b Direktive (EU) 2018/2001 mijenja se kako bi se izbrisalo upućivanje na namjerno ubijanje ili uznemiravanje vrsta ako su donesene potrebne mjere ublažavanja i uvelo prešutno odobrenje za postupak izdavanja dozvola izvan područja za brži razvoj obnovljivih izvora energije.

– Članak 16.c Direktive (EU) 2018/2001 mijenja se kako bi se uključila posebna pravila za olakšavanje obnove kapaciteta unatoč promjenama u uporabi zemljišta i kako bi se pojednostavnili zahtjevi u pogledu okoliša za projekte obnove kapaciteta energije vjetra ako se ne upotrebljava dodatna površina zemljišta.

– Članak 16.d Direktive (EU) 2018/2001 mijenja se kako bi se pojednostavnila pravila za izdavanje dozvola u okviru postupka izdavanja dozvola za male solarne instalacije i solarne instalacije na umjetnim konstrukcijama.

– Članak 16.f Direktive (EU) 2018/2001 mijenja se kako bi se uklonila mogućnost da države članice ograniče primjenu prevladavajućeg javnog interesa i kako bi se primjena pretpostavke prevladavajućeg javnog interesa proširila na sukobe u kojima sukobljeni interesi nadilaze interese u području okoliša.

– Članak 16.g uvodi se u Direktivu (EU) 2018/2001 kako bi se utvrdio opseg procjene zadovoljavajućih alternativnih rješenja i zahtjeva za primjenu kompenzacijskih mjera za potrebe relevantnog prava Unije u području okoliša.

– Članak 16.h uvodi se u Direktivu (EU) 2018/2001 kako bi se uredio postupak izdavanja dozvola za samostalna postrojenja za skladištenje energije koja nisu postrojenja za skladištenje vodika.

– Članak 16.i uvodi se u Direktivu (EU) 2018/2001 kako bi se uredio postupak izdavanja dozvola za postaje za punjenje.

– Članak 16.j uvodi se u Direktivu (EU) 2018/2001 kako bi se uredio postupak izdavanja dozvola za hibridizaciju postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora.

– Članak 17. Direktive (EU) 2018/2001 mijenja se kako bi se konsolidirale sve odredbe o priključenju na mrežu, proširilo njihovo područje primjene i uvela jasna pravila o postupcima izdavanja dozvola za priključenje na mrežu, uključujući ciljane rokove za priključenje određenih projekata.

Izmjene Direktive (EU) 2019/944 (članak 2. ovog Prijedloga)

– Članak 8. Direktive (EU) 2019/944 mijenja se kako bi se regulirao postupak izdavanja dozvola za infrastrukturu prijenosnih i distribucijskih sustava, a uvode se zahtjevi za odgovarajuće resurse za nacionalna tijela, rokovi za postupke odobravanja, prešutno odobrenje administrativnih odluka, rok za zahtjeve za podatke koje tijela upućuju nositeljima, privremena pretpostavka prevladavajućeg javnog interesa za elektroenergetske mreže, privremeno izuzeće za obnovu, modernizaciju ili obnovu kapaciteta postojećih prijenosnih i distribucijskih mreža od procjena utjecaja na okoliš i odgovarajućih procjena, aspekata povezanih s procjenom projekata na temelju Direktive 2000/60/EZ i procjenom emisija dušika koja se može provesti u skladu s Direktivom 92/43/EEZ te se ograničava procjena utjecaja na okoliš na nove objekte.

Naposljetku, članak se mijenja kako bi se uvela obveza država članica da uspostave digitalne platforme za obradu zahtjeva za izdavanje dozvola. Te će platforme imati pristup i svim podacima o promatranju vrsta i drugim okolišnim i geološkim podacima koje su na raspolaganje stavila relevantna tijela za zaštitu okoliša u skladu s člankom 10. stavkom 3. Uredbe [*xxxxx*] Europskog parlamenta i Vijeća.

– Članak 8.a uvodi se u Direktivu (EU) 2019/944 kako bi se utvrdio opseg procjene zadovoljavajućih alternativnih rješenja i zahtjeva za primjenu kompenzacijskih mjera za potrebe relevantnog prava Unije u području okoliša.

– Članak 40.a uvodi se u Direktivu (EU) 2019/944 kako bi se uredio razvoj mreže i ovlasti za donošenje odluka o ulaganjima na nacionalnoj razini. Njime se zamjenjuje postojeći članak 51. radi pojašnjenja pravne primjene relevantnih odredaba, a uvodi se radi potpune dosljednosti s nedavnim izmjenama Direktive (EU) 2024/1788 i Uredbe TEN-E.

– Članak 51. Direktive (EU) 2019/944 o razvoju mreže i ovlastima za donošenje odluka o ulaganjima briše se jer će to pitanje biti uređeno novim člankom 40.a.

Izmjene Direktive (EU) 2024/1788 (članak 3. ovog Prijedloga)

– Članak 8. Direktive (EU) 2024/1788 mijenja se kako bi se uveli zahtjev u pogledu odgovarajućih resursa za nacionalna tijela, prešutno odobrenje administrativnih odluka, rok za zahtjeve za podatke koje tijela upućuju nositeljima i zahtjev da digitalna platforma obrađuje postupke izdavanja odobrenja.

2025/0400 (COD)

Prijedlog

DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o izmjeni direktiva (EU) 2018/2001, (EU) 2019/944 i (EU) 2024/1788 u pogledu ubrzanja postupaka izdavanja dozvola

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 192. stavak 1. i članak 194. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrta zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora[1],

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija[2],

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

(1) Spori i složeni postupci izdavanja dozvola, među ostalim za priključivanje na mrežu, jedan su od glavnih čimbenika koji uzrokuju kašnjenja u razvoju energetskih projekata. Dovršetak mreža za prijenos električne energije traje oko 10 godina, a više od polovine tog vremena otpada na izdavanje dozvola. Slično tome, izdavanje dozvola za projekte u području energije iz obnovljivih izvora i dalje može trajati do devet godina, ovisno o državi članici i uključenoj tehnologiji. Izgradnja postrojenja za skladištenje može trajati od godinu dana do sedam godina, ovisno o tehnologiji. Postupci izdavanja dozvola za izgradnju ili rekonstrukciju postaja za punjenje duž autocesta i u garažama u nekim državama članicama mogu trajati do dvije godine. Sporo izdavanje dozvola posljedica je, među ostalim, neusklađenosti tijela u administrativnim sustavima, neodgovarajućeg broja osoblja u tijelima, trajanja procjena utjecaja na okoliš, nedostatka prihvaćenosti u javnosti, nedovoljne digitalizacije i dostupnosti podataka te administrativnih i pravosudnih prepreka.

(2) Posljednjih su godina na razini Unije uvedene nove mjere za brže izdavanje dozvola za projekte u području energije iz obnovljivih izvora, a djelomično i za infrastrukturne projekte. Uredba Vijeća (EU) 2022/2577[3] donesena je 2022. kako bi se ubrzali postupci izdavanja dozvola za projekte u području energije iz obnovljivih izvora i

---

1 SL C , , str. .

2 SL C , , str. .

3 Uredba Vijeća (EU) 2022/2577 od 22. prosinca 2022. o utvrđivanju okvira za ubrzavanje uvođenja energije iz obnovljivih izvora (SL L 335, 29.12.2022., str. 36., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2577/oj).

povezane infrastrukturne projekte. Uredbom Vijeća (EU) 2024/223[4] njezina je djelomična primjena produljena do 30. lipnja 2025. Nadalje, Direktivom (EU) 2023/2413 Europskog parlamenta i Vijeća[5] izmijenjena je Direktiva (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća[6] kako bi se pojednostavnili administrativni postupci za odobravanje postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora uvođenjem sveobuhvatnog okvira za izdavanje dozvola s kraćim rokovima i jednostavnijim pravilima. Izmijenjena Direktiva uključivala je obveze mapiranja, obvezu određivanja područja za brži razvoj obnovljivih izvora energije u kojima se očekuje da će utjecaj projekata na okoliš biti nizak te se stoga mogu primjenjivati brža i jednostavnija pravila te neobvezne mjere za uvođenje područja za brži razvoj infrastrukturnih projekata ako su ti projekti izuzeti od procjene utjecaja na okoliš u određenim uvjetima, kao što je provedba strateške procjene utjecaja na okoliš za to područje.

(3) Potrebno je dodatno koordinirano i usklađeno pojednostavnjivanje i skraćivanje administrativnih postupaka izdavanja dozvola kako bi Unija ostvarila svoje ambiciozne klimatske i energetske ciljeve za 2030. i cilj klimatske neutralnosti do 2050. Direktivom (EU) 2018/2001 nisu obuhvaćena važna pitanja koja znatno produljuju postupke izdavanja dozvola i odgađaju integraciju obnovljivih izvora energije u sustav, kao što su spori postupci izdavanja dozvola za mreže, samostalna postrojenja za skladištenje energije ili postaje za punjenje, nedovoljna prihvaćenost u javnosti ili nedovoljna digitalizacija postupaka. Nadalje, ta direktiva uključuje samo neke mjere iz Uredbe (EU) 2022/2577, ali u njoj nedostaje nekoliko važnih mjera koje su se prestale primjenjivati, kao što su proširenje prioriteta projekata u području energije iz obnovljivih izvora izvan aspekata okoliša i pojednostavnjenje usklađenosti s određenim pravilima o okolišu. Naposljetku, potrebne su određene ciljane izmjene postojećih mjera iz Direktive (EU) 2018/2001 kako bi bile potpuno učinkovite.

(4) Člankom 15.c Direktive (EU) 2018/2001 uvodi se obveza država članica da odrede područja za brži razvoj obnovljivih izvora energije za barem jednu tehnologiju za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora. U tu svrhu države članice mogu isključiti određena područja iz statusa područja za brži razvoj obnovljivih izvora energije zbog visoke okolišne vrijednosti i osjetljivosti. Međutim, kako se ne bi ugrozili ciljevi određivanja područja za brži razvoj obnovljivih izvora energije, države članice ne bi trebale utvrditi velika područja na kojima provedba projekata u području energije iz obnovljivih izvora *a priori* nije moguća zbog okolišnih razloga, uključujući zaštitu krajolika, jer će ti projekti podlijegati relevantnim namjenskim procjenama utjecaja na okoliš kojima će se omogućiti utvrđivanje potencijalnih utjecaja na okoliš i njihovo otklanjanje.

(5) Nepouzdani postupci sudjelovanja javnosti, koji dovode do protivljenja u obliku administrativnih i pravosudnih prepreka, i dalje dovode do dugotrajne provedbe relevantnih energetskih projekata. Prepreke uzrokuju dodatne korake izvan

---

4 Uredba Vijeća (EU) 2024/223 od 22. prosinca 2023. o izmjeni Uredbe (EU) 2022/2577 o utvrđivanju okvira za ubrzavanje uvođenja energije iz obnovljivih izvora (SL L 2024/1343, 21.5.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2024/1343/oj).

5 Direktiva (EU) 2023/2413 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. listopada 2023. o izmjeni Direktive (EU) 2018/2001, Uredbe (EU) 2018/1999 i Direktive 98/70/EZ u pogledu promicanja energije iz obnovljivih izvora te o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća (EU) 2015/652 (SL L, 2023/2413, 31.10.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj).

6 Direktiva (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora (SL L 328, 21.12.2018., str. 82., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj).

predviđenih administrativnih rokova za postupke izdavanja dozvola, što dovodi do nepredviđenih kašnjenja, a njihovo trajanje razlikuje se ovisno o brzini pravosuđa predmetne države članice. Nedovoljna prihvaćenost u javnosti jedna je od glavnih prepreka postupcima izdavanja dozvola za energiju iz obnovljivih izvora, a time i prihvaćanju na tržištu. Omogućivanjem javnog sudjelovanja lokalnih zajednica u projektima u području energije iz obnovljivih izvora, posebno u većim projektima, može se povećati prihvaćanje u javnosti. Stoga bi države članice trebale donijeti mjere kako bi veliki projekti u području energije iz obnovljivih izvora mogli dijeliti svoje koristi s lokalnim građanima i zajednicama izravnim ili neizravnim sudjelovanjem, ne dovodeći u pitanje slobodan izbor opskrbljivača u skladu s člankom 4. Direktive (EU) 2019/944 Europskog parlamenta i Vijeća[7]. Takve mjere mogu uključivati izravno financijsko sudjelovanje u različitim oblicima, kao što su programi zajedničke odgovornosti, među ostalim na temelju suradnje s energetskim zajednicama, programe skupnog financiranja, potrošnje vlastite energije iz obnovljivih izvora ili dijeljenja energije ili pak neizravno financijsko sudjelovanje, kao što su promicanje ugovora i otvaranje radnih mjesta za lokalne zajednice, uključujući programe osposobljavanja, sredstva za korist zajednice, financijske naknade lokalnim zajednicama u blizini projekta, izgradnju i održavanje javne infrastrukture u blizini projekta, popuste na cijenu električne energije ili potpora ugroženim kupcima i osobama pogođenima energetskim siromaštvom.

(6) Otpor na lokalnoj razini, koji se često temelji na nedostatku transparentnosti i nedovoljnoj uključenosti zajednice, može dovesti do kašnjenja u postupcima izdavanja dozvola i naknadnih sudskih postupaka. Pravovremeno i odgovarajuće uključivanje javnosti jasan je čimbenik uspjeha projekata u području energije iz obnovljivih izvora, kako je navedeno u Preporuci Komisije (EU) 2024/1343[8]. Profesionalni neovisni posrednik može ubrzati uvođenje velikih postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora snage veće od 10 MW promicanjem savjetovanja između nositelja projekata i lokalnih zajednica, prema potrebi, prije i tijekom postupaka izdavanja dozvola radi promicanja dijaloga i postizanja konsenzusa među relevantnim stranama tijekom cijelog postupka te izbjegavanja pravnih sporova. Posrednik bi trebao biti treća strana, neovisan o relevantnim stranama i ne bi trebao imati financijski ulog povezan s nositeljem projekta ili zajednicom u kojoj se projekt nalazi.

(7) Nedostatak resursa tijela koja izdaju dozvole, kao i nedovoljna digitalizacija postupaka izdavanja dozvola i dostupnost podataka uska su grla koja usporavaju postupke izdavanja dozvola. Digitalizacija i odgovarajuće korištenje umjetne inteligencije ključni su za ubrzavanje postupaka i povećanje učinkovitosti za sve uključene strane. Nadležnim tijelima omogućuju bržu obradu zahtjeva, a nositeljima projekata brz pristup jasnim informacijama o koracima i zahtjevima u postupku od samog početka i tako omogućuju transparentnost i praćenje. Međutim, digitalizacija postupaka izdavanja dozvola zaostaje jer je često kompartmentalizirana u postupcima i koracima izdavanja dozvola u više nadležnih tijela, a u većini država članica ne postoji

---

[7] Direktiva (EU) 2019/944 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2019. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i izmjeni Direktive 2012/27/EU (SL L 158, 14.6.2019., str. 125., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/944/oj).

[8] Preporuka Komisije (EU) 2024/1343 od 13. svibnja 2024. o ubrzavanju postupaka izdavanja dozvola za projekte u području energije iz obnovljivih izvora i povezane infrastrukturne projekte (SL L, 2024/1343, 21.5.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2024/1343/oj).

jedinstveni digitalni postupak[9]. Nadalje, za obradu istog projektnog zahtjeva često se upotrebljava više digitalnih portala, koji nisu uvijek interoperabilni. To dovodi do velikog administrativnog opterećenja za nositelje projekata, ograničene unutarnje koordinacije među tijelima koja se bave postupcima izdavanja dozvola na različitim razinama, nedovoljne vidljivosti statusa zahtjeva i nejasnoća u pogledu uskih grla koja usporavaju postupke izdavanja dozvola. Države članice trebale bi uspostaviti jedinstveni digitalni portal na nacionalnoj razini za sve faze postupaka izdavanja dozvola za projekte u području energije iz obnovljivih izvora, skladištenja i mreže kako bi digitalizacija postupaka bila ujednačena, interoperabilna i transparentna među različitim tijelima za izdavanje dozvola u državama članicama te tako u konačnici ubrzali postupci izdavanja dozvola. Ujedno bi trebalo pojednostavniti postupak tako da se podnositeljima zahtjeva omogući podnošenje zahtjeva na jedinstvenom portalu koji automatski može dodijeliti zahtjeve nadležnom tijelu, koje će ih obrađivati izravno na portalu, kako bi se izbjegli prijelazni koraci u papirnatom obliku. Portal bi trebao imati funkcije, uključujući one koje se temelje na umjetnoj inteligenciji, koje bi jedinstvenoj kontaktnoj točki, drugim tijelima i podnositeljima zahtjeva omogućile da provjere status zahtjeva i područja u kojima dolazi do kašnjenja te da provjere poštovanje rokova za izdavanje dozvola. Osim toga, trebao bi omogućiti izvlačenje statističkih podataka radi provjere ukupnog napretka postupaka izdavanja dozvola u državama članicama. Format odabran za pohranu i priopćavanje relevantnih podataka prikupljenih putem portala trebao bi biti interoperabilan. Portal bi trebao olakšati dužnosti jedinstvene kontaktne točke koja bi trebala imati pristup svim relevantnim podacima i informacijama.

(8) Brži i kraći rokovi za postupke izdavanja dozvola moraju biti popraćeni dodatnim mjerama za postizanje njihove djelotvornosti u praksi. Administrativne mjere prešutnog odobrenja omogućuju automatsko odobravanje zahtjeva ako javna uprava ne djeluje u zakonski definiranom roku, stoga su koristan instrument za odgovor na administrativno nedjelovanje jer administrativnoj šutnji dodjeljuju pravni učinak. Direktivom (EU) 2018/2001 uvodi se prešutno odobrenje za određene odluke, i to za prijelazne korake postupka izdavanja dozvola u područjima za brži razvoj obnovljivih izvora energije i konačne dozvole za sve male solarne instalacije kapaciteta manjeg od 100 kW. S obzirom na potrebu da se ubrza uvođenje obnovljivih izvora energije i činjenicu da je provedba područja za brži razvoj obnovljivih izvora energije dugotrajan proces, tu mjeru primjereno je primijeniti i u postupcima izdavanja dozvola za projekte izvan područja za brži razvoj. U tim bi postupcima države članice trebale uvesti primjenu načela prešutnog administrativnog odobrenja, među ostalim za konačne odluke, uz iznimku odluka o okolišu. Radi učinkovite primjene te mjere i kako bi se zajamčila prava trećih strana na sudsku zaštitu, relevantna tijela trebala bi objaviti da je odluka prešutno donesena.

(9) Obnova kapaciteta postojećih elektrana za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora ima znatan potencijal za doprinos postizanju ciljeva u pogledu energije iz obnovljivih izvora. Budući da su postojeće elektrane za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora uglavnom postavljene na lokacijama sa znatnim potencijalom obnovljivih izvora energije, obnovom kapaciteta može se osigurati kontinuirana upotreba tih lokacija,

[9] Europska komisija: Glavna uprava za energetiku, COWI, Eclareon i Prognos, Praćenje provedbe preporuke Komisije i smjernice za ubrzavanje postupaka izdavanja dozvola za energiju iz obnovljivih izvora i povezane infrastrukturne projekte – završno izvješće, Ured za publikacije Europske unije, 2025., str. 31.

čime se osigurava učinkovita uporaba zemljišta i iskorištavanje najboljih obnovljivih izvora energije. To se osobito odnosi na kopnene vjetroelektrane, posebno ako se uzme u obzir da se mnoge kopnene vjetroelektrane u Europi približavaju isteku ugovora kojima se podupire njihova proizvodnja električne energije i da 26 GW postojećih vjetroelektrana radi već više od 20 godina[10]. Dodatne koristi obnove kapaciteta su postojeći priključci na mrežu, veća vjerojatnost prihvaćanja i znanja u javnosti o vjerojatnim utjecajima na okoliš. Budući da obnova kapaciteta vjetroelektrana često dovodi do postavljanja manjeg broja turbina na istoj lokaciji, utjecaj obnovljenih vjetroelektrana na okoliš ograničen je. Stoga bi zahtjeve za provjeru ili procjenu utjecaja na okoliš trebalo smanjiti, pa čak i ukinuti, ako obnova kapaciteta postojeće vjetroelektrane ne podrazumijeva upotrebu dodatne površine zemljišta, ako dovodi do povećanja ukupnog kapaciteta postrojenja i ako je u skladu s primjenjivim mjerama ublažavanja utjecaja na okoliš utvrđenima za izvornu vjetroelektranu.

(10) Postrojenja za potrošnju vlastite energije, među ostalim za potrošače vlastite energije koji djeluju zajedno kao što su lokalne energetske zajednice, doprinose smanjenju ukupne potražnje za prirodnim plinom, povećanju otpornosti sustava i postizanju ciljeva Unije u pogledu energije iz obnovljivih izvora. Ugradnja opreme za solarnu energiju i postrojenja za skladištenje energije na istoj lokaciji kapaciteta manjeg od 100 kW vjerojatno neće imati znatne štetne učinke na okoliš ili mrežu i ne izaziva zabrinutost za sigurnost. Osim toga, mala postrojenja uglavnom ne zahtijevaju proširenje kapaciteta na mjestu priključenja na mrežu. Kako bi se dodatno ubrzala ugradnja male solarne opreme i skladištenja energije na istoj lokaciji, države članice ne bi trebale zahtijevati administrativne dozvole za ta postrojenja, osim dozvola za priključenje na mrežu, kao što je već slučaj u nekoliko država članica. Usklađivanje zakonodavstva Unije s postojećim najboljim praksama trebalo bi omogućiti daljnje ubrzanje uvođenja tih postrojenja na usklađen način. Ugradnja opreme za solarnu energiju i postrojenja za skladištenje energije na istoj lokaciji snage veće od 100 kW u postojeće ili buduće umjetne konstrukcije obično ne izaziva zabrinutost u pogledu konkurentnoga korištenja prostora ili utjecaja na okoliš. Na ta bi se postrojenja stoga trebali primjenjivati kraći postupci izdavanja dozvola, a uz odgovarajuće zaštitne mjere i izuzeća od obveze provedbe procjene utjecaja na okoliš u skladu s Direktivom 2011/92/EU Europskog parlamenta i Vijeća[11].

(11) Energija iz obnovljivih izvora ključna je za dekarbonizaciju energetskog sustava Unije jer nudi neposredna rješenja za zamjenu energije koja se temelji na fosilnim gorivima te doprinosi smanjenju cijena energije i povećanju energetske sigurnosti. Stoga ne bi trebalo biti moguće lako blokirati odobravanje projekata u području energije iz obnovljivih izvora samo zato što postoji neka vrsta sukobljenih interesa. Države članice trebale bi promicati postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora i infrastrukturne objekte, kao što su objekti za skladištenje na istoj lokaciji i samostalni objekti za skladištenje te povezana mreža i postaje za punjenje, proširenjem postojeće pretpostavke koja se primjenjuje na sukobe s interesima u području okoliša na sve druge sukobljene interese, osim u vezi s kulturnom baštinom i ako je očito da ti sukobljeni interesi moraju imati prednost unatoč važnim koristima energije iz

[10] WindEurope, Statistički podaci za 2024. i izgledi za razdoblje 2025. – 2030.

[11] Direktiva 2011/92/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o procjeni učinaka određenih javnih i privatnih projekata na okoliš (SL L 26, 28.1.2012., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/92/oj).

obnovljivih izvora. Projektima u području energije iz obnovljivih izvora, ako se pretpostavlja da su od prevladavajućeg javnog interesa u odnosu na interese koji nisu povezani s okolišem, trebalo bi dati prednost te ih odobriti. Radi usklađene primjene te oborive pretpostavke državama članicama ne bi trebalo dopustiti uvođenje iznimaka za sve vrste sukoba koje rješavaju, uključujući one povezane s okolišem.

(12) Kako bi se ubrzalo uvođenje obnovljivih izvora energije, s njima povezanih objekata i njihovo priključivanje na mrežu, primjereno je utvrditi i kako se mogu ispuniti preostali uvjeti za primjenu posebnih odstupanja predviđenih zakonodavstvom Unije u području okoliša. Naime, za potrebe relevantnog prava Unije u području okoliša, kad se procjenjuje postoje li zadovoljavajuća alternativna rješenja za određeni projekt u području energije iz obnovljivih izvora, područje primjene takve procjene trebalo bi ograničiti na alternativna rješenja kojima se osigurava postizanje istih ciljeva kao i predmetni projekt u istom ili sličnom vremenskom okviru i bez znatnog povećanja troškova. Pri usporedbi vremenskog okvira i troškova zadovoljavajućih alternativnih rješenja relevantna tijela trebala bi uzeti u obzir potrebu za ubrzanim i troškovno učinkovitim uvođenjem energije iz obnovljivih izvora u skladu s prioritetima utvrđenima u njihovim integriranim nacionalnim energetskim i klimatskim planovima i njihovim ažuriranjima podnesenima na temelju Uredbe (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća[12] te očekivanu brzinu postizanja tih prioriteta. Slično tome, u primjeni relevantnog odstupanja predviđenog Direktivom Vijeća 92/43/EEZ[13] primjereno je da nadležna tijela u nekim opravdanim slučajevima, ako se može razumno dokazati da relevantni plan ili projekt ne bi nepovratno utjecao na ekološke procese ključne za održavanje strukture i funkcija područja, da nije ugrožena sveukupna koherentnost mreže Natura 2000, da je očuvan okolišni integritet područja i da je osigurana visoka razina zaštite područja mreže Natura 2000, mogu dopustiti provedbu kompenzacijskih mjera usporedno s provedbom tog plana ili projekta.

(13) Ubrzavanje uvođenja samostalnih postrojenja za skladištenje energije ključno je za povećanje fleksibilnosti energetskog sustava i integraciju sustava proizvodnje energije iz obnovljivih izvora. Stoga bi se na samostalna postrojenja za skladištenje energije trebali primjenjivati ubrzani postupci izdavanja dozvola. Mala postrojenja za skladištenje energije kapaciteta manjeg od 100 kW vjerojatno neće imati znatne negativne učinke na okoliš ili mrežu i ne očekuje se da će izazvati zabrinutost u pogledu konkurentnoga korištenja prostora. S obzirom na to primjereno je pojednostavniti postupke izdavanja dozvola primjenjive na tu vrstu postrojenja za skladištenje energije, što znači ukidanje svih administrativnih dozvola, uz iznimku dozvole za priključenje na mrežu, i izuzimanje tih postrojenja, uz odgovarajuće zaštitne mjere, od obveze provedbe procjene utjecaja na okoliš u skladu s Direktivom 2011/92/EU. Osim toga, potrebno ubrzati uvođenje postrojenja za skladištenje energije kapaciteta većeg od 100 kW. Stoga je postupak izdavanja dozvola za njih primjereno pojednostavniti utvrđivanjem maksimalnog ukupnog roka od šest mjeseci, osim za reverzibilne hidroelektrane, koje moraju biti u skladu sa strožim zahtjevima u pogledu

---

[12] Uredba (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o upravljanju energetskom unijom i djelovanjem u području klime, izmjeni uredaba (EZ) br. 663/2009 i (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva 94/22/EZ, 98/70/EZ, 2009/31/EZ, 2009/73/EZ, 2010/31/EU, 2012/27/EU i 2013/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Vijeća 2009/119/EZ i (EU) 2015/652 te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 328, 21.12.2018., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1999/oj).

[13] Direktiva Vijeća 92/43/EEZ od 21. svibnja 1992. o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore (SL L 206, 22.7.1992., str. 7., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj).

okoliša i stoga zahtijevaju dulji maksimalni ukupni rok. Za integraciju sustava proizvodnje energije iz obnovljivih izvora potrebno je povećati izvore fleksibilnosti, posebno baterije električnih vozila, jer mogu doprinijeti smanjenju potražnje za električnom energijom u vršnim razdobljima i smanjenju zagušenja mreže. Kako bi se to postiglo, trebalo bi dodatno promicati brže i jednostavnije uvođenje cestovne infrastrukture za punjenje, posebno za automobile, kombije, kamione, autobuse ili motocikle te punjiva hibridna ili potpuno električna vozila. Na postaje za punjenje izmjeničnom i istosmjernom strujom trebali bi se primjenjivati ubrzani postupci izdavanja dozvola, uključujući dozvole za priključenje na mrežu. Male postaje za punjenje kapaciteta manjeg od 100 kW vjerojatno neće imati znatne negativne učinke na okoliš ili mrežu i ne očekuje se da će izazvati zabrinutost u pogledu konkurentnoga korištenja prostora. S obzirom na to primjereno je pojednostavniti postupke izdavanja dozvola primjenjive na te postaje za punjenje, što znači ukidanje svih administrativnih dozvola, uz iznimku dozvole za priključenje na mrežu, i izuzimanje tih postrojenja, uz odgovarajuće zaštitne mjere, od obveze provedbe procjene utjecaja na okoliš u skladu s Direktivom 2011/92/EU. Osim toga, potrebno je ubrzati postavljanje postaja za punjenje kapaciteta većeg od 100 kW. Stoga je postupak izdavanja dozvola za njih primjereno pojednostavniti utvrđivanjem maksimalnog ukupnog roka od šest mjeseci.

(14) Ishođenje dozvola za priključenje na mrežu ključan je i često dugotrajan dio postupaka za izgradnju i rad postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora. Stoga je primjereno dodatno pojednostavniti rokove koji se primjenjuju na postupke priključenja na mrežu za određene male projekte u području energije iz obnovljivih izvora, objekte za skladištenje i postaje za punjenje te obnovu kapaciteta i hibridizaciju projekata u području energije iz obnovljivih izvora te uvesti jasna pravila o obvezama operatora sustava u postupcima izdavanja dozvola.

(15) U Draghijevu izvješću o konkurentnosti EU-a i Akcijskom planu za priuštivu energiju[14] prepoznaje se pozitivan učinak nedavnih reformi za ubrzavanje postupaka izdavanja dozvola. Međutim, u njemu se ujedno dugotrajni i neizvjesni postupci izdavanja dozvola za mreže ističu kao velika prepreka bržem postavljanju novih kapaciteta potrebnih za ulaganja u čistu energiju i smanjenje troškova energije u EU-u. Iako postoje posebna pravila o postupcima izdavanja dozvola na temelju Direktive (EU) 2018/2001, Direktive (EU) 2024/1788 Europskog parlamenta i Vijeća[15] i Uredbe (EU) 2022/869 Europskog parlamenta i Vijeća[16], ti režimi ne obuhvaćaju opću infrastrukturu elektroenergetske mreže. Stoga se u Direktivi (EU) 2019/944 moraju predvidjeti opći zahtjevi za postupke izdavanja odobrenja za infrastrukturu prijenosnog i distribucijskog sustava električne energije, posebno u obliku zahtjeva za države članice da osiguraju maksimalno trajanje tih postupaka i utvrde zahtjeve kojima se podupire poštovanje tih rokova. Uredba (EU) 2022/869 i Direktiva (EU) 2018/2001

---

14 Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija „Akcijski plan za priuštivu energiju – Iskorištavanje svih prednosti energetske unije radi osiguravanja cjenovno pristupačne, učinkovite i čiste energije za sve Europljane” (COM(2025) 79 final).

15 Direktiva (EU) 2024/1788 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2024. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište plina iz obnovljivih izvora, prirodnog plina i vodika, izmjeni Direktive (EU) 2023/1791 i stavljanju izvan snage Direktive 2009/73/EZ (SL L, 2024/1788, 15.7.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1788/oj).

16 Uredba (EU) 2022/869 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2022. o smjernicama za transeuropsku energetsku infrastrukturu, izmjeni uredaba (EZ) br. 715/2009, (EU) 2019/942 i (EU) 2019/943 i direktiva 2009/73/EZ i (EU) 2019/944 te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 347/2013 (SL L 152, 3.6.2022., str. 45., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/869/oj).

sadržavaju pravila za odobravanje određenih energetskih projekata. U slučaju proturječja između tih pravila i pravila utvrđenih ovom Direktivom za odobravanje određenih elektroenergetskih projekata pravila iz Uredbe trebala bi imati prednost.

(16) Nedovoljni resursi u nacionalnim tijelima i smanjena digitalizacija postupaka izdavanja dozvola dovode do kašnjenja u izdavanju dozvola za infrastrukturu elektroenergetskog sustava i objekte za proizvodnju električne energije. Države članice trebale bi se pobrinuti da ta tijela imaju odgovarajuće ljudske, financijske i tehničke resurse, uključujući vještine te alate i sustave za digitalno upravljanje koji im omogućuju donošenje odluka u rokovima predviđenima Direktivom.

(17) Postupci izdavanja odobrenja na temelju Direktive (EU) 2019/944 trebali bi biti jasni, učinkoviti i transparentni te usklađeni s ispunjenjem postojećeg plana razvoja distribucijske mreže i desetogodišnjeg plana razvoja prijenosne mreže. Stoga se od država članica očekuje da utvrde i objave objektivne i nediskriminirajuće kriterije i postupke za izdavanje odobrenja kojima se, među ostalim, uzimaju u obzir sigurnost i zaštita elektroenergetskog sustava, upotreba zemljišta, energetska učinkovitost, posebna obilježja podnositelja zahtjeva za dozvolu, smanjenje emisija, važnost ubrzavanja uvođenja energetske infrastrukture za postizanje klimatske neutralnosti i alternative projektu.

(18) S obzirom na hitnost razvoja elektroenergetske infrastrukture od država članica očekuje se da pri odlučivanju je li u postupcima izdavanja odobrenja potrebno provesti procjene, uključujući procjene utjecaja na okoliš, ili izraditi studije, odobrenja ili izvješća, uzimaju u obzir značajke projekta. Nadležna nacionalna tijela trebala bi ograničiti procjene i zahtjeve za informacije koje podnose nositelji na strogo nužne i izbjegavati udvostručavanje kad god je to moguće.

(19) Kako bi se povećala predvidljivost i izvjesnost trajanja i troškova postupaka izdavanja odobrenja na temelju Direktive (EU) 2019/944, zahtjevi za informacije i dokumentacija koje dostavljaju podnositelji zahtjeva trebali bi biti konkretni, precizni i pravodobni. U tu svrhu države članice trebale bi se pobrinuti da nacionalna tijela od podnositelja zahtjeva zatraže relevantne informacije za izdavanje dozvole u unaprijed utvrđenom roku koji se računa od primitka zahtjeva te da konkretno utvrde sadržaj i pojedinosti svih traženih informacija ili podataka. Nakon tog razdoblja zahtjevi za informacije trebali bi biti ograničeni na informacije koje nedostaju, a koje je tijelo prethodno utvrdilo ili zatražilo, ili informacije koje se prethodno nisu mogle zatražiti jer se odnose na bitnu promjenu okolnosti do koje je došlo nakon što je za projekt podnesen zahtjev za odobrenje.

(20) Poštujući načelo supsidijarnosti, nacionalne nadležnosti i postupke, Direktivom (EU) 2019/944 trebalo bi utvrditi jasan rok za odluku relevantnih tijela kojom se potiče učinkovito definiranje i vođenje postupaka kojima se uvode elektroenergetske mreže. Međutim, države članice mogu nastojati skratiti postupke izdavanja dozvola ako je to izvedivo, posebno za projekte za obnovu, modernizaciju ili obnovu kapaciteta postojeće infrastrukture prijenosnog sustava i izgradnju nove infrastrukture distribucijskog sustava, za što možda neće biti potreban tako složen postupak izdavanja dozvola kao za novu prijenosnu infrastrukturu.

(21) U skladu s hitnošću uvođenja elektroenergetskih mreža kako bi se postigli energetski i klimatski ciljevi Unije i kako bi se rokovi za postupke izdavanja dozvola popratili mjerama usmjerenima na njihovu učinkovitost u praksi, države članice koje u svojem nacionalnom pravu imaju pojam prešutnog odobrenja trebale bi ga primjenjivati na administrativne odluke o projektima elektroenergetske mreže, uz iznimku odluka u

području okoliša. Kako bi se zajamčila prava trećih strana na sudsku zaštitu, relevantna tijela trebala bi objaviti sve donesene odluke, uključujući one koje su prešutno donesene.

(22) Kako bi se smanjila složenost, povećala učinkovitost i transparentnost te ojačala suradnja među državama članicama, trebale bi postojati kontaktne točke za operatore prijenosnih ili distribucijskih sustava električne energije koji promiču projekt mreže ili druge mrežne objekte dok se ne donese odluka. Te kontaktne točke bit će odgovorne za olakšavanje i usmjeravanje podnositelja zahtjeva u postupcima izdavanja odobrenja povezane s tom vrstom infrastrukture. U duhu pojednostavnjenja, ako država članica to smatra primjerenim i učinkovitijim, tu odgovornost može koncentrirati na nacionalna nadležna tijela iz članka 8. Uredbe (EU) 2022/869, koja već imaju takvu ulogu u izdavanju dozvola za infrastrukturne projekte od zajedničkog interesa i projekte od uzajamnog interesa. Pri spajanju tih uloga države članice trebale bi obratiti posebnu pozornost kako bi kontaktne točke imale odgovarajuće osoblje te resurse i kapacitete potrebne za obavljanje zadaća za koje su odgovorne.

(23) Zbog njihove uloge u integraciji objekata za energiju iz obnovljivih izvora, rješenja za fleksibilnost, skladištenje energije i omogućivanje elektrifikacije općenito, infrastruktura sustava za prijenos ili distribuciju električne energije ključna je za postizanje klimatske neutralnosti. S obzirom na ključnu ulogu infrastrukture elektroenergetskog sustava u postizanju klimatske neutralnosti u potrebnim procjenama pojedinačnih slučajeva države članice trebale bi pretpostaviti da je infrastruktura elektroenergetskog prijenosnog ili distribucijskog sustava, uključujući opskrbu električnom energijom s kopna u lukama, od prevladavajućeg javnog interesa te da služi javnom zdravlju i sigurnosti, osim u slučaju kulturne baštine i ako postoje jasni dokazi da ti projekti imaju znatne štetne učinke na okoliš koji se ne mogu ublažiti ili nadoknaditi. Infrastruktura sustava za prijenos ili distribuciju električne energije za koju se pretpostavlja da je od prevladavajućeg javnog interesa u odnosu na interese koji nisu povezani s okolišem trebala bi imati prednost pred tim interesima i što prije biti odobrena.

(24) Kako bi se ubrzalo uvođenje elektroenergetskih mreža, primjereno je utvrditi kako se mogu ispuniti uvjeti za primjenu posebnih odstupanja predviđenih zakonodavstvom Unije u području okoliša. Naime, kad se procjenjuje postoje li zadovoljavajuća alternativna rješenja za projekte elektroenergetskih mreža, područje primjene takve procjene trebalo bi ograničiti na alternativna rješenja koja omogućuju postizanje istog cilja u istom ili sličnom vremenskom okviru i bez znatnog povećanja troškova. Pri usporedbi vremenskog okvira i troškova zadovoljavajućih alternativnih rješenja relevantna tijela trebala bi uzeti u obzir potrebu za ubrzanim i troškovno učinkovitim uvođenjem mreža u skladu s prioritetima utvrđenima u njihovim integriranim nacionalnim energetskim i klimatskim planovima i njihovim ažuriranjima dostavljenima na temelju Uredbe (EU) 2018/1999. Slično tome, u primjeni relevantnog odstupanja predviđenog Direktivom 92/43/EEZ primjereno je da nadležna tijela u nekim opravdanim slučajevima, ako se može razumno dokazati da relevantni plan ili projekt ne bi nepovratno utjecao na ekološke procese ključne za održavanje strukture i funkcija područja, da nije ugrožena sveukupna koherentnost mreže Natura 2000, da je očuvan okolišni integritet područja i da je osigurana visoka razina zaštite područja mreže Natura 2000, mogu dopustiti provedbu kompenzacijskih mjera usporedno s provedbom tog plana i projekta.

(25) Zbog hitnosti uvođenja energetske infrastrukture, važnosti pojednostavnjenja postupaka izdavanja odobrenja i činjenice da su procjene utjecaja na okoliš korak s

najduljim trajanjem u postupcima izdavanja odobrenja takve je procjene potrebno svesti na najmanju moguću mjeru bez ugrožavanja zaštite okoliša. Obnova, modernizacija ili obnova kapaciteta postojeće infrastrukture prijenosnih i distribucijskih sustava te izgradnja nove infrastrukture distribucijskih sustava projekti su koji općenito minimalno utječu na okoliš. Ti su projekti rutinski ograničene veličine i utječu samo na dio postojećih objekata za koje su učinci na okoliš prethodno procijenjeni. Zbog toga su njihovi učinci često ograničeni na učinke građevinskih radova, pri čemu rad objekata ima isti ili čak manji učinak od rada projekta. S druge strane, distribucijski sustavi zbog manje veličine projekata, nižeg napona objekata i tendencije da se razvijaju u izgrađenim područjima bližima potrošačima obično ne utječu znatno na okoliš. Stoga, kako bi se ubrzalo uvođenje infrastrukture elektroenergetskog sustava i postigli ciljevi klimatske neutralnosti i energije iz obnovljivih izvora, državama članicama trebalo bi dopustiti da pod određenim uvjetima opravdano izuzmu projekte navedene u ovoj uvodnoj izjavi od procjena utjecaja na okoliš i odgovarajućih procjena te procjene njihovih posljedica na zaštitu vrsta u skladu s člankom 12. stavkom 1. Direktive 92/43/EEZ[17] i člankom 5. Direktive 2009/147/EZ[18].

(26) Koristi od uvođenja elektroenergetske infrastrukture u smislu smanjenja emisija dušika uvelike premašuju trošak minimalnih emisija koje proizlaze iz njihove izgradnje. Države članice stoga bi se trebale pobrinuti da brzo uvođenje elektroenergetske infrastrukture ni na koji način nije ograničeno privremenim emisijama koje proizlaze iz njihove izgradnje.

(27) Planiranje nacionalne prijenosne mreže u okviru kojeg se uzimaju u obzir kretanja u klimatskoj i energetskoj politici i povezane promjene u potrošnji i proizvodnji ključno je za uspjeh elektrifikacije i energetske tranzicije u cjelini. Međutim, postojeći zahtjevi iz članka 51. Direktive (EU) 2019/944 primjenjivali su se samo na određene operatore prijenosnih sustava i nisu uključivali dovoljno dugo razdoblje planiranja kako bi se uzela u obzir anticipativna ulaganja. Važno je da se pri proširenju prijenosnog sustava uzme u obzir razdoblje od najmanje petnaest godina i da se prioritetno razmotre nefosilna rješenja za fleksibilnost, bežična rješenja i druge alternative proširenju sustava, da se ono temelji na zajedničkom scenariju izrađenom s drugim operatorima sustava u svim sektorima i da je usklađeno sa središnjim scenarijem u okviru desetogodišnjeg plana razvoja mreže na razini Unije. Radi transparentnosti i boljeg uključivanja korisnika u planiranje mreže, među ostalim u sektoru proizvodnje, industrije, podataka i prometa, za povezivanje s člankom 55. Direktive (EU) 2024/1788 potrebno je i savjetovanje u ranoj fazi s njima tijekom postupka izrade zajedničkog scenarija kako bi se omogućila anticipativna ulaganja.

(28) S obzirom na izmjene direktiva (EU) 2018/2001 i (EU) 2019/944 te usporedne izmjene Uredbe (EU) 2022/869 Komisija bi trebala uvesti jedinstveni pristup postupcima izdavanja dozvola za energetske projekte. Direktivom (EU) 2024/1788 uvode se mjere za pojednostavnjenje i racionalizaciju administrativnih postupaka izdavanja dozvola, no potrebna je ciljana izmjena kako bi se uspostavili usklađen pristup i dosljedan okvir na razini Unije.

---

17 Direktiva Vijeća 92/43/EEZ od 21. svibnja 1992. o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore (SL L 206, 22.7.1992., str. 7., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj).

18 Direktiva 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenog 2009. o očuvanju divljih ptica (SL L 20, 26.1.2010., str. 7., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/oj).

(29) Nedovoljni resursi u nacionalnim tijelima i ograničena digitalizacija postupaka izdavanja dozvola dovode do kašnjenja u izdavanju dozvola za postrojenja za prirodni plin, postrojenja za proizvodnju vodika i infrastrukturu sustava za vodik. Države članice trebale bi se pobrinuti da ta tijela imaju odgovarajuće ljudske, financijske i tehničke resurse, uključujući vještine te alate i sustave za digitalno upravljanje koji im omogućuju donošenje odluka u rokovima predviđenima Direktivom.

(30) Kako bi se povećala predvidljivost i izvjesnost trajanja i troškova postupaka izdavanja odobrenja na temelju Direktive (EU) 2024/1788, zahtjevi za informacije i dokumentacija koje dostavljaju podnositelji zahtjeva trebali bi biti konkretni, precizni i pravodobni. U tu svrhu države članice trebale bi se pobrinuti da nacionalna tijela od podnositelja zahtjeva zatraže relevantne informacije za izdavanje dozvole u unaprijed utvrđenom roku koji se računa od primitka zahtjeva te da konkretno utvrde sadržaj i pojedinosti svih traženih informacija ili podataka. Nakon tog razdoblja zahtjevi za informacije trebali bi biti ograničeni na informacije koje nedostaju, a koje je tijelo prethodno utvrdilo ili zatražilo, ili informacije koje se prethodno nisu mogle zatražiti jer se odnose na bitnu promjenu okolnosti do koje je došlo nakon što je za projekt podnesen zahtjev za odobrenje.

(31) Kad je riječ o postupcima izdavanja odobrenja na temelju Direktive (EU) 2024/1788, u skladu s važnošću brzog uvođenja postrojenja za vodik i infrastrukture sustava za vodik te poštovanja rokova utvrđenih u toj direktivi države članice koje u svojem nacionalnom pravu imaju pojam prešutnog odobrenja trebale bi ga primjenjivati na administrativne odluke o takvim projektima, osim na odluke u području okoliša. Kako bi se zajamčila prava trećih strana na sudsku zaštitu, relevantna tijela trebala bi objaviti sve donesene odluke, uključujući one koje su prešutno donesene.

(32) U duhu pojednostavnjenja države članice mogu smatrati primjerenim i učinkovitijim centralizirati ulogu jedinstvene kontaktne točke na temelju obveze iz Direktive (EU) 2024/1788 u nacionalnim nadležnim tijelima iz članka 8. Uredbe (EU) 2022/869, koja već imaju takvu ulogu u postupcima izdavanja dozvola za infrastrukturne projekte od zajedničkog interesa i projekte od uzajamnog interesa. Pri odlučivanju o spajanju tih uloga države članice trebale bi obratiti posebnu pozornost kako bi kontaktne točke imale odgovarajuće osoblje te resurse i kapacitete potrebne za obavljanje zadaća za koje su odgovorne.

(33) Kako bi se poboljšala učinkovitost, države članice trebale bi staviti na raspolaganje digitalne platforme koje olakšavaju upravljanje odobrenjima,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Izmjene Direktive (EU) 2018/2001

Direktiva (EU) 2018/2001 mijenja se kako slijedi:

(1) u članku 2. drugom stavku umeću se točke od 10.a do 10.f:

„10.b „samostalno postrojenje za skladištenje energije” znači postrojenje za skladištenje energije koje se ne kombinira s postrojenjem za proizvodnju energije;

10.c „postaja za punjenje” znači postaja za punjenje kako je definirana u članku 2. točki 52. Uredbe (EU) 2023/1804;

10.d „hibridizacija” znači pretvorba postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora koje nije hibridno u hibridno postrojenje iza istog mjesta priključenja;

10.e „hibridno postrojenje” znači postrojenje za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora koje kombinira više tehnologija za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora ili koje kombinira jednu ili više tehnologija za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora sa skladištenjem energije;

10.f „postupak za izdavanje dozvole za priključenje na mrežu” znači postupak od potpunog zahtjeva nositelja projekta za priključenje na mrežu do odluke operatora sustava o tome može li se projekt priključiti na mrežu;”;

(2) u članku 15.c dodaje se stavak 6.:

„6. Države članice nastoje ne odrediti velika područja na kojima je postavljanje postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora i s njima povezane infrastrukture pravno ili *de facto* ograničeno zbog razloga povezanih s okolišem, uključujući zaštitu krajolika, osim ako mogu dokazati da bi te vrste postrojenja i s njima povezana infrastruktura doveli do nepopravljive štete u tom području koja se ne može ublažiti ili nadoknaditi tijekom procjene okoliša u skladu s Direktivom 2011/92/EU i, prema potrebi, odgovarajuće procjene u skladu s člankom 6. stavkom 3. Direktive 92/43/EEZ.”;

(3) u članku 15.d dodaju se stavci 3. i 4.:

„3. Države članice donose mjere kojima se osigurava da se dio koristi od projekata u području energije iz obnovljivih izvora s instaliranim kapacitetom većim od 10 MW izravno ili neizravno prenese na lokalne građane i zajednice u blizini tih projekata.

4. Države članice imenuju i financiraju neovisnog posrednika za promicanje dijaloga između nositelja projekta i šire javnosti za projekte u području energije iz obnovljivih izvora s instaliranim kapacitetom većim od 10 MW. Posrednik intervenira samo na zahtjev jedne od relevantnih strana i:

(a) prema potrebi olakšava javna savjetovanja, uključujući savjetovanja u ranoj fazi prije podnošenja zahtjeva za dozvolu;

(b) aktivno se trudi pronaći rješenja za moguće probleme koje su istaknule lokalne zajednice;

(c) prema potrebi osigurava potporu i transparentnost pri odabiru vrste mjere podjele koristi.

Države članice mogu utvrditi naknadu, koju plaćaju nositelji projekata, za financiranje usluga posrednika.”;

(4) članak 16. mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 3. briše se sljedeća rečenica:

„Podnositelji zahtjeva mogu dostaviti potrebne dokumente u digitalnom obliku.”;

(b) umeće se stavak 3.a:

„3.a Države članice uspostavljaju jedinstveni digitalni portal na nacionalnoj razini za sve faze postupaka izdavanja dozvola za projekte u području energije iz obnovljivih izvora te projekte za skladištenje i mreže.

Podnositelji zahtjeva zahtjeve za dozvole i sve relevantne dokumente potrebne za postupak izdavanja dozvola podnose samo putem jedinstvenog digitalnog portala. Jedinstvenim digitalnim portalom automatizira se dodjela zahtjeva za dozvolu nadležnim tijelima, koja obrađuju relevantne zahtjeve i dokumente u elektroničkom obliku i komuniciraju izravno s podnositeljima zahtjeva na tom portalu.

Jedinstveni digitalni portal sadržava funkcije koje podnositelju zahtjeva omogućuju da bude obaviješten o svim koracima postupka izdavanja dozvola, statusu postupka i odlukama relevantnih tijela te da provjeri usklađenost s rokovima za izdavanje dozvola iz ove Direktive. Jedinstveni digitalni portal omogućuje pristup relevantnim okolišnim i geološkim podacima i odlukama dostupnima na jedinstvenom portalu koji se temelji na digitalnom geografskom informacijskom sustavu iz članka 10. stavka 3. Uredbe [xxxxx] Europskog parlamenta i Vijeća.

Jedinstveni digitalni portal objavljuje godišnje statističke podatke o trajanju postupaka izdavanja dozvola, u kojima se jasno navode koraci postupka izdavanja dozvola i njihovo trajanje. Ti su podaci javno dostupni.

Kako bi mogle obavljati svoje dužnosti, jedinstvene kontaktne točke iz stavka 3. imaju pristup svim relevantnim podacima i informacijama dostupnima na portalu.”;

(5) članak 16.b mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 2. briše se sljedeća rečenica:

Ako su u sklopu projekta u području energije iz obnovljivih izvora donesene potrebne mjere ublažavanja, svako ubijanje ili uznemiravanje vrsta zaštićenih u skladu s člankom 12. stavkom 1. Direktive 92/43/EEZ i člankom 5. Direktive 2009/147/EZ ne smatra se namjernim.”;

(b) dodaje se stavak 3.:

„3. U postupku izdavanja dozvola iz stavka 1. i stavka 2. drugog podstavka države članice osiguravaju da se zbog izostanka odgovora relevantnih nadležnih tijela ili subjekata u utvrđenom roku određeni koraci smatraju odobrenima, osim za odluke o okolišu i dozvole za priključenje na mrežu, ili ako u nacionalnom pravnom sustavu predmetne države članice ne postoji načelo prešutnog administrativnog odobrenja. Sve odluke, uključujući prešutne konačne odluke, javno se objavljuju.”;

(6) članak 16.c mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. briše se;

(b) umeće se stavak 2.b:

„2.b Države članice osiguravaju da promjena statusa zemljišta na kojem je smješteno postrojenje za energiju iz obnovljivih izvora ne sprečava obnovu kapaciteta tog postrojenja.”;

(c) dodaje se stavak 4.:

„4. Ako obnova kapaciteta vjetroelektrana povećava ukupni kapacitet postrojenja i ako je u skladu s primjenjivim mjerama ublažavanja utjecaja na okoliš utvrđenima za izvornu vjetroelektranu, projekt se izuzima od eventualnih primjenjivih zahtjeva u

pogledu provedbe postupka provjere kako je predviđeno u članku 16.a stavku 4., u pogledu utvrđivanja je li za projekt potrebna procjena utjecaja na okoliš u skladu s člankom 4. stavkom 2. Direktive 2011/92/EU ili člankom 5. Uredbe [xxxxx] Europskog parlamenta i Vijeća ili u pogledu provedbe procjene utjecaja na okoliš u skladu s člankom 4. stavkom 1. Direktive 2011/92/EU.”;

(7) članak 16.d mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Države članice osiguravaju da postupak izdavanja dozvola iz članka 16. stavka 1. za ugradnju opreme za solarnu energiju i postrojenja za skladištenje energije na istoj lokaciji s ukupnim instaliranim kapacitetom većim od 100 kW u postojeće ili buduće umjetne strukture, uz iznimku umjetnih vodenih površina, traje najdulje tri mjeseca, pod uvjetom da glavna namjena takvih umjetnih struktura nije proizvodnja solarne energije ni skladištenje energije. Odstupajući od članka 4. stavka 2. Direktive 2011/92/EU i točke 3. podtočaka (a) i (b) Priloga II. toj direktivi, zasebno ili u vezi s točkom 13. podtočkom (a), ugradnja opreme za solarnu energiju i postrojenja za skladištenje energije na istoj lokaciji iz stavaka 1. i 2. ovog članka izuzimaju se od zahtjeva, ako je primjenjivo, u pogledu provedbe posebne procjene utjecaja na okoliš u skladu s člankom 2. stavkom 1. Direktive 2011/92/EU.”;

(b) stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„Države članice ne zahtijevaju administrativne dozvole, među ostalim za aspekte okoliša, uz iznimku dozvola za priključenje na mrežu, za ugradnju opreme za solarnu energiju i postrojenja za skladištenje energije na istoj lokaciji ukupnog instaliranoga kapaciteta od 100 kW ili manjeg. Ne dovodeći u pitanje stavak 1., države članice ograničavaju primjenu ovog stavka na područjima mreže Natura 2000 i drugim područjima u okviru nacionalnih programa zaštite te zaštićenim područjima kulturne ili povijesne baštine.”;

(c) dodaju se stavci 3. i 4.:

„3. Države članice mogu isključiti određena područja iz primjene stavaka 1. i 2. radi zaštite kulturne ili povijesne baštine, nacionalnih obrambenih interesa ili iz razloga sigurnosti mreže.

4. Države članice uklanjaju regulatorne i neregulatorne prepreke koje utječu na ugradnju priključnih minisolarnih sustava kapaciteta do 800 W u zgradama i na njima.”;

(8) članak 16.f mijenja se kako slijedi:

(a) posljednje dvije rečenice brišu se;

(b) dodaje se sljedeći stavak:

„Dok se ne postigne klimatska neutralnost, države članice u postupku izdavanja dozvola smatraju da su planiranje, izgradnja i rad postrojenja i instalacija za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora te njihovo priključenje na mrežu, sama povezana mreža, objekti za skladištenje i postaje za punjenje od prevladavajućeg javnog interesa te im u tom slučaju daju prednost pri uravnoteženju pravnih interesa koji nisu navedeni u prvom stavku. Države članice radi usklađene provedbe mogu isključiti primjenu te pretpostavke u svrhu zaštite kulturne baštine na temelju pravnih kriterija.”;

(9) umeću se članci od 16.g do 16.k:

„*Članak 16.g*

Nepostojanje alternativnih ili zadovoljavajućih rješenja i provedba kompenzacijskih mjera za potrebe članka 6. stavka 4. Direktive 92/43/EEZ

1. Pri procjeni postoje li zadovoljavajuća alternativna rješenja za projekte postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora, priključivanja takvih postrojenja na mrežu, same povezane mreže i objekata za skladištenje za potrebe članka 6. stavka 4. i članka 16. stavka 1. Direktive 92/43/EEZ, članka 4. stavka 7. točke (d) Direktive 2000/60/EZ i članka 9. stavka 1. Direktive 2009/147/EZ uvjet nepostojanja zadovoljavajućih alternativnih rješenja ispunjen je ako ne postoje zadovoljavajuća alternativna rješenja kojima se može postići isti cilj predmetnog projekta u smislu razvoja istoga kapaciteta za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora istom energetskom tehnologijom u istom ili sličnom vremenskom okviru i bez znatno viših troškova.

2. Pri provedbi kompenzacijskih mjera za projekte postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora, priključivanje takvih postrojenja na mrežu, povezanu mrežu i objekte za skladištenje, za potrebe članka 6. stavka 4. Direktive 92/43/EEZ države članice mogu dopustiti da se takve kompenzacijske mjere provode usporedno s provedbom projekta, ali samo u opravdanim slučajevima i ako se prije uvođenja tih mjera može razumno dokazati da plan ili projekt ne bi nepovratno utjecao na ekološke procese ključne za održavanje strukture i funkcija područja te da ne bi ugrozio sveukupnu koherentnost mreže Natura 2000. Države članice omogućuju da se te kompenzacijske mjere s vremenom prilagode u skladu s načelom predostrožnosti, ovisno o tome očekuje li se pojava znatnih negativnih učinaka u kratkoročnom, srednjoročnom ili dugoročnom razdoblju.

Članak 16.h

Postupak izdavanja dozvola za samostalna postrojenja za skladištenje energije koja nisu postrojenja za skladištenje vodika

1. Postupak izdavanja dozvola za samostalna postrojenja za skladištenje energije koja nisu postrojenja za skladištenje vodika obuhvaća sve relevantne administrativne dozvole za izgradnju, obnovu kapaciteta i rad tih postrojenja, uključujući dozvole za priključenje na mrežu i, prema potrebi, procjene utjecaja na okoliš i dozvole povezane sa zaštitom okoliša. Postupak izdavanja dozvola obuhvaća sve administrativne faze, od priznavanja potpunosti zahtjeva za izdavanje dozvole do obavješćivanja od strane nadležnog tijela ili nadležnih tijela o konačnoj odluci u vezi s ishodom postupka izdavanja dozvole. U roku od 30 dana od primitka zahtjeva za izdavanje dozvole nadležno tijelo potvrđuje potpunost zahtjeva za izdavanje dozvole ili, ako podnositelj zahtjeva nije poslao sve informacije potrebne za obradu zahtjeva, traži od podnositelja zahtjeva da podnese potpun zahtjev bez nepotrebne odgode. Kao početak postupka izdavanja dozvole smatra se datum kad je nadležno tijelo potvrdilo potpunost zahtjeva za izdavanje dozvole.

2. Države članice ne zahtijevaju administrativnu dozvolu, među ostalim za aspekte okoliša, uz iznimku dozvola za priključenje na mrežu, za ugradnju samostalnog postrojenja za skladištenje ukupnog instaliranoga kapaciteta od 100 kW ili manjeg koje nije postrojenje za skladištenje vodika. Odstupajući od članka 2. stavka 1. Direktive 2011/92/EU, postavljanje tog postrojenja za skladištenje izuzima se od zahtjeva iz članka 2. stavka 1. te direktive za provedbu namjenske procjene utjecaja

na okoliš. Države članice ograničavaju primjenu ovog podstavka na područjima mreže Natura 2000 i drugim područjima u okviru nacionalnih programa zaštite te zaštićenim područjima kulturne ili povijesne baštine.

3. Države članice osiguravaju da postupci izdavanja dozvola, uključujući dozvole za priključenje na mrežu i, prema potrebi, procjene utjecaja na okoliš, ne traju dulje od šest mjeseci za samostalno postrojenje za skladištenje energije koje nije postrojenje za skladištenje vodika, ukupnog instaliranoga kapaciteta većeg od 100 kW. Međutim, u slučaju reverzibilnih hidroelektrana postupak izdavanja dozvola ne smije trajati dulje od dvije godine.

Članak 16.i

Postupak izdavanja dozvola za postaje za punjenje

1. Postupak izdavanja dozvola za postaje za punjenje obuhvaća sve relevantne administrativne dozvole za izgradnju, obnovu kapaciteta i rad tih postaja, uključujući dozvole za priključenje na mrežu i, prema potrebi, procjene utjecaja na okoliš i dozvole povezane sa zaštitom okoliša. Postupak izdavanja dozvola obuhvaća sve administrativne faze, od priznavanja potpunosti zahtjeva za izdavanje dozvole do obavješćivanja od strane nadležnog tijela ili nadležnih tijela o konačnoj odluci u vezi s ishodom postupka izdavanja dozvole. U roku od 30 dana od primitka zahtjeva za izdavanje dozvole nadležno tijelo potvrđuje potpunost zahtjeva za izdavanje dozvole ili, ako podnositelj zahtjeva nije poslao sve informacije potrebne za obradu zahtjeva, traži od podnositelja zahtjeva da podnese potpun zahtjev bez nepotrebne odgode. Kao početak postupka izdavanja dozvole smatra se datum kad je nadležno tijelo potvrdilo potpunost zahtjeva za izdavanje dozvole.

2. Države članice ne zahtijevaju administrativnu dozvolu, među ostalim za aspekte okoliša, uz iznimku dozvola za priključenje na mrežu, za postavljanje postaja za punjenje ukupnog instaliranoga kapaciteta od 100 kW ili manjeg. Odstupajući od članka 2. stavka 1. Direktive 2011/92/EU, postavljanje tih postaja izuzima se od zahtjeva iz članka 2. stavka 1. te direktive za provedbu namjenske procjene utjecaja na okoliš. Države članice ograničavaju primjenu ovog podstavka na područjima mreže Natura 2000 i drugim područjima u okviru nacionalnih programa zaštite te zaštićenim područjima kulturne ili povijesne baštine.

3. Države članice osiguravaju da postupci izdavanja dozvola za postaje za punjenje ukupnog instaliranog kapaciteta većeg od 100 kW, uključujući dozvole za priključenje na mrežu i, prema potrebi, procjene utjecaja na okoliš, ne traju dulje od šest mjeseci.

Članak 16.j

Postupak izdavanja dozvola za hibridizaciju postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora

1. Ako hibridizacija postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora podliježe postupku provjere iz članka 16.a stavka 4., utvrđivanju je li za projekt potrebna procjena utjecaja na okoliš ili procjeni utjecaja na okoliš u skladu s člankom 4.

Direktive 2011/92/EU, takav postupak provjere, takvo utvrđivanje ili takva procjena utjecaja na okoliš ograničeni su na potencijalni učinak koji proizlazi iz dodatka u usporedbi s izvornim projektom.

2. U slučaju promjene statusa uporabe zemljišta na kojem se provode projekti u području energije iz obnovljivih izvora države članice omogućuju nastavak rada i hibridizacije tih projekata u području energije iz obnovljivih izvora.”;

(10) članak 17. zamjenjuje se sljedećim:

„*Članak 17.*

Postupci izdavanja dozvola za priključenje na mrežu

1. Države članice osiguravaju da postupci izdavanja dozvole za priključenje na mrežu ne traju dulje od:

   (a) mjesec dana za opremu za solarnu energiju i postrojenja za skladištenje energije na istoj lokaciji iz članka 16.d stavka 2., samostalna postrojenja za skladištenje energije iz članka 16.h stavka 2. i postaje za punjenje iz članka 16.i stavka 2.;

   (b) tri mjeseca za ugradnju opreme za solarnu energiju i postrojenja za skladištenje energije na istoj lokaciji iz članka 16.d stavka 1. te obnovu kapaciteta ili hibridizaciju postojećih postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora iz članaka 16.c i 16.j, osim ako postoje opravdani sigurnosni problemi ili tehnička nekompatibilnost sastavnih dijelova sustava ili ako je zbog opsega povećanja kapaciteta potrebno više vremena za provedbu procjene.

2. Unutar rokova utvrđenih u članku 16.a stavku 1., članku 16.b stavku 1. i stavku 1. ovog članka operator sustava odabire jednu od sljedećih mogućnosti:

   (a) ako postoji dovoljan kapacitet, a zatraženi priključak ne utječe na stabilnost, pouzdanost i sigurnost mreže, prihvaća i odobrava zatraženi priključak na mrežu;

   (b) ako nema dovoljno kapaciteta mreže i tehnički je izvedivo, predlaže fleksibilan ugovor o priključenju u skladu s člankom 6.a Direktive (EU) 2019/944.

3. Ako nositelj projekta odbije prijedlog ugovora iz stavka 2. točke (b), operator sustava zbog opravdanih sigurnosnih razloga ili tehničke nekompatibilnosti sastavnih dijelova sustava predlaže alternativno mjesto priključenja na mrežu, alternativni privremeni datum priključenja na mrežu ili, ako to nije moguće, odbija zahtjev za priključenje.

4. Ako operator distribucijskog sustava ne odgovori u roku utvrđenom u stavku 1. točki (a), smatra se da je dozvola za priključenje izdana, pod uvjetom da kapacitet opreme za solarnu energiju, postrojenja za skladištenje energije ili postaja za punjenje ne premašuje raspoloživi postojeći kapacitet priključka na distribucijsku mrežu.”.

Članak 2.

Izmjene Direktive (EU) 2019/944

Direktiva (EU) 2019/944 mijenja se kako slijedi:

(1) članak 8. zamjenjuje se sljedećim:

„*Članak 8.*

Postupak izdavanja odobrenja

1. U okolnostima u kojima je za izgradnju ili rad infrastrukture prijenosnog ili distribucijskog sustava za električnu energiju ili povezane opreme ili za izgradnju novog proizvodnoga kapaciteta potrebno odobrenje, kao što je licencija, dozvola, koncesija, pristanak ili suglasnost, država članica ili bilo koje nadležno tijelo koje ona imenuje izdaje takvo odobrenje u skladu sa stavcima od 2. do 14. Države članice ili nadležno tijelo koje one imenuju mogu na istoj osnovi izdavati odobrenja za opskrbu električnom energijom i za veleprodajne kupce.

2. Države članice koje primjenjuju sustav odobrenja:

   (a) utvrđuju objektivne i nediskriminirajuće kriterije, zajedno s transparentnim postupcima, koje mora ispuniti svako poduzeće koje traži odobrenje za izgradnju i/ili rad novih proizvodnih kapaciteta, kao i infrastrukture prijenosnog ili distribucijskog sustava;

   (b) objavljuju kriterije i postupke izdavanja odobrenja;

   (c) u okviru postupaka izdavanja odobrenja za takve proizvodne kapacitete i infrastrukturu ili povezanu opremu prema potrebi uzimaju u obzir važnost projekta za unutarnje tržište električne energije i obnovljivih izvora energije;

   (d) u postupcima izdavanja odobrenja uzimaju u obzir potrebu ili nepostojanje potrebe za provođenjem procjena u skladu s Direktivom Vijeća 92/43/EEZ[19] i direktivama 2000/60/EZ[20], 2001/42/EZ[21], 2009/147/EZ[22] i 2011/92/EU[23];

   (e) uspostavljaju specifične, pojednostavnjene i učinkovitije postupke izdavanja odobrenja za malu decentraliziranu i/ili distribuiranu proizvodnju i infrastrukturu distribucijskog sustava kojima se uzima u obzir njihova ograničena veličina i potencijalni utjecaj;

---

19 Direktiva Vijeća 92/43/EEZ od 21. svibnja 1992. o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore (SL L 206, 22.7.1992., str. 7., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj).

20 Direktiva 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2000. o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u području vodne politike (SL L 327, 22.12.2000., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2000/60/oj).

21 Direktiva 2001/42/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 27. lipnja 2001. o procjeni učinka određenih planova i programa na okoliš (SL L 197, 21.7.2001., str. 30., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2001/42/oj).

22 Direktiva 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenog 2009. o očuvanju divljih ptica (SL L 20, 26.1.2010., str. 7., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/oj).

23 Direktiva 2011/92/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o procjeni učinaka određenih javnih i privatnih projekata na okoliš (SL L 26, 28.1.2012., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/92/oj).

(f) osiguravaju da smjernice za te posebne postupke izdavanja odobrenja sastavljaju i revidiraju regulatorna tijela ili druga nadležna nacionalna tijela, među ostalim tijela za planiranje, koja mogu preporučiti izmjene;

(g) javno objavljuju sve odluke;

(h) obavješćuju podnositelje zahtjeva o razlozima eventualnog odbijanja izdavanja odobrenja te se brinu da su ti razlozi objektivni, nediskriminirajući, utemeljeni i propisno obrazloženi te da su podnositeljima zahtjeva dostupni žalbeni postupci;

(i) nadležnim nacionalnim tijelima dodjeljuju odgovarajuće tehničke, financijske i ljudske resurse za donošenje odluke o odobrenju u primjenjivim rokovima.

3. Ako provode sustav odobrenja za infrastrukturu prijenosnog ili distribucijskog sustava za električnu energiju, države članice također:

(a) usklađuju sustav izdavanja odobrenja za infrastrukturu prijenosnog i distribucijskog sustava s planom razvoja distribucijske mreže i desetogodišnjim planom razvoja prijenosne mreže donesenim na temelju članaka 32. i 51.;

(b) osiguravaju da postupci izdavanja odobrenja, uključujući sve relevantne postupke nadležnih tijela, ne traju dulje od dvije godine, osim ako je to opravdano na temelju izvanrednih okolnosti, pri čemu se mogu produljiti za najviše godinu dana;

(c) osiguravaju da izostanak odgovora nadležnih nacionalnih tijela ili subjekata u roku utvrđenom u točki (b) dovede do toga da se određeni koraci smatraju odobrenima, osim za odluke o okolišu i ako u nacionalnom pravnom sustavu predmetne države članice ne postoji načelo prešutnog administrativnog odobrenja;

(d) u okviru objave konačnih odluka objavljuju i prešutne odluke donesene nakon izostanka odgovora relevantnih nadležnih tijela ili subjekata;

(e) odobravanje infrastrukture prijenosnog ili distribucijskog sustava smatraju ključnim za integraciju obnovljivih izvora energije, kao i za postizanje klimatskih i energetskih ciljeva te cilja klimatske neutralnosti.

4. Države članice uspostavljaju ili određuju jednu ili više kontaktnih točaka za operatore prijenosnih ili distribucijskih sustava. Te kontaktne točke na zahtjev podnositelja zahtjeva i besplatno pružaju smjernice podnositelju zahtjeva i olakšavaju cijeli postupak izdavanja odobrenja za aktivnosti iz stavka 1. do konačne odluke nadležnih tijela. Od podnositelja zahtjeva ne traži se da kontaktira s više od jedne kontaktne točke tijekom cijelog postupka.

Kontaktne točke mogu biti ista nacionalna nadležna tijela iz članka 8. Uredbe (EU) 2022/869 ili kontaktne točke iz članka 16. Direktive (EU) 2018/2001.

5. Ako provode sustav odobrenja za infrastrukturu prijenosnog ili distribucijskog sustava za električnu energiju, a u zahtjevima nedostaju studije, izvješća i dokumentacija potrebni za postupak, države članice brinu se da nadležna nacionalna tijela u suradnji s drugim relevantnim tijelima zatraže potrebne materijale od nositelja projekta, navodeći njihov opseg i razinu detaljnosti, u roku od tri mjeseca od zahtjeva. U istom tromjesečnom razdoblju nacionalno nadležno tijelo obavješćuje nositelja projekta o tome da se pretpostavke iz stavka 10. ne primjenjuju na projekt. Nakon tog razdoblja ni nadležno tijelo ni bilo koje drugo relevantno tijelo ne

zahtijevaju dodatne informacije, studije, izvješća ili procjene, osim u slučajevima u kojima je došlo do bitne promjene projekta ili njegova okruženja, zbog čega početni kriteriji na kojima su se temeljila utvrđivanja više nisu prikladni. Ako je došlo do takve bitne promjene, nacionalno nadležno tijelo nositelju projekta dostavlja dobro obrazložene razloge za zahtjev za dodatne informacije.

6. Rok utvrđen u stavku 3. ovog članka primjenjuje se ne dovodeći u pitanje obveze na temelju primjenjivog prava Unije u području okoliša i energije, uključujući Direktivu (EU) 2018/2001, sudske žalbe, pravne lijekove i druge postupke pred sudom te alternativne mehanizme za rješavanje sporova, uključujući postupke za podnošenje žalbi, izvansudske žalbe i pravne lijekove i može se produljiti za onoliko vremena koliko su potrajali takvi postupci.

7. Primjena ovog članka ne utječe na članke od 7. do 10. Uredbe (EU) 2022/869 te članak 15. i članke od 15.b do 17. Direktive (EU) 2018/2001.

8. Dok se ne postigne klimatska neutralnost na razini Unije, države članice u potrebnim procjenama pojedinačnih slučajeva u okviru postupka izdavanja odobrenja smatraju da su planiranje, izgradnja i rad infrastrukture prijenosnog ili distribucijskog sustava od prevladavajućeg javnog interesa te da služe javnom zdravlju i sigurnosti pri uspostavljanju ravnoteže pravnih interesa u pojedinačnim slučajevima za potrebe članka 6. stavka 4. i članka 16. stavka 1. točke (c) Direktive 92/43/EEZ, članka 4. stavka 7. Direktive 2000/60/EZ te članka 9. stavka 1. točke (a) Direktive 2009/147/EZ. Države članice u opravdanim i posebnim okolnostima mogu ograničiti primjenu na određene dijelove svojeg državnog područja, na određene vrste tehnologije ili na projekte s određenim tehničkim karakteristikama.

   Države članice radi usklađene provedbe tim projektima daju prednost pri uravnoteženju pravnih interesa koji nisu navedeni u ovom stavku, uz iznimku kulturne baštine, na temelju pravnih kriterija.

9. Dok se ne postigne klimatska neutralnost na razini Unije, odstupajući od članka 2. stavka 1. i članka 4. stavaka 1. i 2. Direktive 2011/92/EU te točke 20. Priloga I. i točke 3. podtočke (b) Priloga II. toj direktivi i odstupajući od članka 6. stavka 3. Direktive 92/43/EEZ, države članice nadležnom tijelu omogućuju da u opravdanim okolnostima, uključujući potrebu za ubrzanjem uvođenja infrastrukture elektroenergetskog sustava kako bi se postigli ciljevi klimatske neutralnosti i ciljevi u pogledu energije iz obnovljivih izvora, može izuzeti obnovu, modernizaciju ili obnovu kapaciteta postojeće infrastrukture prijenosnih i distribucijskih sustava, pod uvjetom da to ne podrazumijeva korištenje dodatnog prostora i da je u skladu s primjenjivim mjerama za ublažavanje utjecaja na okoliš utvrđenima za izvorno postrojenje, od sljedećeg:

   (a) procjene utjecaja na okoliš u skladu s člankom 2. stavkom 1. Direktive 2011/92/EU;

   (b) procjene njihova utjecaja na područja mreže Natura 2000 u skladu s člankom 6. stavkom 3. Direktive 92/43/EEZ;

   (c) procjene njihovih posljedica na zaštitu vrsta u skladu s člankom 12. stavkom 1. Direktive 92/43/EEZ i člankom 5. Direktive 2009/147/EZ;

   (d) provjere u skladu s člankom 5. Uredbe [xxxxx] Europskog parlamenta i Vijeća.

   Ta se izuzeća ne primjenjuju na obnovu, modernizaciju ili obnovu kapaciteta postojeće infrastrukture prijenosnog i distribucijskog sustava ni na izgradnju nove

infrastrukture distribucijskog sustava ili povezane opreme koji bi mogli imati značajne učinke na okoliš u drugoj državi članici, u skladu s člankom 7. Direktive 2011/92/EU.

Države članice ograničavaju primjenu ovog stavka na područjima mreže Natura 2000 i drugim područjima u okviru nacionalnih programa zaštite te zaštićenim područjima kulturne ili povijesne baštine.

10. U opravdanim okolnostima države članice mogu primijeniti izuzeća iz stavka 9. i na izgradnju nove distribucijske infrastrukture ili povezane opreme, pod uvjetom da je relevantni projekt podvrgnut provjeri u skladu s člankom 4. stavkom 2. Direktive 2011/92/EZ u okviru koje je nadležno nacionalno tijelo utvrdilo da projekt vjerojatno neće imati znatan utjecaj na okoliš, posebno s obzirom na posebnosti područja na kojem se projekt provodi, kao što su urbana i gusto izgrađena područja.

Ta se izuzeća ne primjenjuju na izgradnju nove distribucijske infrastrukture ili povezane opreme koje bi mogle imati značajne učinke na okoliš u drugoj državi članici, u skladu s člankom 7. Direktive 2011/92/EU.

Ako se provjerom iz prvog podstavka utvrdi vjerojatni znatan utjecaj na okoliš, nadležno tijelo u roku od 45 dana od podnošenja zahtjeva obavješćuje nositelja projekta da je potrebna procjena iz stavka 9. točaka (a), (b) i (c).

Države članice ograničavaju primjenu ovog stavka na područjima mreže Natura 2000 i drugim područjima u okviru nacionalnih programa zaštite te zaštićenim područjima kulturne ili povijesne baštine.

11. Pretpostavlja se da planiranje, izgradnja i rad infrastrukture prijenosnog i distribucijskog sustava doprinosi dugoročnom smanjenju emisija dušika i ne zahtijeva procjenu emisija dušika u okviru procjene koja se može provesti u skladu s člankom 6. Direktive Vijeća 92/43/EEZ.

12. Procjena utjecaja na okoliš u skladu s Direktivom 2011/92/EU i, ako je primjenjivo, odgovarajuća procjena u skladu s Direktivom 92/43/EEZ za projekt proširenja, obnove, modernizacije ili obnove kapaciteta postojeće infrastrukture prijenosnog ili distribucijskog sustava ograničavaju se na evaluaciju mogućeg utjecaja koji proizlazi iz promjena ili proširenja u odnosu na izvornu infrastrukturu prijenosnog ili distribucijskog sustava.

13. Za upravljanje odobrenjima u smislu stavka 1. države članice uspostavljaju digitalne platforme za upravljanje zahtjevima, povezanim postupkom i odlukama koje su u tijeku.

Te platforme omogućuju pristup relevantnim okolišnim i geološkim podacima i odlukama dostupnim na središnjem internetskom portalu iz članka 10. stavka 3. Uredbe [xxxxx] Europskog parlamenta i Vijeća.”;

(2) umeće se članak 8.a:

„*Članak 8.a*

Nepostojanje alternativnih ili zadovoljavajućih rješenja i provedba kompenzacijskih mjera za potrebe članka 6. stavka 4. Direktive 92/43/EEZ

14. Pri procjeni postoje li zadovoljavajuća alternativna rješenja za projekte infrastrukture prijenosnog ili distribucijskog sustava i povezane opreme za potrebe članka 6. stavka 4. i članka 16. stavka 1. Direktive 92/43/EEZ, članka 4. stavka 7. točke (d)

Direktive 2000/60/EZ i članka 9. stavka 1. Direktive 2009/147/EZ uvjet da ne postoje zadovoljavajuća alternativna rješenja ispunjen je ako ne postoje zadovoljavajuća alternativna rješenja kojima se može postići isti cilj predmetnog projekta u smislu razvoja istoga kapaciteta istom tehnologijom u istom ili sličnom vremenskom okviru i bez znatno viših troškova.

15. Pri provedbi kompenzacijskih mjera za projekte infrastrukture prijenosnog ili distribucijskog sustava i povezane opreme za potrebe članka 6. stavka 4. Direktive 92/43/EEZ države članice mogu dopustiti da se takve kompenzacijske mjere provode usporedno s provedbom projekta, ali samo u opravdanim slučajevima i ako se prije uvođenja kompenzacijskih mjera može razumno dokazati da plan ili projekt ne bi nepovratno utjecao na ekološke procese ključne za održavanje strukture i funkcija područja te da ne bi ugrozio sveukupnu koherentnost mreže Natura 2000 prije uvođenja tih mjera. Države članice mogu omogućiti da se te kompenzacijske mjere s vremenom prilagode u skladu s načelom predostrožnosti, ovisno o tome očekuje li se pojava znatnih negativnih učinaka u kratkoročnom, srednjoročnom ili dugoročnom razdoblju.”;

(3) umeće se članak 40.a:

„*Članak 40.a*

Razvoj mreže i ovlasti za donošenje odluka o ulaganjima

1. Barem svake dvije godine operatori prijenosnih sustava podnose regulatornom tijelu desetogodišnji plan razvoja mreže utemeljen na postojećoj i predviđenoj ponudi i potražnji, nakon što su se savjetovali sa svim relevantnim dionicima u skladu sa stavkom 2. točkom (c). Taj plan razvoja mreže sadržava učinkovite mjere radi jamčenja adekvatnosti sustava i sigurnosti opskrbe. Operator prijenosnog sustava objavljuje svoj desetogodišnji plan razvoja mreže na svojim internetskim stranicama.

   Države članice nastoje osigurati koordinirano postupanje u planiranju svojih desetogodišnjih planova razvoja mreža za prirodni plin, vodik i električnu energiju.

2. Desetogodišnji plan razvoja mreže posebno:

   (a) informira sudionike na tržištu o tome koju glavnu prijenosnu infrastrukturu treba izgraditi ili dograditi tijekom sljedećih deset i petnaest godina, uzimajući u obzir potencijal anticipativnih ulaganja kako bi se zadovoljile buduće potrebe sustava;

   (b) kao prioritet postavlja upotrebu nefosilnih resursa fleksibilnosti u skladu s Uredbom (EU) 2019/943, bežična rješenja u skladu s Uredbom (EU) [*Uredba TEN-E kako je predložena u dokumentu COM(2025) xxxx*] i druge alternative proširenju sustava;

   (c) temelji se na zajedničkom scenariju izrađenom svake dvije godine na temelju članka 55. Direktive (EU) 2024/1788 Europskog parlamenta i Vijeća[24], koji mora biti u skladu sa središnjim scenarijem i osjetljivostima utvrđenima u

[24] Direktiva (EU) 2024/1788 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2024. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište plina iz obnovljivih izvora, prirodnog plina i vodika, izmjeni Direktive (EU) 2023/1791 i stavljanju izvan snage Direktive 2009/73/EZ (SL L, 2024/1788, 15.7.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1788/oj).

skladu s člankom 11. Uredbe (EU) [*Uredba TEN-E-u kako je predložena u dokumentu COM(2025) xxxx*];

(d) u skladu je s integriranim nacionalnim energetskim i klimatskim planom i njegovim ažuriranjima, uzima u obzir trenutačno stanje u integriranim nacionalnim energetskim i klimatskim planovima podnesenima u skladu s Uredbom (EU) 2018/1999, u skladu je s ciljevima utvrđenima Direktivom (EU) 2018/2001, primjenjuje načelo energetske učinkovitosti na prvome mjestu u skladu s člankom 27. Direktive (EU) 2023/1791 te se njime podupire cilj klimatske neutralnosti utvrđen u članku 2. stavku 1. i članku 4. stavku 1. Uredbe (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća[25];

(e) sadržava sva ulaganja o kojima je odluka već donesena i identificira nova ulaganja koja treba izvršiti u sljedeće tri godine;

(f) predviđa vremenski okvir za sve projekte ulaganja.

3. Novi infrastrukturni projekti popraćeni su objašnjenjem kako su uzeta u obzir bežična rješenja, resursi nefosilne fleksibilnosti ili druge alternative proširenju sustava.

4. Pri razradi desetogodišnjeg plana razvoja mreže operator prijenosnog sustava u potpunosti uzima u obzir potencijal korištenja upravljanja potrošnjom, postrojenja za skladištenje energije ili drugih resursa kao alternativu proširenju sustava, kao i očekivanu potrošnju, trgovinu s drugim zemljama te planove ulaganja za mreže na razini cijele Unije i regionalne mreže.

5. Regulatorno tijelo savjetuje se sa svim postojećim ili potencijalnim korisnicima sustava o desetogodišnjem planu razvoja mreže na otvoren i transparentan način. Od osoba ili poduzeća koji tvrde da su potencijalni korisnici sustava može se zahtijevati da potkrijepe takve tvrdnje. Regulatorno tijelo objavljuje rezultat procesa savjetovanja, posebno moguće potrebe za ulaganjima.

6. Regulatorno tijelo odobrava desetogodišnji plan razvoja mreže ili traži njegovu izmjenu i razmatra pokriva li sve potrebe za ulaganjima identificirane tijekom procesa savjetovanja te je li usklađen s neobvezujućim desetogodišnjim planom razvoja mreže na razini Unije („plan razvoja mreže na razini Unije”) iz članka 30. stavka 1. točke (b) Uredbe (EU) 2019/943. Ako se pojavi sumnja u usklađenost s planom razvoja mreže na razini cijele Unije, regulatorno tijelo savjetuje se s ACER-om. Regulatorno tijelo može od operatora prijenosnog sustava zahtijevati da izmijeni svoj desetogodišnji plan razvoja mreže.

   Nadležna nacionalna tijela ispituju dosljednost desetogodišnjeg plana razvoja mreže s nacionalnim energetskim i klimatskim planom podnesenim u skladu s Uredbom (EU) 2018/1999.

7. Regulatorno tijelo prati i ocjenjuje provedbu desetogodišnjeg plana razvoja mreže.

8. U okolnostima u kojima neovisni operator sustava ili neovisni operator prijenosnog sustava, osim zbog razloga koji su izvan njegove kontrole, ne izvrši ulaganje koje se na temelju desetogodišnjeg plana razvoja mreže trebalo izvršiti tijekom sljedeće tri

[25] Uredba (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. lipnja 2021. o uspostavi okvira za postizanje klimatske neutralnosti i o izmjeni uredaba (EZ) br. 401/2009 i (EU) 2018/1999 („Europski zakon o klimi”) (SL L 243, 9.7.2021., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj).

godine, države članice od regulatornog tijela zahtijevaju da poduzme najmanje jednu od sljedećih mjera za provedbu predmetnog ulaganja, ako je takvo ulaganje još uvijek relevantno na temelju najnovijeg desetogodišnjeg plana razvoja mreže:

(a) od operatora prijenosnog sustava zahtijeva izvršenje predmetnih ulaganja;

(b) organizira natječajni postupak za predmetno ulaganje otvoren bilo kojem investitoru; ili

(c) obveže operatora prijenosnog sustava da prihvati povećanje kapitala za financiranje nužnih ulaganja i omogući neovisnim ulagateljima sudjelovanje u kapitalu.

9. Ako regulatorno tijelo iskoristi svoje ovlasti na temelju stavka 8. točke (b), može obvezati operatora prijenosnog sustava da pristane na jedno ili više od sljedećega:

(a) financiranje koje provodi bilo koja treća strana;

(b) izgradnju koju provodi bilo koja treća strana;

(c) da sam izgradi predmetne nove objekte;

(d) da sam upravlja predmetnim novim objektima.

Operator prijenosnog sustava ulagateljima pruža sve informacije potrebne za realizaciju ulaganja, priključuje nove objekte na prijenosnu mrežu i općenito ulaže sve napore radi olakšavanja provedbe projekta ulaganja.

Odgovarajući financijski aranžmani podliježu odobrenju regulatornog tijela.

10. Ako regulatorno tijelo iskoristi svoje ovlasti na temelju stavka 8., odgovarajući tarifni propisi pokrivaju troškove predmetnih ulaganja.”;

(4) članak 51. briše se;

(5) u članku 59. stavku 1. umeće se sljedeća točka:

„(bb) odobravanje i podnošenje zahtjeva za izmjenu desetogodišnjih planova razvoja mreže iz članka 40.a;”;

Članak 3.

Izmjene Direktive (EU) 2024/1788

Direktiva (EU) 2024/1788 mijenja se kako slijedi:

(1) članak 8. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Ako je za izgradnju ili rad objekata za prirodni plin, objekata za proizvodnju vodika i infrastrukture sustava za vodik potrebno odobrenje kao što je licencija, dozvola, koncesija, pristanak ili suglasnost, države članice ili bilo koje nadležno tijelo koje one imenuju izdaju odobrenja za izgradnju ili rad takvih objekata, infrastrukture, plinovoda ili povezane opreme na svojem državnom području, u skladu sa stavcima od 2. do 11. i stavkom 16. Države članice ili bilo koje nadležno tijelo koje one imenuju

mogu na istoj osnovi izdavati odobrenja za opskrbu prirodnim plinom i vodikom i za veleprodajne kupce.”;

(b) umeću se stavci od 5.a do 5.d:

„5.a Ako u zahtjevima nedostaju studije, izvješća ili dokumentacija potrebni za postupak, države članice brinu se da nadležna nacionalna tijela u suradnji s drugim relevantnim tijelima zatraže potrebne materijale od nositelja projekta, navodeći njihov opseg i razinu detaljnosti, u roku od tri mjeseca od podnošenja zahtjeva.

Nakon tog razdoblja ni nadležno tijelo ni bilo koje drugo relevantno predmetno tijelo ne zahtijevaju dodatne informacije, studije, izvješća ili procjene, osim u slučajevima u kojima je došlo do bitne promjene projekta ili njegova okruženja, zbog čega početni kriteriji na kojima su se temeljila utvrđivanja više nisu prikladni. U takvim slučajevima nacionalno nadležno tijelo nositelju projekta dostavlja dobro obrazložene razloge za zahtjev za dodatne informacije.

5.b Države članice nadležnim nacionalnim tijelima dodjeljuju odgovarajuće tehničke, financijske i ljudske resurse za donošenje odluke o odobrenju u roku navedenom u stavku 5.

5.c U postupku izdavanja odobrenja iz stavka 1. u vezi s postrojenjima za proizvodnju vodika i infrastrukturom sustava za vodik države članice osiguravaju da se zbog izostanka odgovora relevantnih nadležnih nacionalnih tijela u roku iz stavka 5. određeni koraci smatraju odobrenima, osim za odluke u području okoliša i ako načelo prešutnog administrativnog odobrenja nije priznato u nacionalnom pravnom sustavu predmetne države članice.

5.d Sve odluke, uključujući konačne odluke koje se donose prešutno nakon izostanka odgovora relevantnih nadležnih tijela, javno se objavljuju.”;

(c) u stavku 8. dodaje se sljedeći podstavak:

„Kontaktne točke mogu biti ista nacionalna nadležna tijela iz članka 8. Uredbe (EU) 2022/869 ili kontaktne točke definirane u članku 16. Direktive (EU) 2018/2001.”;

(d) dodaje se stavak 16.:

„16. Za upravljanje odobrenjima u smislu stavka 1. ovog članka države članice uspostavljaju digitalne platforme za upravljanje zahtjevima, povezanim postupkom i odluci koja je u tijeku. Te platforme omogućuju pristup relevantnim okolišnim i geološkim podacima i odlukama dostupnim na središnjem internetskom portalu iz članka 10. stavka 3.”.

Članak 4.

Prenošenje

1. Države članice stavljaju na snagu zakone, propise i administrativne odredbe koji su potrebni radi usklađivanja s ovom Direktivom najkasnije do [dvije godine nakon njezina donošenja]. One Komisiji odmah dostavljaju tekst tih odredaba.

Kada države članice donose te odredbe, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. Države članice određuju načine tog upućivanja.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 5.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 6.

Adresati

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Europski parlament	*Za Vijeće*
Predsjednica	*Predsjednik*

IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKIM I DIGITALNIM ASPEKTIMA ZAKONODAVNOG PRIJEDLOGA

1. OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE ... 3
1.1. Naslov prijedloga/inicijative ... 3
1.2. Predmetna područja politike ... 3
1.3. Ciljevi ... 3
1.3.1. Opći ciljevi ... 3
1.3.2. Specifični ciljevi ... 3
1.3.3. Očekivani rezultati i učinak ... 3
1.3.4. Pokazatelji uspješnosti ... 4
1.4. Prijedlog/inicijativa odnosi se na: ... 5
1.5. Obrazloženje prijedloga/inicijative ... 5
1.5.1. Potrebe koje treba zadovoljiti kratkoročno ili dugoročno, uključujući detaljan vremenski okvir provedbe inicijative ... 5
1.5.2. Dodana vrijednost sudjelovanja EU-a (može proizlaziti iz različitih čimbenika, npr. prednosti koordinacije, pravne sigurnosti, veće djelotvornosti ili komplementarnosti). Za potrebe ovog odjeljka „dodana vrijednost sudjelovanja EU-a" je vrijednost koja proizlazi iz djelovanja EU-a i dodatna je u odnosu na vrijednost koju bi države članice inače ostvarile same. ... 5
1.5.3. Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava ... 6
1.5.4. Usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom i moguće sinergije s drugim prikladnim instrumentima ... 6
1.5.5. Ocjena različitih dostupnih mogućnosti financiranja, uključujući mogućnost preraspodjele ... 7
1.6. Trajanje prijedloga/inicijative i njegova/njezina financijskog učinka ... 8
1.7. Planirani načini izvršenja proračuna ... 8
2. MJERE UPRAVLJANJA ... 10
2.1. Pravila praćenja i izvješćivanja ... 10
2.2. Sustavi upravljanja i kontrole ... 10
2.2.1. Obrazloženje načina izvršenja proračuna, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole ... 10
2.2.2. Informacije o utvrđenim rizicima i sustavima unutarnje kontrole uspostavljenima za njihovo smanjenje ... 10
2.2.3. Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola (omjer troškova kontrola i vrijednosti sredstava kojima se upravlja) i procjena očekivane razine rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju) ... 10
2.3. Mjere za sprečavanje prijevara i nepravilnosti ... 10

3. PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE 12
3.1. Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunske linije rashoda na koje prijedlog/inicijativa ima učinak 12
3.2. Procijenjeni financijski učinak prijedloga na odobrena sredstva 13
3.2.1. Sažetak procijenjenog učinka na odobrena sredstva za poslovanje 13
3.2.1.1. Odobrena sredstva iz izglasanog proračuna 13
3.2.2. Procijenjena ostvarenja financirana odobrenim sredstvima za poslovanje (ne ispunjava se za decentralizirane agencije) 16
3.2.3. Sažetak procijenjenog učinka na administrativna odobrena sredstva 18
3.2.3.1. Odobrena sredstva iz izglasanog proračuna 18
3.2.4. Procijenjene potrebe za ljudskim resursima 18
3.2.4.1. Financirano iz izglasanog proračuna 18
3.2.5. Pregled procijenjenog učinka na ulaganja povezana s digitalnom tehnologijom 19
3.2.6. Usklađenost s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom 20
3.2.7. Doprinos trećih strana 20
3.3. Procijenjeni učinak na prihode 21
4. DIGITALNI ASPEKTI 21
4.1. Zahtjevi relevantni za digitalizaciju 21
4.2. Podaci 22
4.3. Digitalna rješenja 22
4.4. Procjena interoperabilnosti 22
4.5. Mjere za potporu digitalnoj provedbi 23

1. OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

1.1. Naslov prijedloga/inicijative

Direktiva o izmjeni direktiva (EU) 2018/2001, (EU) 2019/944, (EU) 2024/1788

1.2. Predmetna područja politike

Energija iz obnovljivih izvora, energetska infrastruktura, zaštita okoliša

1.3. Ciljevi

1.3.1. Opći ciljevi

Opći je cilj pravodoban i učinkovit razvoj otporne energetske infrastrukture, energije iz obnovljivih izvora i fleksibilnosti, uključujući postrojenja za skladištenje i postaje za punjenje, u cijelom EU-u. To će EU-u omogućiti da ostvari svoje energetske i klimatske ciljeve, među ostalim da energiju učini cjenovno pristupačnom poboljšanjem međupovezanosti, što će dovesti do konvergencije cijena, smanjenja veleprodajnih cijena električne energije i nestabilnosti cijena električne energije, kao i do bržeg povezivanja proizvodnje i potražnje.

1.3.2. Specifični ciljevi

Specifični cilj br. 1

skratiti i pojednostavniti postupke izdavanja dozvola za energetsku infrastrukturu, projekte u području energije iz obnovljivih izvora i projekte povezane sa skladištenjem te postaje za punjenje, što bi dovelo do kraćeg vremena za dobivanje potrebnih dozvola, čime bi se omogućilo poštovanje postojećih rokova, i pojednostavnjenih zahtjeva za dozvole.

1.3.3. Očekivani rezultati i učinak

Navesti očekivane učinke prijedloga/inicijative na ciljane korisnike/skupine.

[…] Učinak na gospodarstvo

Prijedlogom bi se stvorio jasan okvir s konkretnim kraćim rokovima i jednostavnijim postupcima za razvoj projekata obnovljivih izvora energije, mreža, postrojenja za skladištenje i postaja za punjenje, što bi dovelo do kraćeg vremenskog okvira za projekte i stoga donijelo pozitivne gospodarske koristi. To potvrđuje iskustvo u provedbi obvezujućih i neobveznih mjera za brže izdavanje dozvola uvedenih Hitnom uredbom. Njemačka je u velikoj mjeri iskoristila mjere iz te uredbe, što je dovelo do znatno bržeg izdavanja dozvola. Očekuje se da će rješavanje problema kašnjenja u provedbi projekta donijeti koristi u smislu općenito smanjenih veleprodajnih cijena električne energije i povećati ukupnu dobrobit.

Konkurentnost

Općenito, ako Europa uspije znatno skratiti postupke planiranja i izdavanja dozvola, osim izravnih gospodarskih koristi, njezin konkurentski položaj u odnosu na izravne konkurente mogao bi se poboljšati i, primjerice, troškovno učinkovitom elektrifikacijom industrije. To se, na primjer, odnosi na povezivanje podatkovnih centara ili gigatvornica, za koje je priključivanje na mrežu jedno od važnih pitanja na temelju kojih odlučuju o svojoj lokaciji.

Digitalizacija

U skladu s Prijedlogom države članice morale bi dodatno digitalizirati postupke izdavanja dozvola, uključujući integraciju digitalnih alata, pokretanje i kontinuirano ažuriranje platformi relevantnim podacima te usavršavanje osoblja za rad s novim digitalnim elementima.

Administrativno opterećenje

Mjere u okviru Prijedloga moraju provoditi nacionalna i lokalna tijela, pri čemu tijela za izdavanje dozvola moraju imati cjelokupno potrebno osoblje, vještine i alate za obradu sve većeg broja zahtjeva za izdavanje dozvola, rokovi za izdavanje dozvola moraju se ubrzati, a postupci izdavanja dozvola za određene projekte i obnovu kapaciteta pojednostavniti. Potrebno je pokrenuti digitalne platforme i alate za postupak izdavanja dozvola te osmisliti programe podjele dobiti za javno sudjelovanje u projektima u području energije iz obnovljivih izvora te nove postupke kao jedinstvene kontaktne točke za infrastrukturu za prijenos i distribuciju električne energije općenito i postrojenja za skladištenje i postaje za punjenje, koji nisu obuhvaćeni revidiranom Direktivom o energiji iz obnovljivih izvora. Međutim, taj kratkoročni učinak na troškove doveo bi do ušteda zahvaljujući racionaliziranim, jednostavnijim i bržim postupcima u srednjoročnom i dugoročnom razdoblju.

Društveni učinci

Prijedlog uključuje dodatne mjere za jačanje ranog i djelotvornog javnog angažmana i poticanje javne potpore projektima u području energije iz obnovljivih izvora. Mjere izričito obuhvaćaju odredbe za povećanje sudjelovanja javnosti, a time i društvenog prihvaćanja projekata u području obnovljivih izvora energije. Revizijom postojećih mjera za javno prihvaćanje projekata u području energije iz obnovljivih izvora Komisija će moći procijeniti mogućnost uvođenja mjera koje izravno ili neizravno koriste potrošačima, npr. programi podjele dobiti i otvaranje radnih mjesta.

Učinci na okoliš

Razvoj energetske infrastrukture, posebno elektroenergetskih mreža, ključan je za povećanje udjela proizvodnje energije iz obnovljivih izvora integrirane u kombinaciju izvora energije, čime se sprečavaju gubici u okolišu zbog ograničavanja. Integracijom obnovljivih izvora energije omogućit će se ograničavanje upotrebe fosilnih goriva, čime će se smanjiti emisije stakleničkih plinova i odgovoriti na dva glavna uzroka gubitka bioraznolikosti: klimatske promjene i onečišćenje zraka. Prijedlog uključuje mjere čiji je cilj brže izdavanje dozvola, a time i brže i raširenо uvođenje, što se odnosi na korištenje više prostora i stoga utječe na okoliš, ali one su osmišljene tako da ne smanjuju razinu zaštite okoliša.

Relevantni učinci na prirodni okoliš i okoliš koji je stvorio čovjek nadilaze emisije stakleničkih plinova i emisije plinova osim CO_2. Ti učinci uvelike ovise o korištenoj tehnologiji, lokaciji objekata i stanju okoliša okolne faune i flore. Međutim, pri osmišljavanju predloženih mjera ti se učinci uzimaju u obzir tako što se uvode zaštitne mjere.

1.3.4. Pokazatelji uspješnosti

Navesti pokazatelje za praćenje napretka i postignuća.

Uspjeh Prijedloga može se mjeriti s obzirom na operativni cilj kraćih i jednostavnijih

postupaka izdavanja dozvola za energetsku infrastrukturu, objekte za energiju iz obnovljivih izvora, projekte skladištenja i postaje za punjenje te skup sljedećih pokazatelja:

– prosječno i najdulje ukupno trajanje postupaka izdavanja dozvola u godinama,

– godišnju stopu i prosječna kašnjenja u postupku izdavanja dozvola za projekte od zajedničkog i uzajamnog interesa (u godinama),

– stopu digitalizacije postupaka izdavanja dozvola, u postotku i broju država članica koje uvode digitalne postupke, platforme za upravljanje dozvolama i centralizirane arhive za relevantne podatke (u formatu koji je lako dostupan relevantnim dionicima),

– razinu suprotstavljanja s kojim se suočavaju projekti od zajedničkog interesa (broj pisanih prigovora tijekom javnog savjetovanja, broj pravnih sredstava).

1.4. Prijedlog/inicijativa odnosi se na:

☐ novo djelovanje

☐ novo djelovanje nakon pilot-projekta / pripremnog djelovanja[52]

✠ produljenje postojećeg djelovanja

☐ spajanje ili preusmjeravanje jednog ili više djelovanja u drugo/novo djelovanje

1.5. Obrazloženje prijedloga/inicijative

1.5.1. Potrebe koje treba zadovoljiti kratkoročno ili dugoročno, uključujući detaljan vremenski okvir provedbe inicijative

Prijedlog sadržava mjere za izdavanje dozvola za projekte u području energije iz obnovljivih izvora, prijenosne i distribucijske mreže, projekte skladištenja i postaje za punjenje. Države članice morat će donijeti nove mjere ili izmijeniti svoje zakonodavstvo kako bi prenijele ta pravila.

1.5.2. Dodana vrijednost sudjelovanja EU-a (može proizlaziti iz različitih čimbenika, npr. prednosti koordinacije, pravne sigurnosti, veće djelotvornosti ili komplementarnosti). Za potrebe ovog odjeljka „dodana vrijednost sudjelovanja EU-a" je vrijednost koja proizlazi iz djelovanja EU-a i dodatna je u odnosu na vrijednost koju bi države članice inače ostvarile same.

Razlozi za djelovanje na razini EU-a (*ex ante*) Postizanje energetskih ciljeva EU-a bez dodatnih mjera u području uvođenja energije iz obnovljivih izvora na razini EU-a ne bi bilo troškovno učinkovito. Potreban je pristup na razini EU-a kako bi se državama članicama pružili pravi poticaji za koordinirano ubrzavanje energetske tranzicije prema energetski učinkovitijem energetskom sustavu koji se uvelike temelji na obnovljivim izvorima energije. Revidirana Direktiva o energiji iz obnovljivih izvora već sadrži odredbe o izdavanju dozvola za obnovljive izvore energije, skladištenje na istoj lokaciji i povezane mreže. EU bi trebao poduzeti mjere kako bi se taj regulatorni okvir dodatno poboljšao na koordiniran način, čime bi se ubrzali postupci izdavanja dozvola za energiju iz

[52] U smislu članka 58. stavka 2. točke (a) ili (b) Financijske uredbe.

obnovljivih izvora, postrojenja za skladištenje i postaje za punjenje te osigurala usklađenost među državama članicama i dobro funkcioniranje energetske unije. Uzimajući u obzir različite energetske politike među državama članicama, vjerojatnije je da će se djelovanjem na razini EU-a, uz potporu pouzdanog okvira upravljanja, postići klimatski cilj EU-a i raširenija primjena obnovljivih izvora energije nego što bi to bio slučaj djelovanjem na isključivo nacionalnoj ili lokalnoj razini.

Očekivana dodana vrijednost EU-a (*ex post*)

Mjere EU-a u području energije iz obnovljivih izvora u skladu s revidiranom Direktivom o energiji iz obnovljivih izvora te u području energetske infrastrukture u skladu s Direktivom o tržištu električne energije i Direktivom o tržištu plina donose dodanu vrijednost jer su učinkovitije i djelotvornije od pojedinačnih mjera država članica, čime se izbjegava fragmentirani pristup koordiniranom podrškom tranziciji europskog energetskog sustava. Njime se osigurava neto smanjenje emisija stakleničkih plinova i onečišćenja, štiti bioraznolikost, iskorištavaju prednosti unutarnjeg tržišta, u potpunosti iskorištavaju prednosti ekonomije razmjera i tehnološke suradnje u Europi te se ulagačima pruža izvjesnost u regulatornom okviru na razini EU-a. Kombiniranim djelovanjem na razini EU-a i država članica može se ukloniti nekoliko prepreka javnim i privatnim ulaganjima te dopuniti i ojačati nacionalno i lokalno djelovanje.

Cilj Prijedloga ne bi se mogao u jednakoj mjeri ostvariti nacionalnim mjerama, a države članice i dalje imaju pravo same odabrati kombinaciju izvora energije, razinu nadležnosti i pojedinosti svojih okvira za izdavanje dozvola. Prijedlog uključuje pristup „odozgo prema dolje”, ali u skladu s njim zadržavaju se i jačaju nadležnosti na nacionalnoj razini, stoga se smatra u skladu s načelom supsidijarnosti.

1.5.3. Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava

U izvješću o provedbi priloženom procjeni učinka analiziraju se iskustva stečena provedbom okvira za izdavanje dozvola utvrđenog na razini Unije Uredbom Vijeća i revidiranom Direktivom o energiji iz obnovljivih izvora. U njemu se navode dokazi o potrebi za daljnjim poboljšanjima, posebno kad je riječ o mjerama uključenima u Uredbu Vijeća koje nisu postale trajne, sudjelovanju javnosti, digitalizaciji i pojednostavnjenim postupcima procjene utjecaja na okoliš.

1.5.4. Usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom i moguće sinergije s drugim prikladnim instrumentima

Paket mjera za europske mreže jedan je od ključnih elemenata u okviru Plana za čistu industriju i Akcijskog plana za priuštivu energiju, koji su uključeni u Program rada Komisije. Inicijativom se dopunjuju druge inicijative čiji je cilj stvaranje integriranijeg europskog energetskog tržišta i smanjenje troškova energije za kućanstva i industrije. Energetska infrastruktura ključna je i za postizanje predloženoga klimatskog cilja EU-a za 2040. i cilja EU-a da se do 2050. postigne klimatska neutralnost.

U prijedlogu Komisije za novi višegodišnji financijski okvir (VFO) za razdoblje 2028. – 2034. ističe se „izuzetna važnost istinske energetske unije”.

1.5.5. Ocjena različitih dostupnih mogućnosti financiranja, uključujući mogućnost preraspodjele

U izvješću o procjeni učinka priloženom ovom Prijedlogu analizirane su razne opcije politike za postizanje općih i specifičnih ciljeva inicijative. Najpoželjnija opcija politike koja se nastoji ostvariti ovim zakonodavnim prijedlogom smatrala se najučinkovitijim i najisplativijim pristupom.

1.6. Trajanje prijedloga/inicijative i njegova/njezina financijskog učinka

☐ **Ograničeno trajanje**

– ☐ na snazi od [DD. MM.] GGGG. do [DD. MM.] GGGG.

– ☐ financijski učinak od GGGG. do GGGG. za odobrena sredstva za preuzimanje obveza i od GGGG. do GGGG. za odobrena sredstva za plaćanje

✠ **Neograničeno trajanje**

– početna provedba od GGGG. do GGGG.,

– redovna provedba.

1.7. Planirani načini izvršenja proračuna[53]

✠ **Izravno upravljanje** Komisije

– ✠ preko njezinih službi, uključujući osoblje u delegacijama Unije

– ☐ preko izvršnih agencija

☐ **Podijeljeno upravljanje** s državama članicama

☐ **Neizravno upravljanje** povjeravanjem zadaća izvršenja proračuna:

– ☐ trećim zemljama ili tijelima koja su one imenovale

– ☐ međunarodnim organizacijama i njihovim agencijama (navesti)

– ☐ Europskoj investicijskoj banci i Europskom investicijskom fondu

– ☐ tijelima iz članaka 70. i 71. Financijske uredbe

– ☐ tijelima javnog prava

– ☐ tijelima uređenima privatnim pravom koja pružaju javne usluge, u mjeri u kojoj su im dana odgovarajuća financijska jamstva

– ☐ tijelima uređenima privatnim pravom države članice kojima je povjerena provedba javno-privatnog partnerstva i kojima su dana odgovarajuća financijska jamstva

– ☐ tijelima ili osobama kojima je povjerena provedba posebnih djelovanja u okviru zajedničke vanjske i sigurnosne politike u skladu s glavom V. Ugovora o Europskoj uniji i koji su navedeni u relevantnom temeljnom aktu

– ☐▪ tijelima osnovanima u državi članici koja su uređena privatnim pravom države članice ili pravom Unije i ispunjavaju uvjete da im se u skladu sa sektorskim pravilima povjeri izvršavanje sredstava Unije ili proračunskih jamstava, ako su ta tijela pod nadzorom tijela javnog prava ili tijela uređenih privatnim pravom koja pružaju javne usluge i ta su im nadzorna tijela dala odgovarajuća financijska jamstva u obliku solidarne odgovornosti ili jednakovrijedna financijska jamstva, koja za svako djelovanje mogu biti ograničena na najviši iznos potpore Unije.

Napomene

[53] Informacije o načinima izvršenja proračuna i upućivanja na Financijsku uredbu dostupni su na stranicama BUDGpedia: https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx.

Jedina utvrđena proračunska potreba za ovaj Prijedlog povezana je s ugovorom o vanjskoj potpori za provjere prenošenja Direktive. S obzirom na uobičajeni vremenski okvir za pregovore, donošenje i rok za prenošenje takav će ugovor biti potreban nakon 2028., tj. bit će dio sljedećeg VFO-a.

2. MJERE UPRAVLJANJA

2.1. Pravila praćenja i izvješćivanja

Zadaće koje izravno provodi GU za energetiku slijedit će godišnji ciklus planiranja i praćenja kako se provodi u Komisiji i izvršnim agencijama, uključujući izvješćivanje o rezultatima u okviru godišnjeg izvješća o radu GU-a ENER.

2.2. Sustavi upravljanja i kontrole

2.2.1. Obrazloženje načina izvršenja proračuna, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole

Zahtjev 1:

Korištenje vanjskih pružatelja usluga za organizaciju materijala i prvu procjenu mjera uobičajena je praksa s obzirom na opseg mjera i upotrebu nacionalnih jezika u mjerama koje priopćuju države članice. Dodjela se provodi u okviru postupka javne nabave. U tom će se slučaju javna nabava provoditi u okviru izravnog upravljanja, uz potpunu primjenu odredaba Financijske uredbe. Strategija kontrole za javnu nabavu u GU-u za energetiku uključuje posebne *ex ante* pravne, operativne i financijske kontrole postupka nabave (uz reviziju koju provodi savjetodavni odbor za nabavu i ugovore) i potpisivanja ugovora. Osim toga, rashodi za nabavu robe i usluga podliježu *ex ante* i, prema potrebi, *ex post* i financijskim kontrolama.

2.2.2. Informacije o utvrđenim rizicima i sustavima unutarnje kontrole uspostavljenima za njihovo smanjenje

Elementi kojima izravno upravlja GU ENER mogu podlijegati uobičajenim rizicima koji utječu na postupke javne nabave. Ti se rizici smatraju niskima u pogledu zakonitosti i pravilnosti rashoda. Uspostavljene su odgovarajuće i učinkovite kontrole na korporativnoj razini i razini glavnih uprava. Kad je riječ o uspješnosti, glavni su rizik pogrešne procjene radnog opterećenja koje proizlazi iz ovog Prijedloga. Taj rizik treba prihvatiti i on ovisi o radu država članica na prenošenju, kao i o unutarnjoj organizaciji rada i određivanju prioriteta.

2.2.3. Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola (omjer troškova kontrola i vrijednosti sredstava kojima se upravlja) i procjena očekivane razine rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju)

Zadaće dodijeljene GU-u ENER provodit će se u skladu s postojećim sustavom kontrole, a očekuje se da će omjer troškova kontrole ostati stabilan (5 – 6 % sredstava kojima se upravlja na temelju nedavnih aktivnosti). Predviđa se da će očekivani rizik od pogreške pri plaćanju i pri zaključenju, u skladu s procjenom stopa pogreške za postupke javne nabave, i dalje biti nizak i ispod praga značajnosti od 2 %.

2.3. Mjere za sprečavanje prijevara i nepravilnosti

GU ENER donio je revidiranu strategiju za borbu protiv prijevara 2020., a 2023. revidirani akcijski plan za razdoblje 2023. – 2025. GU ENER trenutačno revidira svoju strategiju za borbu protiv prijevara za razdoblje 2026. – 2028., u skladu s metodologijom OLAF-a. Strategije GU-a ENER temelje se na Komisijinoj strategiji za borbu protiv prijevara i posebnoj unutarnjoj procjeni rizika kako bi se utvrdila područja koja su najizloženija prijevarama, već uspostavljene kontrole i mjere

potrebne za poboljšanje kapaciteta GU-a ENER za sprečavanje, otkrivanje i ispravljanje prijevara.

3. PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

3.1. Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunske linije rashoda na koje prijedlog/inicijativa ima učinak

- Postojeće proračunske linije

Prema redoslijedu naslova višegodišnjeg financijskog okvira i proračunskih linija.

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Proračunska linija	Vrsta rashoda	Doprinos			
	Broj	Dif./nedif.[54]	zemalja EFTA-e[55]	zemalja kandidatkinja i potencijalnih kandidata[56]	ostalih trećih zemalja	drugi namjenski prihodi
	02.03.02 Instrument za povezivanje Europe – Energetika	Dif.	NE	NE	NE	NE

54 Dif. = diferencirana odobrena sredstva; nedif. = nediferencirana odobrena sredstva.

55 EFTA: Europsko udruženje slobodne trgovine.

56 Zemlje kandidatkinje i, ako je primjenjivo, potencijalni kandidati sa zapadnog Balkana.

3.2. Procijenjeni financijski učinak prijedloga na odobrena sredstva

3.2.1. Sažetak procijenjenog učinka na odobrena sredstva za poslovanje [57]

– ☐ Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna odobrena sredstva za poslovanje.

– ✠ Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća odobrena sredstva za poslovanje:

3.2.1.1. Odobrena sredstva iz izglasanog proračuna

u milijunima EUR (na tri decimale)

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Broj	

GU: ENER			Godina **2028.**	Godina **2029.**	Godina **2030.**	Godina **2031.**	Godina **2032.**	Godina **2033.**	Godina **2034.**	**UKUPNO VFO 2028. – 2034.**
Odobrena sredstva za poslovanje										
Proračunska linija: 02.03.02 Instrument za povezivanje Europe – Energetika	Obveze	(1b)	0,350							**0,350**
	Plaćanja	(2b)		0,140		0,140	0,070			**0,350**
Administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe[58]										
Proračunska linija		(3)								**0**
UKUPNA odobrena sredstva za GU ENER	Obveze	=1a+1b+3	**0,350**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,350**
	Plaćanja	=2a+2b+3	**0**	**0,140**		**0,140**	**0,070**	**0**	**0**	**0,350**

	Godina **2028.**	Godina **2029.**	Godina **2030.**	Godina **2031.**	Godina **2032.**	Godina **2033.**	Godina **2034.**	**UKUPNO VFO 2028. –**

[57] Iznosi za razdoblje nakon 2027. okvirni su i njima se ne prejudicira ishod tekućih pregovora o sljedećem VFO-u.

[58] Tehnička i/ili administrativna pomoć i rashodi za potporu provedbi programa i/ili djelovanja EU-a (prijašnje linije „BA”), neizravno istraživanje, izravno istraživanje.

										2034.
UKUPNA odobrena sredstva za poslovanje	Obveze	(4)	**0,350**	0	0	0	0	0	0	**0,350**
	Plaćanja	(5)	0	**0,140**		**0,140**	**0,070**	0	0	**0,350**
UKUPNA administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe		(6)	0	0	0	0	0	0	0	**0**
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 2. višegodišnjeg financijskog okvira	Obveze	=4+6	**0,350**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,350**
	Plaćanja	=5+6	**0**	**0,140**		**0,140**	**0,070**	**0**	**0**	**0,350**

			Godina **2028.**	Godina **2029.**	Godina **2030.**	Godina **2031.**	Godina **2032.**	Godina **2033.**	Godina **2034.**	**UKUPNO VFO 2028. – 2034.**
• UKUPNA odobrena sredstva za poslovanje (svi naslovi za poslovanje)	Obveze	(4)	**0,350**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,350**
	Plaćanja	(5)	**0**	**0,140**		**0,140**	**0,070**	**0**	**0**	**0,350**
• UKUPNA administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe (svi naslovi za poslovanje)		(6)	0	0	0	0	0	0	0	**0**
UKUPNA odobrena sredstva iz naslova 1. – 3. višegodišnjeg financijskog okvira	Obveze	=4+6	**0,350**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,350**
	Plaćanja	=5+6	**0**	**0,140**		**0,140**	**0,070**	**0**	**0**	**0,350**

(referentni iznos)										

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira		4	„Administrativni rashodi”[59]							
GU: <…….>			Godina **2028.**	Godina **2029.**	Godina **2030.**	Godina **2031.**	Godina **2032.**	Godina **2033.**	Godina **2034.**	**UKUPNO VFO 2028. – 2034.**
• Ljudski resursi			0	0	0	0	0	0	0	**0**
• Ostali administrativni rashodi			0	0	0	0	0	0	0	**0**
UKUPNO GU <…….>	Odobrena sredstva		**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

GU: <…….>		Godina **2028.**	Godina **2029.**	Godina **2030.**	Godina **2031.**	Godina **2032.**	Godina **2033.**	Godina **2034.**	**UKUPNO VFO 2028. – 2034.**
• Ljudski resursi		0	0	0	0	0	0	0	**0**
• Ostali administrativni rashodi		0	0	0	0	0	0	0	**0**
UKUPNO GU <…….>	Odobrena sredstva	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 4. višegodišnjeg financijskog okvira	(Ukupne obveze = ukupna plaćanja)	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

[59] Potrebna odobrena sredstva trebaju se odrediti na temelju podataka o godišnjim prosječnim troškovima dostupnih na odgovarajućoj stranici BUDGpedije.

u milijunima EUR (na tri decimale)

		Godina **2028.**	Godina **2029.**	Godina **2030.**	Godina **2031.**	Godina **2032.**	Godina **2033.**	Godina **2034.**	**UKUPNO VFO 2028. – 2034.**
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 1. – 4.	Obveze	**0,350**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,350**
višegodišnjeg financijskog okvira	Plaćanja	**0**	**0,140**		**0,140**	**0,070**	**0**	**0**	**0,350**

3.2.2. Procijenjena ostvarenja financirana odobrenim sredstvima za poslovanje (ne ispunjava se za decentralizirane agencije)

Odobrena sredstva za preuzimanje obveza u milijunima EUR (na tri decimale)

Navesti ciljeve i ostvarenja ⇩			Godina **2028.**		Godina **2029.**		Godina **2030.**		Godina **2031.**		Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti odjeljak 1.6.)						**UKUPNO**	
	OSTVARENJA																	
	Vrsta [60]	Prosječni trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Ukupni broj	Ukupni trošak
SPECIFIČNI CILJ br. 1[61]…																		
– Ostvarenje																		
– Ostvarenje																		
– Ostvarenje																		
Međuzbroj za specifični cilj br. 1																		
SPECIFIČNI CILJ br. 2...																		
– Ostvarenje																		

60 Ostvarenja se odnose na proizvode i usluge koji se isporučuju (broj financiranih studentskih razmjena, kilometri izgrađenih prometnica itd.).

61 Kako je opisan u odjeljku 1.3.2. „Specifični ciljevi”.

Međuzbroj za specifični cilj br. 2																
UKUPNO																

3.2.3. Sažetak procijenjenog učinka na administrativna odobrena sredstva

– ✠ Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna administrativna odobrena sredstva.

– ☐ Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća administrativna odobrena sredstva:

3.2.3.1. Odobrena sredstva iz izglasanog proračuna

IZGLASANA ODOBRENA SREDSTVA	Godina **2028.**	Godina **2029.**	Godina **2030.**	Godina **2031.**	Godina **2032.**	Godina **2033.**	Godina **2034.**	**UKUPNO 2028. – 2034.**
NASLOV 4.								
Ljudski resursi	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
Ostali administrativni rashodi	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
Međuzbroj za NASLOV 4.	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**
Izvan NASLOVA 4.								
Ljudski resursi	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
Ostali administrativni rashodi	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
Međuzbroj izvan NASLOVA 4.	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**
UKUPNO	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**

Potrebna odobrena sredstva za ljudske resurse i ostale administrativne rashode pokrit će se odobrenim sredstvima glavne uprave koja su već dodijeljena za upravljanje djelovanjem i/ili su preraspodijeljena unutar glavne uprave te, prema potrebi, dodatnim sredstvima koja se mogu dodijeliti nadležnoj glavnoj upravi u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava uzimajući u obzir proračunska ograničenja.

3.2.4. Procijenjene potrebe za ljudskim resursima

– ☒ Za prijedlog/inicijativu nisu potrebni ljudski resursi.

– ☐ Za prijedlog/inicijativu potrebni su sljedeći ljudski resursi:

3.2.4.1. Financirano iz izglasanog proračuna

Procjenu navesti u ekvivalentima punog radnog vremena (EPRV)[62]

IZGLASANA ODOBRENA SREDSTVA	Godina **2028.**	Godina **2029.**	Godina **2030.**	Godina **2031.**	Godina **2032.**	Godina **2033.**	Godina **2034.**
• Radna mjesta prema planu radnih mjesta (dužnosnici i privremeno osoblje)							
20 01 02 01 (Sjedište i predstavništva Komisije)	0	0	0	0	0	0	0
20 01 02 03 (Delegacije EU-a)	0	0	0	0	0	0	0
(Neizravno istraživanje)	0	0	0	0	0	0	0
(Izravno istraživanje)	0	0	0	0	0	0	0
Druge proračunske linije (navesti)	0	0	0	0	0	0	0
• Vanjsko osoblje (EPRV)							

[62] Ispod tablice navedite koliko je EPRV-a od navedenog broja već raspoređeno za upravljanje djelovanjem i/ili se može preraspodijeliti unutar vaše glavne uprave i koje su vaše neto potrebe.

20 02 01 (UO, UNS iz „globalne omotnice”)		0	0	0	0	0	0	0
20 02 01 (UO, LO, UNS i MSD u delegacijama EU-a)		0	0	0	0	0	0	0
Linija za administrativnu potporu	– u sjedištu	0	0	0	0	0	0	0
[XX.01.YY.YY]	– u delegacijama EU-a	0	0	0	0	0	0	0
(UO, UNS – neizravno istraživanje)		0	0	0	0	0	0	0
(UO, UNS – izravno istraživanje)		0	0	0	0	0	0	0
Druge proračunske linije (navesti) – naslov 4.		0	0	0	0	0	0	0
Druge proračunske linije (navesti) – izvan naslova 4.		0	0	0	0	0	0	0
UKUPNO		**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Osoblje potrebno za provedbu prijedloga (EPRV):

	Sadašnje osoblje službi Komisije	**Dodatno osoblje***		
		Financira se u okviru naslova 4. ili istraživanja	**Financira se iz linije BA**	**Financira se iz naknada**
Radna mjesta prema planu radnih mjesta			Nije primjenjivo.	
Vanjsko osoblje (UO, UNS, UsO)				

Opis zadaća:

Dužnosnici i privremeno osoblje	
Vanjsko osoblje	

3.2.5. Pregled procijenjenog učinka na ulaganja povezana s digitalnom tehnologijom

Obvezno: u sljedećoj tablici treba navesti najbolju procjenu ulaganja povezanih s digitalnom tehnologijom koja proizlaze iz prijedloga/inicijative.

Iznimno, ako je to potrebno za provedbu prijedloga/inicijative, odobrena sredstva iz naslova 4. treba navesti u za to predviđenoj liniji.

Odobrena sredstva iz naslova 1. – 3. trebaju se navesti kao „Rashodi za IT za operativne programe u okviru određene politike”. Ti se rashodi odnose na odobrena sredstva za poslovanje koja će se iskoristiti za ponovnu uporabu / kupnju / razvoj IT platformi / alata izravno povezanih s provedbom inicijative i s povezanim ulaganjima (licencije, studije, pohrana podataka itd.). Informacije u tablici trebaju biti u skladu s podacima navedenima u odjeljku 4. „Digitalni aspekti”.

UKUPNA odobrena sredstva za IT i digitalnu tehnologiju	Godina **2028.**	Godina **2029.**	Godina **2030.**	Godina **2031.**	Godina **2032.**	Godina **2033.**	Godina **2034.**	**UKUPNO VFO 2028. – 2034.**
NASLOV 4.								
Rashodi za IT (institucijski)	0	0	0	0	0	0	0	**0**
Međuzbroj za NASLOV 4.	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Izvan NASLOVA 4.								
Rashodi za IT za operativne programe u okviru određene politike	0	0	0	0	0	0	0	**0**
Međuzbroj izvan NASLOVA 4.	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
UKUPNO	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

3.2.6. Usklađenost s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom

Prijedlog/inicijativa:

– ☐ može se u potpunosti financirati preraspodjelom unutar relevantnog naslova višegodišnjeg financijskog okvira (VFO)

– ☐ zahtijeva upotrebu nedodijeljene razlike u okviru relevantnog naslova VFO-a i/ili upotrebu posebnih instrumenata kako su definirani u Uredbi o VFO-u

– ☐ zahtijeva reviziju VFO-a

3.2.7. Doprinos trećih strana

Prijedlog/inicijativa:

– ✠ ne predviđa sudjelovanje trećih strana u financiranju

– ☐ predviđa sudjelovanje trećih strana u financiranju prema sljedećoj procjeni:

Odobrena sredstva u milijunima EUR (na tri decimale)

	Godina **2028.**	Godina **2029.**	Godina **2030.**	Godina **2031.**	Godina **2032.**	Godina **2033.**	Godina **2034.**	Ukupno
Tijelo koje sudjeluje u financiranju								
UKUPNO sufinancirana odobrena sredstva								

3.3. Procijenjeni učinak na prihode

– ☐ Prijedlog/inicijativa nema financijski učinak na prihode.

– ☐ Prijedlog/inicijativa ima sljedeći financijski učinak:

  – ☐ na vlastita sredstva

  – ☐ na ostale prihode

  – ☐ navesti jesu li prihodi namijenjeni proračunskim linijama rashoda

u milijunima EUR (na tri decimale)

Proračunska linija prihoda:	Odobrena sredstva dostupna za tekuću financijsku godinu	Učinak prijedloga/inicijative[63]						
		Godina **2028.**	Godina **2029.**	Godina **2030.**	Godina **2031.**	Godina **2032.**	Godina **2033.**	Godina **2034.**
Članak …….								

Za namjenske prihode navesti odgovarajuće proračunske linije rashoda.

Ostale napomene (npr. metoda/formula za izračun učinka na prihode ili druge informacije).

4. DIGITALNI ASPEKTI

4.1. Zahtjevi relevantni za digitalizaciju

Zahtjev 1 (R1): Zahtjev 1 odnosi se na mjeru kojom se zahtijeva digitalizacija i centralizacija postupka podnošenja zahtjeva za izdavanje dozvola za projekte u području obnovljivih izvora energije, energetske infrastrukture i skladištenja. Nadležno tijelo ili tijela država članica moraju moći zaprimati zahtjeve za izdavanje dozvola i sve relevantne dokumente u digitalnom obliku. U skladu s Prijedlogom države članice dužne su uspostaviti jedinstveni digitalni portal na nacionalnoj razini za sve faze postupaka izdavanja dozvola za projekte u području energije iz obnovljivih izvora, skladištenja i mreže radi ujednačene digitalizacije, interoperabilnosti i transparentnosti među različitim tijelima za izdavanje dozvola u državama članicama i naposljetku bržih postupaka izdavanja dozvola. To će biti uključeno u članak 16. Direktive o energiji iz obnovljivih izvora, članak 8. Direktive o tržištu električne energije i članak 3. Direktive o tržištu plina. To će biti dodatak obvezi država članica da sve odluke izdaju u lako dostupnom formatu. Relevantna tijela omogućuju pristup relevantnim okolišnim i geološkim podacima i odlukama dostupnim na središnjem internetskom portalu iz članka 10. stavka 3. Uredbe [*xxxxx*] Europskog parlamenta i Vijeća.

Zahtjev 2 (R2): Zahtjev 2 odnosi se na praćenje i procjenu prenošenja i provedbe Direktive o izmjeni koje vrše službe Komisije. Države članice i Komisija komuniciraju o mjerama i relevantnim dokumentima putem portala THEMIS ili e-poštom. Službe Komisije neće trebati poduzimati daljnje mjere kako bi ispunile taj zahtjev. Nadalje, kako bi se pomoglo u

[63] Kad je riječ o tradicionalnim vlastitim sredstvima (carine, pristojbe na šećer), moraju se navesti neto iznosi, to jest bruto iznosi nakon odbitka od 20 % za troškove prikupljanja.

prenošenju i provedbi direktive o izmjeni, ažurirat će se postojeći internetski alat uspostavljen za Direktivu (EU) 2023/2413.

4.2. Podaci

U **zahtjev 1** uključeni su svi podaci potrebni za potpunu dozvolu ili dozvole za obnovljive izvore energije, energetsku infrastrukturu i projekte skladištenja. Riječ je o osobnim podacima povezanima s podnositeljem zahtjeva, bilo da je riječ o fizičkoj ili pravnoj osobi, značajkama projekata i svim potrebnim popratnim dokumentima. Na temelju centralizacije postupka Komisija je uvela i obvezu da portal omogućuje izvlačenje statističkih podataka o postupcima izdavanja dozvola, posebno u pogledu prosječnih rokova, kašnjenja itd. Uvedena je opća obveza poštovanja pravila o zaštiti podataka ako su primjenjiva.

Kad je riječ o **zahtjevu 2**, podaci koji se razmjenjuju za prenošenje Direktive uglavnom su zakonodavstvo koje je javno te dopisi upućeni Komisiji i dopisi Komisije, koji su povjerljivi.

4.3. Digitalna rješenja

Za **zahtjev 1**: digitalizacija i centralizacija postupaka izdavanja dozvola za obnovljive izvore energije, energetsku infrastrukturu i projekte skladištenja olakšat će se digitalnim rješenjima u obliku digitalnih platformi ili portala koje bi države članice morale uspostaviti. Na taj bi način države članice upravljale postupcima izdavanja dozvola (izdane odluke o izdavanju dozvola i odluke koje su u tijeku). Očekujemo da će se centralizacijom tih podataka pojednostavniti postupci i spriječiti udvostručavanje istih podataka na različitim platformama. Komisija u uvodnim izjavama poziva na to da bi portal trebao imati razvijene funkcije, među ostalim pomoću umjetne inteligencije, koje bi jedinstvenoj kontaktnoj točki, drugim tijelima i podnositeljima zahtjeva omogućile da provjere status zahtjeva i područja u kojima dolazi do kašnjenja te da provjere poštovanje rokova za izdavanje dozvola. Osim toga, trebao bi omogućiti izvlačenje statističkih podataka radi provjere ukupnog napretka postupaka izdavanja dozvola u državama članicama. Portal bi trebao olakšati dužnosti jedinstvene kontaktne točke koja bi trebala imati pristup svim relevantnim podacima i informacijama. Naposljetku, pristup središnjem internetskom portalu iz članka 10. stavka 3. Uredbe [*xxxxx*] Europskog parlamenta i Vijeća, kojim će se pojednostavniti postupci prikupljanja podataka i procjene utjecaja na okoliš koji se primjenjuju na energiju iz obnovljivih izvora, infrastrukturne projekte za prijenos i distribuciju električne energije, postrojenja za skladištenje energije i postaje za punjenje, povećat će izvjesnost i za razvojne programere i za nadležna tijela.

Za zahtjev 2: digitalni alati već su uspostavljeni i nisu potrebne daljnje mjere.

4.4. Procjena interoperabilnosti

Za **zahtjev 1** nije potrebna interakcija preko granica država članica među subjektima EU-a ili između subjekata EU-a i tijela javnog sektora. Ne utječe ni na prekograničnu interoperabilnost jer su podaci važni za postupke donošenja odluka na nacionalnoj razini, a ne na razini EU-a. Međutim, može se očekivati suradnja u prekograničnim projektima, stoga se države članice pozivaju da razmotre upotrebu formata podataka koji će biti interoperabilan, jednostavan za pristup i dijeljenje. Međutim, centralno definirana struktura

podataka razmotrena je i odbačena jer je zbog uglavnom nacionalnoga karaktera najvećeg postotka postupaka izdavanja dozvola u svakoj državi članici i različitih sustava izdavanja dozvola logično da se stvarna odluka o formatu za provedbu prepusti državama članicama, koje mogu odlučiti što najbolje odgovara njihovu sustavu i novoj digitalnoj platformi koju će uspostaviti.

- Javne službe na koje ti prijedlozi utječu bila bi sva tijela u svakoj državi članici uključena u izdavanje dozvola za energetske objekte, npr.:
- ministarstvo energetike i/ili agencije za energetiku,
- općinska/lokalna uprava,
- tijela nadležna za okoliš,
- upravna tijela ili subjekti odgovorni za izdavanje mišljenja ili odobrenja za projekte koji utječu na prostorno planiranje i lokalitete kulturne baštine.

Platforma THEMIS, koja se upotrebljava za **zahtjev 2**, već je interoperabilna jer zahtijeva interakciju između subjekata EU-a i tijela javnog sektora putem njihovih mrežnih i informacijskih sustava.

4.5. Mjere za potporu digitalnoj provedbi

Kad je riječ o **zahtjevu 1**, Komisija istražuje različita postojeća digitalna rješenja i rješenja utemeljena na umjetnoj inteligenciji za izdavanje dozvola koja se mogu prilagoditi nacionalnim i regionalnim kontekstima kako bi se državama članicama pružila potpora u razmjeni najboljih praksi u predstojećim stručnim skupinama za izdavanje dozvola i drugim forumima. Nadalje, predviđena je potpora u obliku tehničke pomoći i izgradnje kapaciteta za digitalnu provedbu, među ostalim potencijalno putem Instrumenta za tehničku potporu, Mehanizma za oporavak i otpornost te upotrebe regionalnih fondova.

Za **zahtjev 2** takve mjere nisu potrebne.